

**NAGRADA
SERGIO
AMIDEI
GORICA**

mednarodna nagrada
za najboljši filmski scenarij

Claudia Coslovich
se poslavlja
z atletskih stez

23

Alessandro
Pietromarchi je novi
italijanski
veleposlanik
v Sloveniji, zamenjal
bo Danieleja Vergo

2

17. julij > 26. julij

park vile Coronini Cronberg

Hiša filma Travnik 41

www.amidei.com

Primorski
dnevnik

NEDELJA, 27. JULIJA 2008

Št. 178 (19.268) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI **0,80€** (191,71 SIT)

Nemogoče je vendarle postalo mogoče

SANDOR TENCE

V teh dneh so iz arhivov prišli na dan novi dokumenti o rovarjenju tajne organizacije Gladio, ki je v Nadiških dolinah ustrahovala Slovence in jih prepričevala, da so čistokrvni Italijani ali kvečjemu potomci nekih Slovanov, ki s Slovenci nimajo nič skupnega. Skoraj istočasno so nekatere občine v Nadiških in Terskih dolinah začele izdajati prve dvojezične osebne izkaznice. Če smo v Trstu in v Gorici po tihem upali, da bomo prej ali slej dobili dvojezične dokumente, je bila Benečija popolnoma izven takšnega »miselnega dometa«. In vendar se je zgodilo.

Dvojezične izkaznice so sad zaščitnega zakona in spremenjenih geopolitičnih razmer v tem delu Evrope, istočasno pa tudi kronajo vztrajno in potrpežljivo delo vseh Benečanov, ki hočejo biti in ostati to, kar so. Povsem normalni ljudje, s svojim dostojanstvom in svojimi pravicami. A koliko truda, žrtev in ponižanj, da so se dvojezične izkaznice lahko »zgodile«.

V nekaterih narodno mešanih občinah videmske pokrajine imajo torej občani sedaj možnost, da dobijo dvojezično izkaznico, ki je naš najbolj osebni dokument. To je zelo velika pridobitev, a kaj ko je v Nadiških in Terskih dolinah vse manj prebivalcev, gospodarski razvoj pa (še) vedno zelo zamuja.

Meje, ki je bila tam prava meja, na srečo ni več. Illyjeva deželna uprava je za te kraje pripravila nekaj razvojnih načrtov in upamo, da jih bo nova vlada FJK upoštevala in predvsem udejanjala.

SLOVENSKA MANJŠINA - Razveseljiva novica

Dvojezične izkaznice tudi v Beneški Sloveniji

Prvi dokumenti v italijanščini in slovenščini v Tipani in Grmeku

GORICA - Zaključek 27. izvedbe nagrade Amidei

Žirijo prepričala komedija

Dobitnik priznanja je film »Non pensarci« Giannija Zanasija - V desetih dneh zabeležili na tisoče obiskovalcev

Nagrado za
najboljši scenarij
so včeraj izročili
mlademu
scenaristu
Micheleju
Pellegrinu

BUMBACA

VIDEM - Tudi v občinah Nadiških in Terskih dolin je mogoče dobiti dvojezično osebno izkaznico. Po naših podatkih so ti dokumenti na voljo že v marsikateri občini, prve izkaznice pa so občani dvignili v Tipani in v Grmeku. Luigia Bonini, ki je doma iz Grmeka, se je morala za dvojezično izkaznico še kar potruditi, na koncu pa jo je vendarle dobila.

Župan Tipane Elio Berra pravi, da pri tem ne gre samo za spoštovanje državnih zakonov, ampak tudi kulture in jezika domačinov. Tisti, ki odklanja večjezičnost, je po njegovem neupoučen.

Na 3. strani

Državno tožilstvo proti Haiderju

Na 2. strani

Za goriškega prefekta De Lorenza pohvalne besede in očitki

Na 9. strani

Novo Gorico odkrivajo štoparji, kolesarji in jadralni padalci

Na 10. strani

Michele Leghissa v finalu SP nogometa na mivki proti Braziliji

Na 22. strani

Martina
tržika - časopisi - galanterija

**SEZONSKA
RAZPRODAJA!**
20%, 30%, 40%
popusti!

VELIKA IZBIRA
KOPALK
IN SPODNJEGA
PERILA

Prodajamo
tudi
slovenske
VINJETE!

Dolina, 463

KATERO SRCE JE TVOJE?

MINERALI V HARMONIČNEM
RAVNOVESJU,
NARAVNO GAZIRANA

NARAVNA, ČISTA,
IZ GLOBIN

Padovana

www.padovana.si

- Prodaja novih in rabljenih vozil
- Skladišče nadomestnih delov in originalne opreme
- Delavnica in pooblaščen karoserija
- Servis in tehnični pregled

**PADOVAN
RÖTL**

Edini pooblaščen prodajalec za Tržaško pokrajino
Ulica Flavia, 47 - TRST Tel. 040/637373 FAX 040/637545

LJUBLJANA - Zamenjal bo Danieleja Vergo

Alessandro Pietromarchi novi italijanski veleposlanik

Diplomat, ki dobro pozna Slovenijo, je bil nazadnje generalni konzul v Luganu

LJUBLJANA - Alessandro Pietromarchi je novi italijanski veleposlanik v Sloveniji. Na tem mestu bo zamenjal Danieleja Vergo, ki je vodil italijansko diplomatsko predstavništvo nekaj več kot štiri leta. Pietromarchi bo nastopil funkcijo v kratkem, saj je slovenska vlada že formalno sprejela njegov prihod.

Pietromarchi dobro pozna Slovenijo, kot tudi države srednje in vzhodne Evrope. Na Farnesini je namreč nekaj časa vodil oddelek za stike s temi državami, nato pa je zastopal Italijo pri Paktu stabilnosti za vzhodno in južno Evropo. Do nedavnega imenovanja za italijanskega veleposlanika v Sloveniji je bil Pietromarchi generalni konzul v švicarskem Luganu.

Novi ambasador v Ljubljani je bil rojen leta 1945 v Arezzu, diplomatsko kariero pa je začel leta 1973. Dve leti kasneje so ga iz zunanjega ministrstva premestili na italijanski konzulat v Parizu, nato pa je postal član italijanskega diplomatskega predstavništva v Bolgariji. Leta 1996 je bil Pietromarchi imenovan za veleposlanika v Rigi.

65-letni Verga bo pustil v Sloveniji lepe spomine (med drugim se je naučil slovenščine), v dobrih odnosih je bil tudi z našo manjšino ter z italijansko manjšino v Istri. Verga je doma iz Rima, v diplomatsko kariero pa je vstopil leta 1973.

Situacijo v tedanji Jugoslaviji je od blizu spoznal leta 1977, ko ga je Farnesina imenovala za drugega sekretarja italijanske ambasade v tedanji SFRJ. Po tej izkušnji se je Verga vrnil na ministrstvo, leta 1991 je bil imenovan za prvega svetnika na italijanskem predstavništvu pri sedežu Organizacije združenih narodov v Ženevi. Nato so ga premestili v Ankaru, po ponovni vrnitvi na zunanje ministrstvo pa se je najprej ukvarjal z Bližnjim Vzhodom in s sredozemskimi državami, do 31. marca 2004, ko je bil imenovan za veleposlanika v Sloveniji, pa je na Farnesini spremljal odnose med Italijo in afriškimi državami.

Novi ambasador v Sloveniji Alessandro Pietromarchi

Daniele Verga bo v kratkem zapustil Ljubljano

KOROŠKA - Izgon azilantov

Državno tožilstvo uvedlo preiskavo proti Haiderju

CELOVEC - V sporu o azilantih med avstrijskim notranjim ministrstvom in deželnim glavarjem Jörgom Haiderjem (BZÖ) je prišlo do nove zaostritve. Ministrica za notranje zadeve Maria Fekter (ljudska stranka - ÖVP) ni le napovedala sklic koordinacijskega sveta predstavnikov vseh zveznih dežel, temveč tudi sporočila, da sta njeno ministrstvo in tudi deželna kriminalna služba že posredovala posebno poročilo državnemu tožilstvu v Celovcu. Slednje naj preveri, ali je deželni glavar kršil zakone, saj je brez vsakršne pravne podlage skušal izgnati več proslincev za azil.

Konkretno se poročilo državnemu tožilstvu nanaša na poskus izgnati devet proslincev za azil z avtobusom iz Koroške v zbirališče za begunce v Traiskirchen v Nižji Avstriji, brez da bileti bili pravnomočno obsojeni za kakršnokoli kazensko dejanje. Vrhu tega so

JÖRG HAIDER

bili med izgnanimi mati s petletnim otrokom in 14-letni mladoletnik. Oba izgona, ki ju je odredil Haider, je zavrnilo notranje ministrstvo. Prvega, ko je avtobus s šestimi prosilci za azil zavrnilo na meji med Koroško in Štajersko, drugega, ko je azilante vrnilo iz Traiskirchna na Koroško.

Ministrica za notranje zadeve Maria Fekter je obojekrat poudarila, da

je Haider ravnal brez vsakršne pravne osnove in dejanje označila za »populistično inscenacijo« pred septembrskimi volitvami v Avstriji. Obenem je opozorila tudi na pogodbo, sklenjeno med vsemi avstrijskimi zveznimi deželami, po kateri mora vsaka izpolniti kvoto oz. sprejeti v osnovno oskrbo določeno število proslincev za azil.

Ministrica Fekter kot tudi glavarji ostalih avstrijskih zveznih dežel so včeraj vnovič obsodili Haiderjev »predvolilni populizem« v škodo ostalih zveznih dežel in ga pozvali, naj končno upošteva pogodbo, ki jo je osebno podpisal leta 2005. Toda Haider očitno ni pripravljen popustiti. Obratno. Napovedal je, da bo naslednjih dneh izgnal iz Koroške še nadaljnjih 19 proslincev za azil, ker so (baje) storili kazniva dejanja...

Ivan Lukan

SODELOVANJE - Župan Davorin Terčon

Trst in Sežana skupaj za boljše čezmejne povezave

Jeseni poskusna avtobusna zveza, nato bo na vrsti železnica

SEŽANA - Sežana in Trst namravata skupaj izboljšati čezmejne prometne povezave med mestoma, sta se s pismom o nameri sredi julija zavezala predsednica tržaške pokrajine Marija Teresa Bassa Poropat in sežanski župan Davorin Terčon. Tako bo že jeseni zaživela avtobusna povezava, v prihodnosti pa naj bi izboljšali železniško povezavo in ceste na Fernetičih. Avtobusna povezava med središčema Sežane in Trsta, za katero bosta skrbela slovenski in italijanski prevoznik, bo poskusno zaživela jeseni. Predvidoma bodo uporabniki plačevali simbolično ceno enega evra, o čemer se sicer še dogovarjajo, razliko do komercialne cene pa bodo pokrili s pomočjo sponzorja, za je STA pojasnil sežanski župan Davorin Terčon.

Po njegovih besedah so sredstva zagotovljena za poskusno obratovanje avtobusne linije do konca leta, ko naj bi se odločili o nadaljnjih ukrepih. »Upam, da bo število potnikov naraščalo,« je optimističen sežanski župan. Na Krasu že obstaja čezmejna avtobusna povezava, in sicer jo ob vikendih in praznikih v poletnih mesecih med Štanjelom in Devinom organizira komenska občina. Ker pelje mimo Sesljanskega zaliva, jo večinoma uporabljajo kopalci, lani pa so našli okrog 400 potnikov.

Na Krasu razmišljajo tudi o primestni železniški povezavi, ki bi povezala Trst

in okolico, natančneje tudi Milje in letališče Ronke, s Sežano, medtem ko bi jo bilo mogoče v prihodnosti razširiti še na istrske občine, je pojasnil Terčon. S tem bi po njegovem mnenju oživili železniške tire, po katerih danes poteka le malo prometa.

O možnostih za vzpostavitev primestne čezmejne železnice so se pogovarjali s predstavniki ministrstva za promet, a si časovnih rokov niso postavili. Za projekt, za katerega so že pripravljene idejne rešitve, bi potrebovali zajetna finančna sredstva, ki bi jih skušali pridobiti tudi iz EU, ocenjuje Terčon. Investicija, da bi z Opčin v Sežano pripeljali tramvaj, pa v tem trenutku ni ekonomsko upravičena, je dodal.

Z odpravo mejne kontrole so se na nekdanjem mejnem prehodu Fernetiči pokazale neustrezno urejene povezave med državnimi cestami in avtocestami, zato želijo v Sežani in Trstu izboljšati tudi ceste na tem območju. Pri tem bo potrebno sodelovanje z državnimi organi in družbami, ki bi s cestami upravljale na obeh straneh meje, je opozoril Terčon. Na sežanski občini so že pripravili grafično idejno rešitev, ki predvideva neposredno povezavo avtocest in državnih cest, s čimer so tidi seznanili pristojne. Odstraniti bo treba tudi nadstrešnico, kabine in druge objekte na meji, kar naj bi na slovenski strani storili jeseni, je še povedal Terčon. (STA)

TURJAK - 3500 skavtov, vključno s SZSO

Jamboree v polnem teku Včeraj na obisku Cukjati

TURJAK - Na prvem slovenskem skavtskem jamboreju po navedbah organizatorja, Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS), od petka tabori 3500 slovenskih skavtov, vključno s skavti Slovenske zamejske skavtske organizacije iz Trsta in Gorice. Rdeča nit dogodka je spoznavanje korenin slovenstva, skavtizma in katolištva. Na osrednjem tabornem prostoru blizu Podturjaka tabori od sobote, 19. julija, 1400 izvidnikov in vodnic, starih od 11 do 16 let.

V petek so se jim pridružili najmlajši skavti, stari od 8 do 10 let, ki so s svojim delom tabora začeli v ponedeljek v osnovni šoli Dobrepolje, kjer so se preobrazili v stare Slovence in spoznavali zgodovino slovenskega prostora. Prav tako so v petek prispeli člani najstarejše skupine, royerji in popotnice, stari od 17 do 21 let, ki bodo svoj del tabora nadaljevali v ponedeljek s potovanji po vsej Sloveniji, pa še člani Zveze bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov ter nekdanji voditelji z družinami.

Včeraj sta bila na obisku predsednik državnega zbora France Cukjati in skupina skavtov iz Francije. Kot je pojasnil načelnik ZSKSS Sandi Hribar je prvi slovenski skavtski jamboree zaključek triletnega vzgojnega namena v tej or-

ganizaciji, katerega rdeča nit je bilo spoznavanje korenin skavtizma, slovenstva in katolištva.

Petek je bil na taboru posvečen skavtizmu in povezovanju lokalnih enot, danes pa dan mineva v znamenju slovenstva. Dopoldne so skavti sestavili znak slovenskih skavtov - oranžno lilijo, popoldne pa se na sejma »Naša kokoš« vrsaka lokalna enota predstavila s svojo krajno posebnostjo. V nedeljo bodo postavili še tretjo korenino - katolištvo, saj skupni del tabora ob 14. uri zaključujejo s sveto mašo, ki jo bo vodil celjski škof Anton Stres in kamor vabijo vse, ki se jim želijo pridružiti. Jamboree poteka pod geslom Norost, ki deluje, kar po mnenju organizatorjev odlično združuje razigranost mladih in bistvo skavtstva, ki je sposobno na igriv in nenavaden način resno vzgajati. Skozi takšna druženja se mladi naučijo živeti z drugimi in se prilagajajo nevsakdanjim okoliščinam.

Prvi svetovni skavtski jamboree je bil leta 1920 v Veliki Britaniji, kjer je bil lani ob stoletnici skavtizma tudi 21. svetovni skavtski jamboree. Beseda jamboree izvira iz jezika svahili in v prevodu pomeni »živjo«. Ustanovitelj skavtov in organizator prvega jamboreeja Robert Baden Powell je namreč dolgo časa prebival v Afriki. (STA)

Romunski delavec z 20 metrov v smrt

VIDEM - V Cargnaccu je prišlo včeraj do smrtno nesreče na delu. Umrl je 39-letni romunski državljian Laurentiu Virna, ki je padel s strehe tovarniške hale železarne ABS. Žrtev je živel z ženo v Vidmu, zaposlena pa je bila pri podjetju Nopla di Piancamuno iz Brescie, ki izvaja vzdrževalne posege pri železarni. Virna se je z dvema sodelavcema povzpел na streho hale, da bi si z visokega ogledal potek del. Po pričevanju enega od sodelavcev naj bi Romun za več metrov prekorčil varnostno črto ter stopil na prozoren del strehe, ki je pod njegovo težo popustil. Na tla je padel z višine 20 metrov. Njegovo stanje je bilo od vsega začetka skoraj brezupno: helikopter službe 118 ga je prepeljal v videmsko bolnišnico, izdihnil pa je ob 12. uri, kmalu po hospitalizaciji. Nesrečo raziskujejo karabinjerji iz Latisane in Martignacca.

Ob vodi truplo mladega vojaka

VIDEM - Na bregu vodnega korita, ki v severnem videmskem predmestju teče vzporedno z Ul. Colugna, so mestni redarji včeraj zjutraj našli truplo mladega moškega. Kraj so obiskali tudi videmski karabinjerji, ki so po prvem ogledu izključili možnost umora. Popoldne so ugotovili, da gre za 29-letnega Micheleja Basilicata, ki je po rodu iz Caserte, a je v vojaški službi v Maniaugu. Basilicata je imel na sebi samo kopalke, ležal pa je 30 centimetrov od vode: po mnenju preiskovalcev je najverjetneje podlegel nenadni slabosti.

V hrvaški Istri utonila Slovenca

ZAGREB - Dva Slovenca sta v petek utonila v bližini Vrsarja in Valbandona v hrvaški Istri. Na plaži Konversada pri Vrsarju je reševalec v petek okrog 14.30 iz vode potegnil utopjenko in jo poskušal oživeti. Na kraj nesreče je prispela tudi nujna zdravniška pomoč, a bilo je že prepozno. Preminula je 56-letna slovenska državljanka.

Hrvaška policija je drugo prijavo prejela v petek okrog 17.40. Na plaži Pineta v Valbandonu je utonil moški. Reševalci ponesrečenca niso uspeli rešiti, ugotovili pa so, da gre za 66-letnega slovenskega državljana. Po prvih domnevah naj bi mu odpovedalo srce. Obe vesti so slovenski spletni portali povzeli po hrvaškem spletnem portalu bar-kun.hr.

Po krajši odsotnosti našli pogrešanko

SEŽANA - Sežanski policisti so včeraj sodelovali iskalni akciji, ki se je že dopoldne srečno končala. Po krajši odsotnosti so našli 28-letnico iz okolice Sežane, ki je šla od doma v petek popoldne.

Torkovi poletni gledališki večeri

KOPER - Torkovi poletni gledališki večeri, ki se od 1. julija v poletnem času izvajajo vsak torek ob 21. uri na Martinčevem trgu v Kopru, so postali že prava stalnica in popestritev kulturnega utripa mestnega jedra. Vrhunsko komedijo so na zadnjem gledališkem večeru postregli predstavniki Kulturnega društva Brce iz Gabrovice pri Komnu s predstavo »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe!«. Na sporedu so še nekatere odmevne predstave, naslednji torek, 29. julija 2008, vabi predstava »Blagor ženskam«. V avgustu pa sledijo predstave »Priateljela«, »Primorske zdrahe« in druge. Obiskovalce predstave zagotovo ne bodo pustile ravnodušne. Predstave so brezplačne.

BENEŠKA SLOVENIJA - Dobrodošla novica za vso slovensko manjšino

V beneških občinah Tipana in Grmek izdajajo dvojezične osebne izkaznice

V Tipani je prvo izkaznico dvignil Arturo Blasutto, v Grmeku pa Luigia Bonini

VIDEM - V nekaterih občinah Nadiških in Terskih dolin je mogoče dobiti dvojezične osebne izkaznice. Prva občina, ki jih je začela izdajati, je menda Tipana, dvojezični dokumenti pa so že nekaj tednov na razpolago tudi v Grmeku. V Tipani je prvi dvojezični dokument dvignil Arturo Blasutto, drugega pa njegov sin Ivan Blasutto. Vsa čast torej županoma Tipane Eliu Berri in županu Grmeka Paolu Luciu Canalazu.

Notranje ministrstvo je na osnovi zaščitnega zakona za slovensko manjšino in vladnega dekreta o seznamu 32 občin Furlanije-Juljske krajine poslalo tržaški, goriški in videmski prefekturi dvojezične osebne izkaznice. V tržaški in goriški pokrajini so, poleg papirnatih, na voljo tudi elektronski dokumenti, na Videmskem pa za sedaj le izkaznice v tradicionalni papirnati obliki. Za Beneško Slovenijo in za vso slovensko manjšino je to res lepa novica.

ŽUPAN GRMEKA
PAOLO CANALAZ

NOVI MATAJUR

V tržaški pokrajini je mogoče dvojezične osebne dokumente dobiti v vseh občinah, torej v tržaški, miljski, dolinski, zgonski, repentabski in devinsko-nabrežinski občini. Na Goriškem v Gorici, Doberdolu, Števerjanu, Sovodnjah, Ronkah, Tržiču in Krminu, v videmski pokrajini pa je slika še nepopolna, saj prav v tem času Prefektura pošilja občinam, ki za to prosijo, formularje za dvojezične osebne dokumente. Menda se zanje zanimajo tudi v Kanalski dolini in na Trbižu.

Dvojezične izkaznice na željo občanov izdajajo na osnovi zaščitnega zakona številka 38 (osmi člen-tretji odstavek). Za to se je treba zahvaliti levostranski vladi predsednika Romana Prodi, ki je - čeprav ga ni ukinila - vsebinsko izničila t.i. dekret Scajola, ki je kmalu po volilni zmagi desne sredine leta 2001 nezakonito čez noč ukinil obvezne dvojezične izkaznice v Nabrežini, Dolini, Repnu in Zgoniku.

S.T.

Dvojezična osebna
izkaznica Luigie
Bonini iz Grmeka

FOTO DOM

TIPANA - Župan Elio Berra

»Kdor noče sožitja, je res neumen«

VIDEM - Župana Tipane Elia Berro smo po telefonu dosegli v Odesi v Ukrajini, kjer je na službenem potovanju. Sprva se je nekoliko začudil, da smo ga poklicali. Ne zato, ker se nahaja tako daleč od doma, temveč zato, ker se mu vprašanje dvojezičnih izkaznic in večjezičnosti na sploh zdi tako naravno, da se o tem skoraj ne splača govoriti.

»Naša občinska uprava ne izdaja dvojezičnih osebnih izkaznic samo zaradi zakonskih obvez, temveč predvsem zato, ker se nam zdi to prav in spoštljivo do naših občanov slovenske narodnosti. V Tipani imamo javne napise v italijanščini, slovenščini in furlanščini. To je stvar kulture in tudi čisto navadne olike. Kdor to odklanja ali enostavno teh stvari ne razume, je neumen oziroma neveden. V smislu, da enostavno ne pozna razmer, v katerih živimo,« nam je iz

ŽUPAN TIPANE
ELIO BERRA

KROMA

Ukrajine povedal še župan Berra.

Občina Tipana, ki se nahaja v Terskih dolinah, je uvrščena v oba seznama zaščitnega zakona za Slovence. V seznam 32 občin, ki ga je z dekretom potrdil predsednik republike Giorgio Napolitano, ter v seznam za t.i. vidno dvojezičnost, ki še čaka na podpis predsednika Dežele.

S.T.

GRMEK - Luigia Bonini

»Prej ni bilo črk, nakar je zmanjkal papir...«

VIDEM - Luigia Bonini je prva občanka iz Grmeka (Nadiške doline), ki je tam dobila dvojezično osebno izkaznico. Zanj se je morala še kar potruditi, na koncu pa jo je vendarle prejela.

»V začetku so mi na občini rekli, da jim videmska prefektura še ni poslala dvojezičnih dokumentov. Svetovali so mi, naj se vrnem, in ko sem spet prišla so mi rekli, da je v Vidmu zmanjkal papir. Nisem vrgla puške v koruzo. Tretjič se je pojavil problem s slovensko abecedo, dvojezično izkaznico pa sem kmalu zatem vendarle dobila. In to je na koncu najbolj pomembna stvar,« nam je povedala Luigia, ki na fotografiji časopisa Dom ponosno kaže svoj dvojezični dokument.

Po podatkih, ki nam jih je

uspelo zbrati, je videmska prefektura razposlala dvojezične osebne izkaznice vsem občinam, ki so zanje formalno zaprosile. To npr. velja za Občino Srednje, kot nam je povedal tamkajšnji podžupan in član paritetnega odbora za slovensko manjšino David Clodig, medtem ko se precejšnji problemi z dvojezičnimi izkaznicami menda pojavljajo v občini Sv.Lenart-Podutana. Ne zaradi prefektore, temveč zaradi odklonilnega stališča tamkajšnjih občinskih upraviteljev.

In to kljub temu, da je bilo ozemlje te občinske uprave vključeno tako v osrednji seznam narodno mešanih občin Furlanije-Juljske krajine, kot v seznam za tako imenovano vidno dvojezičnost.

S.T.

POKLIČI

PUOI

Zelena številka

800 007 800

**SOCIALNE USLUGE
V ENI SAMI ŠTEVILKI**

Skupna točka za usmerjanje in informiranje

Od danes ena sama brezplačna številka, ki jo daje na razpolago Dežela FJK za koristne informacije in strokovno usmerjanje v zvezi s socialno-vzgojnimi, socialno-varstvenimi in socialno-zdravstvenimi uslugami javnih in zasebnih ustanov:

- Usluge in strukture v deželi**

Občinske socialne usluge, Teritorialne zdravstvene enote, Javne ustanove za usluge namenjene osebam, Združenja za prostovoljno delo in socialno promocijo, Socialne zadruge in druge zasebne ustanove.

- Rešitve za družine**

Ekonomska pomoč in olajšave v podporo materinstvu, pomoč družinam, ki na domu skrbijo za nepokretne osebe, druženje med družinami in za družine.

- Usluge za otroke in mladostnike**

Otroške jasli, dopolnilne aktivnosti, vrtci, centri za druženje mladostnikov, posegi za pomoč in zaščito mladoletnikov.

- Usluge za prizadete in starejše osebe**

Pomoč prizadetim mladoletnikom, vključitev v delovno okolje, pomoč na domu, prevozi, strukture za druženje, oskrbovani dnevni centri, domovi z različnimi namembnostmi.

- Rešitve za vzpodbujanje vključevanja in socialno integracijo**

Dejavnosti v okviru preventive in socializacije, centri za zaposlovanje, agencije za dom in delo, ekonomska pomoč kot dohodninska podpora, sprejemne strukture.

REGIONE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIULIA

SALUTE SOCIALE FVG

Televita
Pronto, ci siamo.

PROMET - Včeraj prvi daljši zastoji pri Moščenicah

V smeri proti Istri gost promet in kolone

Vrste od Kopra proti Izoli in Dragonji - Deželni odbornik Riccardi: »Preurediti cestninsko postajo Moščenice«

Na prometnicah, ki vodijo iz Italije proti Sloveniji in Hrvaški, so se ta konec tedna pojavile prve daljše kolone. Do rekordnih zastojev še ni prišlo, letovišarji in ostali vozniki pa so morali vsekakor prestat kar nekaj časa v vrsti pod sončno pripeko.

Pri Moščenicah, kjer se avtocesta A4 poveže s tržaškim avtocestnim priključkom, je bil promet v smeri juga zelo upočasnen. V petek zvečer in predvsem včeraj (zlasti dopoldne) so se ustvarile kolone, ki pa niso presegle dveh kilometrov dolžine. Deželni odbornik FJK za promet in prevoze Riccardo Riccardi je podčrtal, da se promet v smeri proti jugu iz vikenda v vikend veča, od naslednjega konca tedna do 15. avgusta pa pričakujejo mnogo večje zastoje. Po njegovih podatkih so v zadnjih tednih na deželnih avtocestah zabeležili triodstotni porast prometa v primerjavi z lanskim julijem, ob koncih tedna vozi po avtocestah v povprečju 140 tisoč vozil na dan.

Odbornik je omenil, da bodo ravno Moščenice predstavljale v bližnji prihodnosti največji problem, ki bo zahteval primerno rešitev. S padcem meje in bližajočo se preureditvijo avtoceste od Mester proti Trstu bo cestninska postaja namreč edina večja prometna ovira na osi zahod-vzhod. O preureditvi prometnega vozla med tržaško in goriško pokrajino že razmišljajo pri družbi Autovie Venete.

Promet se je včeraj nekoliko zgostil tudi na križišču pod Dražco (t.i. »križišče na H«) ter na slovenskih primorskih cestah: vrste so nastale zlasti od Kopra proti Izoli in Dragonji. Na avtocestnem izvozu Sežana - zahod v smeri Italije pa bo zaradi vzdrževalnih del predvidoma do 2. avgusta zaprt priključek.

Vrsta pri
Moščenicah v
smeri proti Trstu

KROMA

GRAD. SV. JUSTA - V torek odprtje razstave

Srednji vek v Trstu

Na včerajšnji predstavitvi za medije so organizatorji izrazili prepričanje, da bo šlo za razstavno uspešnico leta

Zgodovinska
razstava se
osredotoča
predvsem na 14.
stoletje

KROMA

Srednji vek je trenutno velika kulturna in turistična atrakcija Trsta. V preteklih dneh so kulturni delavci predstavili srednjeveški itinerarij, ki bo mimoidočim poslej omogočal, da gredo s pomočjo informativnih tabel, razpršenih na različnih koncih mesta, po sledih tržaškega srednjega veka, v torek, 29. julija, pa bodo na gradu sv. Justa uradno odprli že zdaj zelo odmevno razstavo z naslovom Srednji vek v Trstu - institucije, umetnost, družba v 14. stoletju. Da bo šlo za razstavno uspešnico letošnjega leta, so nam na včerajšnji uradni predstavitvi dogodka zagotovili kuratorji razstave in občinski odbornik za kulturo Massimo Greco, ki je opozoril na članek, ki ga je tej razstavi včeraj posvetil eden od pomembnih italijanskih dnevnikov. Govornik je ob tem še dejal, da želijo s to veliko pregledno razstavo praznovati konec dolgoletnih grajskih obnovitvenih del. Grad sv. Justa je bil namreč kar nekaj let predmet radikalnih restavratorskih posegov, v okviru katerih so obnovili obzidje, grajski trg, muzejske prostore in stolpe.

Zgodovinska razstava bo imela povsem dokumentarni značaj, srednji vek v Trstu pa bodo obiskovalci lahko spoznavali s pomočjo dokumentov, urbanističnih načrtov, likovne umetnosti ... Razstava se si-

cer osredotoča predvsem na 14. stoletje, na čas, ko sta se v Trstu zgodila dva dogodka, ki predstavljata mejnik v zgodovini obravnavanega obdobja. V prvi polovici 14. stoletja je bil položen temeljni kamen za izgradnjo katedrale sv. Justa, leta 1382 pa se je Trst postavil pod okrilje Habsburžav. Postavitev, ki v kuratorski viziji direktorja Mestnih muzejev za zgodovino in umetnost Adriana Dugulina, direktorice Mestne knjižnice Bianca Cuderi in prof. Paola Cammarosana predstavlja izjemno dragocene eksponate, ponuja torej celovit vpogled v čas, za katerega so med drugim značilni tudi politični boji med oglejskimi patriarhi, goriškimi grofi, Beneško republiko in seveda Avstriji.

Razstavna površina je razdeljena na štiri etaže, razstavni panoji pa so pobarvani z rdečo barvo, s čimer so kuratorji želeli ločiti razstavne predmete od tistih, ki so sicer sestavni del stalne muzejske zbirke. V pritličju je mogoče spoznati urbanistični ustroj Trsta v 14. stoletju, tedanje podobo mesta pa poleg risb in raznih rekonstrukcij ponazarja tudi maketa iz leta 1690. Še pred vhomom v muzej lahko obiskovalec občuduje dva stebra, ki sta krasila občinsko palačo v 14. stoletju. Ohranjenih je sicer šest stebrov občinske palače, od katerih

sta dva na ogled na omenjeni razstavi, ostale štiri pa je mogoče občudovati v muzeju na prostem, imenovanem Lapidarij. V drugem nadstropju so nato na ogled risbe nekega arhitekta, v tretjem nadstropju se nahaja provizoričen hodnik, v katerem je projicirana vsebina nekaterih za mesto pomembnih dokumentov, še zanimivejša pa tu je zvočna oprema dokumentov in statotov. Med zanimivejšimi eksponati naj bi bili tudi kovanci, oporoke, predporočne pogodbe, diplomatska pisma, kazenske in civilne sodbje ... Pomembno mesto so kuratorji razstave namenili tudi likovni umetnosti, ki se je v tem času usmerila predvsem v vplivna območja Benetk in Lombardije. Na ogled so dela raznih beneških mojstrov, rokopisi, snete freske, sakralna oprema in serija predmetov z različnih področij uporabne umetnosti.

To je le nekaj podatkov o poučni razstavi, ki prikazuje, da Trst v poznem srednjem veku nikakor ni bil odsoten. Za tiste, ki bi radi izvedeli kaj več o tem, kakšen je bil Trst pred sedmimi stoletji, naj povemo, da bo razstava odprta do 25. januarja prihodnje leto. Razstavo bo pospremil tudi bogat katalog.

Sanela Čoralić

FERNETIČI Šoferji in prodajalci kebaba merili moči

Alkohol pogosto podžiga hude prepire, ker se zdrava pamet v njem utopi. V noči na soboto je ob 3. uri prišlo do velikega pretepa v prodajalni kebaba na območju tovarnega terminala na Fernetičih. Moči so merili trije mladi prodajalci kebaba, vsi turški državljani s stalnim bivališčem v Trstu in trije šoferji, ukrajinska in ruski državljani. Končalo se je tako, da so vseh šest pretepačev z lažjimi poškodbami zdravili v katinarski bolnišnici, nabrežinski karabinjerji pa so jih zaradi pretepa v obtežljivih okoliščinah vse skupaj aretirali.

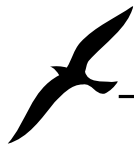
Karabinjerji so pojasnili, kako je do dogodka prišlo. 34 in 39 let stara ukrajinska voznika tovarnjaka ter njun 59-letni ruski kolega so se v prodajalni kebaba zadržali do 3. ure jutraj. Ko so ga imeli že krepko pod kapo, so že spet zahtevali pijačo, prodajalci (stari so 24, 25 in 26 let) pa so odgovorili odklonilno. Vse bolj žejni in razburjeni šoferji se s tem niso hoteli sprijazniti, prerekanje pa se je kaj kmalu sprevrglo v fizično obračunavanje.

Na kraj so dospeli nabrežinski karabinjerji, katerim so priskočili na pomoč karabinjerji z Opčin in Proseka, pa tudi iz Bazovice in Trsta. S skupnimi močmi so le uspeli zaustaviti možakarje, katere so zaradi udarcev in odprtih ran na glavah prepeljali na zdravljenje na Katinaro. Pet jih je kmalu zapustilo bolnišnico (okrevali bodo v dveh do osmih dneh), 26-letni turški državljani, čigar stanje ne vzbuja večjih skrbi, pa je ostal na opazovanju - pod budnim nadzorom karabinjerjev. Ostali, tako šoferji kot prodajalci, so preostali del noči prespali v koronejskem zaporu.

Poskusil zbežati in povozil redarja

Na Drevoredu Campi Elisi sta mestna redarja v civilnih oblačilih v petek popoldne opazovala 17-letnega romunskega državljana, ki je šel s čelado v roki do Ul. Von Bruck, tam pa je svojo pozornost namenil parkiranemu motornemu kolesu. Pred njunimi očmi je z izvijajem prižgal motor in skočil na sedež, v tistem trenutku pa je k njemu priskočil podčastnik občinske policije. Mladenicu je velel, naj stopi z motorja, tatič pa se je z vozilom pognal v beg. Pri tem je podrl podčastnika, izgubil nadzor nad motorjem in padel.

Beg je nadaljeval peš, po desetih metrih pa ga je ustavil drugi redar. Tatič se še vedno ni vdal, mahal je z rokami in brcal, naposled pa sta ga redarja le ukrotila in aretirala zaradi tatvine v obtežljivih okoliščinah, nasilja, upiranja javnemu funkcionarju in vožnji brez voznškega dovoljenja. Mladenica so v preteklosti že prijavi zaradi razpečevanja mamil. Podčastnik bo okrevljal v 10 dneh, motor so vrnili lastniku. V letu 2008 je tržaška občinska policija v mestnem središču in predmestju našla 30 aretacij.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV - Tradicionalna pobuda

Vsakoletno srečanje upokojencev na Mašunu

Gostitelj je društvo upokojencev iz Ilirske Bistrice - Ob druženju tudi kulturni program

Izletnikom je bilo naklonjeno vreme

SAMATORCA - Vaščani na izletu

Obiskali so Gorenjsko

Največje doživetje je bil obisk Avsenikove domačije, saj so na vrtu tudi zaigrali

Prebivalci Samatorce smo končno dočakali svoj prvi vaški izlet. Po večletnem premišljevanju in navdušujoči spodbudi Jožkota Blškovga smo se v soboto, 28. junija, odpeljali z avtobusom proti prelepi Gorenjski. Da ne bi trpeli lakote in niti žeje, smo poskrbeli za pečen pršut in pijačo: na razpolago je bila tudi domača kapljica, saj je vendar naša vas tiska, ki v zgoniški občini množično prednjači po številu osmic. Za to okusno malico ima največ zaslug Walter Pipan s svojo ženo Sereno. V Begunjah smo najprej obiskali dolino Drage, kjer je bilo v temačnih dneh naše zgodovine ubitih mnogo domačinov. Pihljala je rahla sapica in v prijetnem gozdičku je naš harmonikar Milan Požupov zaigral Avsenikovo Tam kjer murke cveto. Na spominsko ploščo smo položili šopek rdečih nageljnov. Pred kosilom smo si ogledali Muzej talcev v Begunjah, nakar smo se odpravili v Avsenikovo gostilno, kjer smo obiskali tudi njihovo galerijo. Višek našega izleta pa je bila seveda glasbena točka našega domačega ansambla v zasedbi: Ariella, Boris, Denis, Gregor, Jožko, Marcelo, Martin in Milan, ki je zaigral kar na vrtu Avsenikove domačije. Povedati moramo, da so nas pri Avsenikih zelo lepo sprejeli. Upajmo, da bo to vaško sodelovanje, ki se že kaže ob pustu, dnevu žena in prostovoljnem čiščenju naših klancev, privedlo do drugih izletov, kot si je zaželela velika večina udeležencev. (S.L.)

BAZOVICA - Poletni center Pikapolonica

Veselo ob desetem rojstnem dnevu

V petek so v bazovskem vrtcu Ubalda Vrabca priredili primerno slavlje

Poletni center Pikapolonica je v petek upihnil deseto svečo na svoji življenjski torti. Pred desetimi leti so si ga zamislili člani Študijskega centra Melanie Klein in po številu udeležencev, ki iz leta v leto raste, lahko trdimo, da je res zelo uspešen in priljubljen.

Tako pomemben jubilej pa je bilo potrebno primerno obeležiti ... z velikim praznikom seveda! Vrata poletnega centra, ki letos domuje v bazovskem vrtcu Ubalda Vrabca in ga prireja Šc Melanie Klein in Slovenska prosveta v sodelovanju z ZSSDI in Vincencijevo konferenco, so bila v petek popoldne na stečaj odprta. Mamice in očetje, none in nonoti, prijatelji, znanci in radovedneži so lahko pokukali skoznje in okusili praznično vzdušje. Goste je obiskal čarodej, ki je tako otroke kot starejše obiskovalce pripravil magično delavnico z najrazličnejšimi triki; malčki pa so poskrbeli za plesno in pevsko točko, vsi pa so se na koncu posladkali s slatno torto.

Otroci so se seveda igrali ter zaigrali obiskovalcem

KROMA

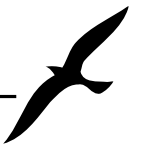

Pismo ministrom: policijska šola pred novo hladno zimo

Generalni tajnik policijskega sindikata COISP Franco Maccari je v pismu predsedniku vlade Berlusconi ter štirim ministrom (Maroniju, Brunetti, Sacconiju in Tremontiju) opozoril na daleč preskromna sredstva, ki jih razne vlade namenjajo policiji. V pismu je navedel pomenljiv primer tržaške policijske šole pri Sv. Ivanu, ki je med zadnjo zimo zaradi pomanjkanja sredstev ostala celo brez ogrevanja. Zanekrat vse kaže, da se bo absurdna situacija ponovila tudi letos. »Že nekaj let je za razne vlade značilno popolno nezanimanje do problemov policije. Med zimo smo večkrat opozarjali na nevzdržno situacijo nekaterih uradov, ki so ostali brez ogrevanja, predstavniki tedaj manjšinske desne sredine pa so nas podprli,« piše v uvodu. »Posebno huda je situacija policijske šole v Trstu, ki je med zadnjo zimo zaradi pomanjkanja plinskega olja ostala brez ogrevanja,« navaja Maccari. Država ni izplačala računov, nastali so dolgovi in dobavitelj je prekinil sodelovanje. V šolskih uradih so tako delali s temperaturo 14 stopinj, problem pa se postavlja tudi za naslednjo jesen in zimo. V teh dneh je dobavitelj goriva, podjetje Bronchi combustibili iz Forlija, ravnateljstvu šole v Ul. Chiesa pojasnil, zakaj ne more zagotoviti goriva za naslednjo zimo. Država dolguje omenjenemu podjetju 150.000 evrov, ker je od 31. avgusta 2007 večkrat »pozabila« plačati dobavo goriva. Podjetje bo šoli v bistvu darovalo manjšo količino goriva, ki bo zadoščala le za eno stavbo. Šola ima dovolj goriva do oktobra (vseskozi ga uporabljajo za segrevanje vode), zatem pa se bližata nova hladna jesen in še bolj mrzla zima. »Sramotna situacija prejšnje zime se ne sme ponoviti,« piše v sporočilu COISP. Sindikat v nadaljevanju ugotavlja, da so »glede na vladne ukrepe policisti za sedanjo vlado največji lenuhi v javnem sektorju, kljub temu pa upamo, da imajo posamezni ministri pri srcu naše zdravje, vsaj v enaki meri kot imajo pri srcu zdravje parlamentarcev. Slednji med delom ne tvegajo življenja, za ogrevanje senata in poslanske zbornice pa bo država v naslednjih letih vseeno potrosila več milijonov evrov.«

Tekmovanje v Miljah odpade

Občina Milje sporoča, da napovedanega tekmovanja »Caret i baliniere« danes popoldne ne bo. Prireditve v organizaciji miljskih pustarjev bi morala potekati ob 16. uri na Cesti za Koroške, ki bo torej redno odprta za promet. Program niza prireditev Milje pod zvezdami se bo nadaljeval drevi ob 21. uri s koncertom pianistov Riccarda Radiva in Chiare Della Porta, ki bo na Trgu Marconi. Izvajala bosta skladbe Piazzolle in Zieglerja.

KRAŠKA HIŠA - Fotografije Renate Deganello

Fotografije, ki imajo obenem dokumentarno in poetično sporočilnost

Razstavo Mirovo žganje si je mogoče ogledati do 7. septembra

Odkritje Amerike

V sklopu tržaških poletnih glasbenih večerov bo tudi letos na Trgu Verdi nastopil komorni orkester Camera Strumentale italiana; pod pokroviteljstvom tržaške občine, Dežele FJK, ZKB in Coop bo ansambel oblikoval dva večera, v ponedeljek, 28. julija in ponedeljek, 4. avgusta. Nit obeh koncertov je ameriška glasba iz južne in severne poloble: »Odkritje Amerike« bo nedvomno zanimivo glasbeno popotovanje po deželah, čigar skladatelji so Evropejcem večinoma neznani. Prvi koncert bo vodil dirigent s Kube: Enrique Perez Mesa je mednarodno uveljavljen mojster, ki bo z ansamblom prvič sodeloval. Pri prvem koncertu je sodelovalo tudi Društvo za sodelovanje med Italijo in Perujem, kajti 28. julija praznuje južnoameriška država svojo neodvisnost.

4. avgusta bodo na sporedu skladatelji iz Kanade, Mehike, Argentine in ZDA, orkester bo vodil njegov ustanovitelj in umetniški vodja Fabrizio Ficiur. Pričetek ob 21.15, vstopnine ni, število sedežev pa je omejeno.

Fotografska razstava Renate Deganello z naslovom Mirovo žganje, ki so jo v petek zvečer odprli v Kraški hiši v Repnu, je vredna ogleda iz več razlogov, je med otvoritveno predstavitev povedal Sergio Ferrari: avtorica ni poklicna fotografinja, kar je pravzaprav velika prednost, ker fotoamater lahko prosto izbira, kaj bo slikal, in ga ne žene nujna po zaslužku, ki ima večkrat negativne posledice. Poleg tega se je Renata Deganello modro in premišljeno izognila slikovitim, a po svoje banalnim aspektom Krasa, ki zelo pogosto zapeljejo meščane, nasprotno, uspelo ji je vstopiti v zasebno stvarnost, ki ni odprta vsem, in ujeti dialog med človekom, ki se posveča posebnemu opravilu, in orodjem, ki se ga poslužuje. Vrh vsega imajo fotografije še dokumentarno vrednost, saj pričajo, da se je pozimi leta 2007 v Zgoniku žganje kuhalo tako.

Fotografije Renate Deganello prikazujejo namreč znanega vinarja Mira Žigona iz Zgonika med pripravo žganja: iz njih veje nekakšna slovesna in spokojna zbranost, kot pri opravljanju starodavne obreda, ki je po svoje še vedno

ostal skrivnosten, a za katerega se ve, da so njegovi učinki lahko le dobrototni. Nekaj tega spokojnega in dobrototnega vzdrušja se je ustvarilo tudi med prijetno otvoritveno slovesnostjo.

Po pozdravnem nagovoru Martine Repinc, predsednice Zadruga Naš Kras, ki je razstavo priredila, je na harmoniko zaigral Mirov prijatelj Lojze Furlan. Ugo Vicic in Vida Valenčič sta nato v italijanščini in slovenščini prebrala kratek poetični zapis Renate Deganello, ki opisuje Mira Žigona pri njegovem delu, za njima pa je Sergio Ferrari strokovno in občuteno spregovoril o fotografijah. Medtem ko se je avtorica Renata Deganello zahvaljevala prirediteljem in prisotnim, pa se je Miro Žigon mirno in samozavestno smehljaj.

Razstavljene so črno-bele in barvne fotografije, prve pripovedujejo o mrazu, ki vlada vsenaokrog, medtem ko je barva na drugih nekaj posebnega, to je rdeča barva ognja, ki gledalca tudi fizični ogreje, je poudaril Sergio Ferrari.

Razstava bo odprta do 7. septembra, in sicer ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 in od 15. od 17. ure. (bov)

BARKOVLJE - Društvo

Pod zvezdami je tokrat zaigral Mladinski pihalni orkester Intercampus

V sklopu koncertov pod zvezdami se je predčerašnjim v Slovenskem kulturnem društvu Barkovlje predstavil Mladinski pihalni orkester Intercampus. Priložnostni orkester sestavlja šestdeset učencev in dijakov med devetim in osemnajstim letom starosti, mladi glasbeniki pa prihajajo iz kar osemnajstih glasbenih in godbeniških šol s Tržaškega, Goriškega in iz raznih krajev Slovenije. Orkester že nekaj let v poletnem času obiskuje študijski laboratorij Intercampus, v okviru katerega je pisana družina v preteklih dneh v Portorožu izpopolnjevala svoje znanje pod mentorstvom uglednih pedago-

gov. Mednarodni študijski laboratorij Intercampus, ki se vsako leto seli v drugi kraj, je sicer nastal pred štiri leti z namenom, da bi nadarjenim učencem glasbe omogočili intenzivne vaje v času počitnic, ob koncu delavnic pa običajno prihaja do manjših koncertnih turnej.

V Italiji so si mladi glasbeniki za svoj koncert izbrali Barkovlje in tamkajšnjim poslušalcem predstavili glasbeno bogastvo, ki ga lahko pričara le velika pihalna zasedba. Številnemu občinstvu so se predstavili pod taktirko dirigentke Eve Jelenc, ki je spretno in energično vodila priložnostni mladinski pihalni orkester. Poslanstvo tega je med drugim tudi to, kakor je bilo slišati na začetku večera, da pomaga glasbenikom izmenjavati znanje in kulturo skozi glasbo. Petkov program je bil zelo raznolik, saj je bilo na koncertu mogoče prisluhniti skladbam, kot so Lovska koračnica, avtorja katere sta Vilko in Slavko Avsenik, Festival Suite, Brasil tropical in Dance little bird, v repertoarju pa sta se med ostalimi znašli še dve slovenski skladbi, in sicer Na avtocesti in Lojtrca. Prvo skladbo sta napisala Vilko in Slavko Avsenik, pod zadnjo pa se je podpisal Vinkon Štrucl. Skupno so nastopajoči odigrali deset skladb, koncertni program pa je bil zasnovan tako, da se je publika vseskozi z užitkom predajala ritmičnim vibracijam, ki so jih ustvarjala pihala in trobila. Občestvo, ki je prisluhnilo različnim glasbenim kombinacijam, je bilo ob koncu zelo zadovoljno, kar je pokazalo s poplavo aplavzov.

Naj ob koncu še povemo, da sta barkovljanski večer pod pokroviteljstvom Zadruga kraške banke pripravila Slovensko kulturno društvo Barkovlje in Zveza slovenskih kulturnih društev. Bogat niz kulturnih dogodkov se bo v Barkovljah nadaljeval še naprej, poletno dogajanje pod milim nebom pa bo vrhunec doseglo 10. septembra, ko bo gost barkovljanskega društva Boris Kobal. (sč)

KULTURA - Pod vodstvom Alessandra Švaba

V Križu vadijo Figarovo svatbo

Glavni pobudnik prireditve je Združenje za Križ - Vloga mednarodne akademije za petje

V Slomškovem domu v Križu je v teh dneh zelo živahno in pevsko obarvano. Mladi pevci iz Akademije za petje, ki jo vodi domači basist Alessandro Švab, marljivo vadijo za Mozartovo Figarovo svatbo, ki bo na Očarjevem borjaču v Križu na sporedu od petka, 1. avgusta dalje. Prva izvedba bo namenjena domačinom, premiera (vstop z vabili) bo v soboto, opero pa bodo ponovili v ponedeljek, 4. ter v torek, 5. avgusta. V nedeljo, 3.8. ob 21. uri bo na sporedu operni koncert, na katerem bo nastopil tudi Švab.

Vzporedno z opernim koncertom tečejo priprave za četrto izvedbo festivala morja, ki bo slonel na komediji Zakonske zdrahe: štorja ljubezni jnu ruogov, ki jo je dramaturško priredil režiral Mario Uršič. Gledališke uprizoritve bodo na sporedu od 8. do 17. avgusta na Očarjevem borjaču. Prireditelj je tudi v tem primeru Združenje za Križ v sodelovanju z Ribiškim muzejem, SKD Vesna in Slomškovim društvom.

Člani Akademije za petje iz Križa skupaj z vodjo Alessandrom Švabom

KROMA

Jutri zvečer pri Bibcu knjiga in nova penina

Pri Bibčevih v Križu, kjer gostom ponujajo tipično ribjo hrano, se jutri obeta zanimivo in nenavadno srečanje. Predstavili bodo namreč novo knjigo Veita Heinichena, nemškega pisatelja, ki že dolgo let živi v Križu, ter novo penino »Etika«, ki jo pridelujejo Bibčevi. Srečanje, ki ga družina Tretjak prireja skupaj s SKD Vesna, je najavljeno za 19. uro.

Kriminalni roman »Danza Macabra« bo predstavil domačin Miran Košuta, »Etiko« pa goriški enolog Stefano Cosma. Kulturno-vinarski dogodek bosta popestrila harfistka Annalisa Gon in gledališki igralec Livio Bogatec.

Oddaja Alpe Jadran drevi na slovenski TV

Na slovenskem programu tretje mreže RAI bo nocoj približno ob 20.50 na sporedu mesečna oddaja Alpe Jadran, ki bo za naše gledalce zanimiva predvsem zaradi prispevka o proizvajalcih kraških sirov Moisir. O svojih izkušnjah in delu bodo spregovorili predsednik konzorcija Dario Zidarič, ki je sladokusce navdušil s svojim »jamarjem«, podpredsednik Dimitrij Žbogar in Omar Marucelli, ki pripravlja sladoleđ iz ovčjega sira. Pozornost gledalcev bo gotovo pritegnila tudi predstavitev naravoslovnega didaktičnega središča v Bazovici, ki prikazuje Kras v vsej njegovi raznoliki pojavnosti. V oddaji bo govor še o zastrupitvi čebel na Slovenskem, o farmi lam na Koroškem, o direktorju Mittelfesta Moni Avadii in še marsičem. Daljši filmski zapis, ki ga je pripravila Tv Slovenija, bo posvečen Cerkniškemu jezeru. Oddajo ureja Loredana Gec. Ponovitev bo v četrtek, 31. julija, ob 20.50.

Napoved smo že - pomotoma - objavili pred tednom dni. Za neljubo napako se opravičujemo.

Okusi Krasa 2008

Slovensko deželno gospodarsko združenje vabi vse zainteresirane obrate, naj se prijavijo za Okuse Krasa 2008. Letošnja enogastronomska prireditve bo od 18. oktobra do 9. novembra, s tipičnimi jedilniki in večeri v gostilnah. Še naprej pa bodo potekale promocije "kota tipičnih proizvodov" Okusov Krasa v sodelujočih pekarnah in trgovinah jestvin. Letos je računati na prispevek Trgovinske zbornice Trst, Dežele FJK in drugih pokroviteljev, zlasti pri promociji tipičnih proizvodov in povezanih izobraževalnih pobud, saj bodo vezna nit letošnjih Okusov Krasa zelišča in njih uporaba v kraški kuhinji. SDGZ si prizadeva tudi, da bi bili čimbolj prisotni obrati z Goriškega in da bi še okrepili sodelovanje z gostilnami Krasa v Sloveniji.

Vsi zainteresirani naj za informacije in prijave kontaktirajo tajništvo SDGZ v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 04067248.

Opčine v cvetju

Na Opčinah bo septembra zadehtelo cvetje. Združenje za zaščito Opčin je v sodelovanju s tržaško občino (predvsem z odbornikom Paolom Rovisom) in vzhodnokraškim rajonskim svetom že drugo leto zapored spodbudilo tekmovanje *Infiorata*. Lani je praznik cvetja zaživel samo na Narodni in Proseški ulici, letos pa bo vanj vključena vsa vas, tudi staro jedro. Rok za vložitev prijav je zapadel včeraj in na tekmovanje se je prijavilo skupno 150 razstavljalcev, tako zasebnikov kot lastnikov javnih lokalov. Posebna žirija bo izbrala najlepše okrašeno okno, balkon, vrt ali izložbo, nagrajevanje pa bo v soboto 6. septembra ob 17. uri na Nanoškem trgu oziroma na Škavenci kot mu pravijo Openci.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 27. julija 2008
SERGIJ

Sonce vzide ob 5.43 in zatone ob 20.39 - Dolžina dneva 14.56 - Luna vzide ob 0.47 in zatone ob 16.17.

Jutri, PONEDELJEK, 28. julija 2008
NAZARIJ

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 26,1 stopinje C, zračni tlak 1010,2 mb raste, veter 6 km na uro vzhodnik, vlaga 69-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,6 stopinje C.

OKLICI: Luca Rinaldi in Samantha Rosa, Marko Furlan in Susanna Prata, Domenico Trevisan in Eva Andreuzzi, Alessio Clemente in Ornella Tripodi, Andrea Sanzin in Katja Glavina, Gianluca Mastrolia in Chiara Bassetti, Rino Flego in Suasanna Fontanot, Roberto Ciram in Valentina Colautti, Stefano Masseni in Manuela Rigo, Massimo Baroni in Pamela Neri, Massimo De Grassi in Elisa Torselli, Silvio Spaniul in Stefania Bonfigli, Ariel Divante in Maria Angela Solis.

Loterija

26. julija 2008

Bari	66	90	50	79	42
Cagliari	55	38	31	76	67
Firence	86	9	54	38	30
Genova	60	85	32	11	12
Milan	68	73	84	7	4
Neapelj	44	70	90	48	65
Palermo	77	81	75	63	68
Rim	6	85	26	80	19
Turin	43	87	15	30	58
Benetke	20	66	25	7	38
Nazionale	17	23	39	13	80

Super Enalotto

Št. 90

6	44	66	68	77	86	jolly	20
Nagradni sklad						3.618.523,65	
€Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						43.252.892,00	
€Brez dobitnika s 5+1 točkami						--	
€11 dobitnikov s 5 točkami						49.434,50	
€2.075 dobitnikov s 4 točkami						261,58	
€66.781 dobitnikov s 3 točkami						16,26 €	

Superstar

17

Brez dobitnika s 6 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
12 dobitnikov s 4 točkami	26.158,00 €
224 dobitnikov s 3 točkami	1.625,00 €
3.466 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
20.964 dobitnikov z 1 točko	20,00 €
45.484 dobitnikov z 0 točkami	10,00 €

Lekarne

Nedelja, 27. julija 2008
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Trg Garibaldi 5, Ul. L. Stock 9, Ul. Roma 16 (na vogalu z Ul. Rossini), Milje Lungomare Venezia 3, Nabrežina.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00 Trg Garibaldi 5 (040 368647), Ul. L. Stock 9 (040 414304), Milje Lungomare Venezia 3 (040 274998). Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Trg Garibaldi 5, Ul. L. Stock 9, Ul. Roma (na vogalu z Ul. Rossini), Milje Lungomare Venezia 3. Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Roma 16 (na vogalu z Ul. Rossini 040 364330).

Od ponedeljka, 28. julija, do sobote, 2. avgusta 2008
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg S. Giovanni 5 (040631304), Ul. Alpi Giulie 2 (040 828428), Milje Ul. Mazzini 1/A (040 21124). Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Trg S. Giovanni 5, Ul. Alpi Giulie 2, Oširek Sonnino 4, Milje Ul. Mazzini 1/A. Sesljan (040 208731) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Oširek Sonnino 4 (040 660438).
www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč ob dežurnu zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111.
Informacije KZL, bolnišnice in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

SKD " VESNA" - Križ

Kmetija "BIBC"

vljudno vabita na

MRTVAŠKI PLES Z APERITIVOM v kleti Kmečkega turizma BIBC

Predstavitve
zadnjega romana *Veita Heinichena* DANZA MACABRA
in novega penečega vina *Kmetije Bibc* "ETIKA"

Pisatelja bo predstavil *Miran Košuta*, peneče vino pa *Stefano Cosma*
Predstavitve bo obogatil priložnostni kulturni program

V ponedeljek, 28. julija 2008 ob 19.00

Kino

ALCIONE - Dvorana e zaprta zaradi poletnega dopusta.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.30, 21.00 »Il Cavaliere oscuro«.

ARISTON - 21.15 »Il falsario«.

CINECITY - 15.15, 16.00, 17.15, 18.15, 19.00, 20.15, 21.15, 22.00 »Il Cavaliere oscuro«; 15.00, 16.30, 17.25, 19.45, 22.05 »Hellboy: The Golden Army«; 15.20, 17.35, 19.55, 22.05 »Agente Smart - Casino totale«; 19.45, 22.00 »Funny games«; 15.15, 19.55 »Ken il guerriero: La leggenda di Hokuto«; 17.30, 22.00 »Wanted - Scegli il tuo destino«.

EXCELSIOR - Dvorana zaprta zaradi poletnega dopusta.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 21.00 Savage Grace«.

FELLINI - 21.50 »Tropa de elite - Gli squadroni della morte«; 16.15 »Impy e il mistero dell'isola magica; 17.30, 19.40 »Gomorra«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 18.45 »Il mio sogno piu' grande«; 20.30, 22.15 »Funny games«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.00, 19.20, 21.45 »12«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.30, 19.00, 21.30 »Neverjetni Hulk«; 16.40, 18.30, 20.20, 22.10 »Maturantski ples«; 17.50, 19.50, 21.50 »Hancock«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 14.30, 16.45, 19.30, 22.00 »Il Cavaliere oscuro«; Dvorana 2: 14.30, 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Wanted - scegli il tuo destino«; Dvorana 3: 14.30, 16.30, 18.20, 20.15 »L'incredibile Hulk« 22.15 »Le morti di Ian Stone«; Dvorana 4: 14.30, 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Agente Smart - Casino totale«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.30, 21.30 »Il Cavaliere oscuro«; Dvorana 2: 16.50, 19.20, 22.00 »Il Cavaliere oscuro«; Dvorana 3: 17.45, 20.00, 22.10 »Hellboy 2: The Golden Army«; Dvorana 4: 17.50, 20.10, 22.15 »Funny games«; Dvorana 5: 22.00 »Agente smart - Casino totale«; 17.40, 19.50 »Ken il guerriero: La leggenda di Hokuto«.

Izleti

KRUT obvešča, da je še nekaj prostih mest za desetdnevno skupinsko bivanje v termah Radenci konec avgusta. Podrobnejše informacije na sedežu Krut-a v ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072.

AVTOBUSNI IZLET SPDT NA VRŠIČ IN SLEME Danes, 27. julija, organizira SPDT avtobusni izlet na Vršič in Sleme. Odhod avtobusa ob 6.30 iz Trsta, s trga Oberdan in ob 6.45 s trga v Sesljanu. Izlet vodi Elči Abram. Predvidene so tri variante: a) vzpon na Slemo iz doline Tamar; zahtevne, primeren le za izkušene planince (5 ur hoje); b) sprehod od Ruske kapelice na Vršič in po bližnji okolici (primeren za vse); c) vzpon iz Vršiča na Slemo po lepi, nezahtevni planinski poti (3 ure hoje). Ob sestopu kratek postanek pri spomeniku Kugyja. Prijave (čimprej) sprejemajo: Livio 040-220155, Elči 040-415534 in Vojka 040-2176855 (v petek in soboto).

KRUT obvešča, da je na razpolago še nekaj dvoposteljnih sob za skupinsko bivanje na Malem Lošinjju konec avgusta. Podrobnejše informacije na sedežu Krut-a v ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072.

LETNIKI '68 IZ ZAHODNEGA KRASA organiziramo izlet v Ptuj in okolico 4. oktobra 2008, da bi skupaj praznovali 40-letnico. Vabljeni so vsi soletniki iz okoliških vasi. Za informacije in rezervacije: Tamara 339-2241221, Aljoša 334-9772080, Igor 347-6849308.

70-LETNIKI OBČINE DOLINA prirejajo v nedeljo, 7. septembra, izlet v Begunje in na Bled s kosilom pri Joževcu. Ne izgubite priložnosti in pridružite se nam! Informacije na tel. št.: 040-228468 (Ada).

Obvestila

POKRAJINSKI URAD VZPI-ANPI v ul. Crispi 3 sporoča, da bo v mesecu avgustu zaprt zaradi dopusta. Telefonska tajnica in fax bosta redno delovala.

TABORNIKI RODU MODREGA VALA obveščajo, da bo dan obiskov danes, 27. julija od 10.00 do 17.00. Opis poti do tabornega prostora je na voljo na spletni strani www.tabornikirmv.it.

GLASBENA MATICA obvešča cenjene stranke, da bo do 31. julija tajništvo odprto s poletnim urnikom: od 9. do 12. ure. Zaradi poletnega dopusta bo zaprto od 1. do 23. avgusta. Od 25. avgusta dalje bo odprto s poletnim urnikom.

KRUT obvešča, da je pisarna odprta s poletnim urnikom, od 9. do 13. ure.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNE DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi do 12. septembra, delovali s poletnim urnikom in sicer od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure.

SVET SLOVENSKE ORGANIZACIJE sporoča, da bodo v juliju in avgustu uradi v Trstu, Gorici in Čedadu delovali po poletnem urniku: od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure.

F.C. PRIMORJE organizira na Proseku športni praznik s sledečim programom: danes, 27. julija, koncert Godbenega Društva Prosek in ansambel Souvenir, v soboto 2. avgusta, ansambel 3 Prasički, v nedeljo ansambel Old Stars.

DRUŠTVO NOE organizira »tečaj restavriranja starega pohištva«. Srečanje bo danes, 27. julija. Info: 040-299461 ali 349-8419497.

MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA v soorganizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev za srednješolce se bo odvijala na Debelem Rtiču od 27. julija do 2. avgusta. Dodatne informacije nudi ZSKD (tel. št. 040-635626, 0481-531495).

F.C. PRIMORJE oživlja sekcijo Cicibanov. Če je vaš otrok star od 8 do 10 let, ga lahko vpišete v našo ekipo. 3. avgusta bo na travnatem igrišču Ervatti pri Briščikih, od 9. ure dalje, enodnevni brezplačni kamp (kosilo je vključeno). Ob udeležbi prejme vaš otrok majico in hlačke v dar. Info in vpis (do 28. julija) na tel. št. 329-6022707 (Robert).

NARODNA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA bo odprta s poletnim urnikom do petka, 29. avgusta od 8. do 16. ure. Zaradi poletnega dopusta bo zaprta od ponedeljka, 28. julija do četrтка, 14. avgusta.

PIHALNI ORKESTER RICMANJE obvešča, da je v teku vpisovanje v Glasbeno šolo. Odprti so razredi pihal, trobil in tolkal, najmlajši pa je namenjena pripravnica. Kdor se vpiše do 31. julija, ima 50,00 evrov popusta na celoletni šolnini. Za vse informacije smo vam na razpolago na tel.št.: 320-4511592 ali na www.ricmanje.org.

SPDT obvešča člane, ki želijo imeti izkaznico, iz katere je razvidna včlanjenost društva v Planinsko zvezo Slovenije, kar daje članom možnost, da koristijo ugodnosti uclanitve, da bodo za zamenjavo izkaznic odborniki na razpolago v naslednjih dneh in s sledečim urnikom: v četrtek, 31. julija, od 19.00 do 21.00 ure v Slavini hiši v Boljuncu št. 44, v petek, 1. avgusta, od 10.00 do 13.00 ure na sedežu Ul. sv. Frančiška 20, v petek, 1. avgusta, od 19.00 do 21.00 ure v Prosvetnem domu na Opčinah, v ponedeljek, 4. avgusta, od 19.00 do 21.00 ure v Slavini hiši v Boljuncu št. 44, v torek, 5. avgusta, od 10.00 do 13.00 ure na sedežu Ul. sv. Frančiška 20 in v torek, 5. avgusta, od 19.00 do 21.00 ure v Prosvetnem domu na Opčinah. Prosim, da člani prinesejo s seboj poleg sedanje izkaznice, tudi sliko za novo izkaznico! Nuno je tudi doplačilo 10,00 evrov za zavarovanje.

ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE

vas prijazno vabijo
na tradicionalni

**VAŠKI PRAZNIK
"PRI KALU"**

DANES 27. JULIJA

Za zabavo in dobro razpoloženje
bo poskrbel ansambel

OASI

Delovali bodo dobro založeni kioski!

sta, od 19.00 do 21.00 ure v Prosvetnem domu na Opčinah. Prosim, da člani prinesejo s seboj poleg sedanje izkaznice, tudi sliko za novo izkaznico! Nuno je tudi doplačilo 10,00 evrov za zavarovanje.

TABORNIKI RODU MODREGA VALA obveščajo, da se bodo vrnili iz taborjenja v četrtek, 31. julija. Prihod vlaka v Novo Gorico ob 18.43, v Sežano pa ob 19.44. Taborniški srečno!

SKLAD MIJA ČUK obvešča, da je letošnje poletno središče Kratkohlačnik 2008 na Proseku do 1. avgusta od 8. do 17. ure. Informacije in vpis v jutranjih urah na Skladu Mitja Čuk - Proseška ul. 131 - tel. 040-212289.

TABORNIKI RODU MODREGA VALA vabijo vse bivše člane, da se jim pridružijo od 1. do 3. avgusta na akcijo »Nazaj ... v taborniški raj!« v Gozdu Martuljku. Informacije in prijave na www.tabornikirmv.it.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV iz Trsta obvešča udeležence seminarja na Ptuj, da bo avtobus v nedeljo, 3. avgusta 2008, odpeljal izpred Marijanišča na Opčinah točno ob 14.30.

DUHOVNE VAJE ZA ŽENE IN DEKLETA bodo od 18. avgusta do 20. avgusta v domu Blagrov (Le Beatitudini). Vodil jih bo pater dr. Silvin Kajnc z Brezij. Prijave na tel.: 040-299409 (Norma).

SOMPD VESELA POMLAD z Opčin vabi osnovnošolce, ki jih veseli petje, da se udeležijo pevskega tedna »Dobra volja je najboljša«, ki bo od 25. do 29. avgusta v prostorih Marijanišča na Opčinah. Ob petju se bodo zvrstile športno- razvedrilne dejavnosti, srečanja in izleti. Za prijavo in informacije Sara (040 420975), Nataša (040 213249). Pridružite se nam!

KNJIŽNICA PINKO TOMAŽIČ IN TOVARIŠI bo v avgustu zaprta.

ANED - ZBD (Združenje bivših Deportirancev v Nacistična Taborišča) obveščamo, da sedež v ul. Rio Primario 1 v Trstu bo zaprt skozi celi mesec avgust.

SLOVENSKE INFORMATIVNE CENTER Narodni dom (Ul. Filzi 14 - Trst) bo zaprt do ponedeljka, 1. septembra.

† Zapustila nas je naša draga

Anna Svab

Žalostno vest sporočajo

**vnuka Edoardo in Giusi
ter ostalo sorodstvo**

Pogreb z žaro bo v četrtek, 31. julija ob 14. uri v kriški cerkvi.

Križ, 27. julija 2008

Pogrebno podjetje Alabarda Opčine

24.7.2005

24.7.2008

Marija Vidali Uršič

Spomin nate v naših srcih
še naprej živi.

Tvoji najdražji

Kolonja, Bani, 27. julija 2008

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

GORICA - Včeraj padel zastor nad festivalom za najboljši scenarij

Skupinsko delo ključ uspeha letošnje nagrade Amidei

Zmagala je komedija »Non pensarci« - Nagrado so izročili mlademu scearistu Micheleju Pellegriniju

Komedija »Non pensarci« režiserja Giannija Zanasija je zmagovalka 27. izvedbe nagrade Sergio Amidei, ki je s preko 70 projekcijami in več tisoč gledalci zabeležila nadpovprečen uspeh. Nad desetdnevni filmskim maratonom je včeraj zvečer padel zastor s projekcijo filma »Juno« in izročitvijo nagrade Micheleju Pellegriniju, mlademu scenaristu posrečene komedije, ki je med drugim avtor televizijske nadaljevanke »I liceali« ter filmov »Nelle tue mani« in »Uno su due«.

»V finale so se uvrstili zelo dobri filmi. Ne bi se pritoževal, če bi le-ti zmagali. Z rezultatom pa sem seveda zadovoljen, saj spada Amidei med pomembna priznanja, kot sta Donatello ali Solinas,« je povedal Pellegrini, ki je s prijateljem Zanasijem prevladal nad uspešnicama »Il divo« in »Gomorra«. »Spomniti pa gre, da sta avtorja teh dveh filmov, Paolo Sorrentino in Matteo Garrone, začela svojo kariero ravno na festivalu Amidei, kjer sta zmagala s filmoma »L'uomo in più« in »Primo amore«,« je poudaril direktor festivala Giuseppe Longo in dodal: »Z nagraditvijo filma »Non pensarci« je festival pokazal svojo pozornost do kakovostnih produkcij, ki v Italiji niso primerno ovrednotene.« Istega mnenja sta bila tudi predsednik združenja Amidei Nereo Battello in docent univerzitetne smeri DAMS Roy Menarini, ki je poudaril, da je uspeh festivala odvisen predvsem od skupinskega dela med združenjem Amidei, DAMS-om in drugimi subjekti, ki sodelujejo pri njegovi uresničitvi. »Hiša filma je danes enoten subjekt: vsaka njena komponenta dela pač to, kar zna. Nekateri raziskujejo, drugi organizirajo, itd. Kar pa najbolj zaznamuje festival Amidei in prepriča goste, da se k nam vračajo, je enkratno vzdušje,« je povedal Menarini.

Pellegrini je o sebi povedal, da ima med italijanskimi scenaristi najraje Giannija Celatija, navedel pa je tudi celo vrsto pisateljev, od Manzonia do Ammanitija, ki ga tako ali drugače ostalihujejo. »Zgledujem se po evropski in italijanski neodvisni produkciji, po vseh filmih, kjer je veliko svobode,« je povedal scenarist in dodal: »V filmu »Non pensarci«, kot v vseh ostalih mojih besedilih, pa je tudi veliko avtobiografskega: moja mama se je v določenem trenutku svojega življenja na primer začela posvečati yogi in meditaciji, kot otrok pa sem tudi jaz zlomil taco psu,« je povedal Pellegrini, ki je Gorico že obiskal, saj je bil med predavatelji masterja filmskega pisanja univerzitetne smeri DAMS. (Ale)

Z leve proti desni
Nereo Battello,
Michele Pellegrini,
Giuseppe Longo
in Roy Menarini

BUMBACA

GORICA - SKGZ in SSO predlagata priznanje za Roberta De Lorenza

Zagovornik sožitja in strpnosti

Iz vrst goriške desne sredine dosedanjemu prefektu očitajo, da ni hotel prižgati trikolore na Sabotinu

Novica o odhodu iz Gorice dosedanjega prefekta Roberta De Lorenza, ki ga je rimska vlada namenila na drugo zadolžitev, je sprožila vrsto odzivov. Predsednika krovnih organizacij SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka izražata De Lorenzu v imenu slovenske narodne skupnosti iskreno zahvalo. »Nekoliko nepričakovan odhod prefekta De Lorenza pušča v goriški in širši skupnosti vrzel, saj je vladni predstavnik izredno učinkovito zagovarjal vrednote sožitja in čezmejnega sodelovanja. Še posebej so mu hvaležni goriški Slovenci, ki so v njem dobili enkratnega zagovornika in prepričanega podpornika manjšinskih pravic, v prvi vrsti zaščitnega zakona,« poudarjata Pavšič in Štoka. Po njunih besedah je De Lorenzo med svojo prisotnostjo na Goriškem razumel novi čas in nove potrebe obmejnega prostora in s pomenljivimi pobudami nadgradil večkrat šibke vizije nekaterih krajevnih političnih krogov, ki so ostali na

okopih delitve in medsebojnega nerazumevanja.

»Ni slučaj torej, da je goriški prefekt vedno stal v prvi vrsti, ko je bilo potrebno zagovarjati sožitje in strpnost. Radi bi se spomnili njegovih prodornih besed na nedavnem odkritju Trubarjevega kipa v Gabrjah ter sklica manjšinskega omizja z namenom, da bi poiskali najboljše rešitve pri izvajanju zaščitnih norm. Ne nazadnje ne gre spregledati tudi prefektovega prizadevanja pri utrjevanju in povezovanju čezmejnega goriškega prostora,« poudarjata Pavšič in Štoka. Zaradi velike De Lorenzove odprtosti, njegovega prizadevanja v korist slovenske narodne skupnosti in njegove angažiranosti pri čezmejnem povezovanju sta predsednika SKGZ in SSO Pavšič in Štoka pred nedavnim preko generalnega konzulata v Trstu posredovala Republikli Sloveniji željo, da bi bil dosedanjí goriški prefekt deležen priznanja in zahvale za odličen prispevek v dobrobit več-

ROBERTO
DE LORENZO

BUMBACA

jezične skupnosti, ki živi v goriškem prostoru, ter za povezovanje sosednjih območij v duhu nove Evrope. Predsednika Štoka in Pavšič obenem izražata dobrodoščilo novi goriški prefektinji Marii Augusti Marrosu, v prepričanju, da bo nadaljevala na poti, ki jo je nakazal dosedanjí goriški prefekt Roberto De Lorenzo.

Presenečenje in razočaranje nad odstavitvijo prefekta De Lorenza, ki je posebeno dobro vodil goriško prefekturo v obdobju velikih sprememb za goriški prostor, izraža pokrajinski predsednik SKGZ Livio Semolič. »De Lorenzo je posvečal posebno pozornost kulturni in jezikovni raznolikosti Goriške, saj je skušal čim bolj ovrednotiti vse prisotne komponente in s tem udejaniti pravi duh sožitja. Tudi čezmejno dimenzijo je imel za bogastvo in ne za oviro, kar pa mu je marsikateri predstavnik še prisotnega goriškega vetero nacionalizma tudi javno očital. Po vsej verjetnosti tiči glavni vzrok njegove odstavitve prav v pritisku določenih goriških krogov, za katere je bil De Lorenzov odprti, kulturni pristop nesprejemljiv. Ta je bil po vsej verjetnosti glavni navdih za odločitev vlade, saj bi bil drugače sklep povsem nerazumljiv, če pomislimo na dejstvo, da se je De Lorenzo istočasno trudil tako za popolno spoštovanje zaščitnega zakona kot tudi za še odprta vprašanja goriških deportirancev v duhu medsebojnega spoštovanja in dialoga,« poudarja Semolič in zaključuje: »Ob zahvali za opravljeno delo izražam voščila novi prefektinji Marii Augusti Marrosu, z upanjem, da bo nadaljevala delo svojega predhodnika z isto občutljivostjo do raznolikosti tega prostora.«

Predsednik Sveta slovenskih za Goriško Janez Povše izraža De Lorenzu največje priznanje in hvaležnost za delo, ki ga je opravil kot goriški prefekt. »Niso nam znani razlogi, zakaj zapušča ta položaj, vsekakor ostaja veljavno vse, kar je napravil. Kot velika osebnost je naš prostor vse-

stransko obogatil. Tega se seveda še posebej zavedamo pripadniki slovenske narodne skupnosti, kateri je De Lorenzo dal ceno enakovrednosti, ki pripada vsem in nikomur ničesar ne jemlje,« pravi Povše in nadaljuje: »Podobno je ovrednotil Slovence onstran nekdanje meje, saj je v čezmejnem sodelovanju začutil veliko priljubljenost za vse, ki živijo v teh krajih. Svoje prepričanje je istočasno delil z velikim delom večinskega naroda, saj je bilo njegovo sporočilo zelo jasno: prijateljstvo med vsemi je največja dobrina, ne nazadnje je to smisel nove Evrope. Z vsemi svojimi prizadevanji je De Lorenzo opravil nadvse dragoceno delo in izpostavil tiste smernice medsebojnega razumevanja, ki ne morejo nikoli utoniti v pozabo.«

Podobne misli je o dosedanjem prefektu izrekla tudi občinska svetnica Forumia za Gorico Anna Di Giannantonio. Po njenih besedah je De Lorenzo človek velike kulture, nikakor pa birokrat, kakršni so včasih prefekti. Di Giannantonio je s dobro spominja govorov, ki jih je De Lorenzo imel ob posthumni podelitvi častnega občanstva Francu Basagli in ob slovesnosti pred spomenikom deportirancem v nacifašistična taborišča. V obeh prilikah se je De Lorenzo izkazal z veliko humanostjo in poznavanjem krajeвне zgodovine, zato pa je njegov odhod za Gorico velika izguba.

Na odstavitve De Lorenza so se z drugačnimi občutki odzvali iz vrst desne sredine. Goriška občinska odbornika in veljaka Nacionalnega zavezništva Fabio Gentile in Francesco Del Sordi ugotavljata, da De Lorenzo ni hotel ponovno prižgati tribarvne luči ob bivši vojaški kasarni na Sabotinu, sploh pa ni razumel mesta, v katerega je prišel pred nekaj več kot dvema letoma in pol. Po njunih besedah je svojčas poslanec Roberto Menia v zvezi s »trikoloro« vložil poslansko vprašanje takratnemu notranjemu ministrstvu Giulianu Amatu, ki mu ni nikoli odgovoril; poslanec ni prejel pojasnil niti z goriške prefektore, po besedah Gentileja in Del Sordija pa je prefekt molčal in si zatislil oči tudi pred nočnimi zabavami v socialnem centru ob pevnem mostu. Predstavnika Nacionalnega zavezništva že zdaj pozivata novo prefektko Mario Augusto Marrosu, naj čim prej dovoli ponoven prižig luči na Sabotinu. Po njunih besedah bi do tega lahko prišlo 8. avgusta, ko bo potekala obletnica vstopa italijanskih vojakov v Gorico leta 1916. (dr)

MARINA JULIA - Deželna agencija ARPA objavila rezultate analiz

Morska voda je čista

Dežela še ni preklcala prepovedi kopanja, ki je stopila v veljavo med lanskim poletjem

Morje pred Marino Julio je čisto. Deželna agencija za okolje ARPA je namreč 6. julija ponovno analizirala morskno vodo in ugotovila, da je povsem primerna za kopanje. Na tržiški občini vlada zaradi tega še večje pričakovanje na sklep, s katerim bo dežela preklcala prepoved kopanja, ki je stopilo v veljavo med lanskim poletjem. Lani je namreč stopnja fekalnih bakterij v vodi pred Marino Julio preseгла dovoljene vrednosti, zatem pa so ugotovili, da je povišana onesnaženost povzročalo slabo delovanje greznice sistema turističnih naselij Venus in Albatros. Spomladi so greznice prenovili, od takrat pa se je stopnja onesnaženosti znižala. S tržiške občine hkrati pojasnjujejo, da evropska normativna zahteva za ponovno izdajo dovoljenja za kopanje šestmesečne analize. Zaradi tega dežela še ni sprejela sklepa, ki bi ponovno dovoljeval kopanje, sicer pa zgleda, da tega tudi v kratkem ne bo storila. Ne glede na to se v teh dneh v Marini Julii tre kopalcev, čeprav uradno kopanje ni dovoljeno, in to - kot rečeno - kljub analizam, ki potrjujejo čistost vode.

Ob lepem vremenu se v Marini Julii tre kopalcev

BUMBACA

NOVA GORICA - Vse več turistov se odloča za ogled mesta in okoliških znamenitosti

Igralniškim gostom se pridružujejo štoparji, kolesarji in jadralni padalci

Turistična ponudba žal ne sledi povečanemu povpraševanju po prenočiščih

V Novi Gorici z bližnjo okolico, ki je bila dolga leta magnet le za igralniške goste, se razmere počasi spreminjajo. Od vstopa Slovenije v EU prihajajo tudi tujci, ki jih pritegne fenomen padle meje. Zaradi ene najboljših lokacij v Evropi za jadralno padalstvo na območju Lijaka, so stalni gostje padalci z vseh koncev sveta, podobno pa velja tudi za kajakaše, ki jim kajakaški center v Solkanu nudi vse potrebno za treninge ali zgolj uživanje v premagovanju brzic.

Žal ponudba še ne sledi povečanemu povpraševanju, zato marsikateri obiskovalec Novo Gorico obišče le kot prehodno mesto med eno in drugo destinacijo. »V letošnjem juliju nas je obiskalo enkrat več tujih gostov kot lani,« je povedala uslužbenka novogoriškega turistično informacijskega centra na Bevkovem trgu, kar je pripisala večji prepoznavnosti Slovenije zaradi predsedovanja EU. Pojasnila je še, da se povečuje tudi povpraševanje po prenočiščih v novogoriškem mladinskem hotelu, na turističnih kmetijah in po kampiranju.

V petek dopoldne mi na Bevkovem trgu ni bilo treba dolgo čakati na turiste, ki samostojno odkrivajo našo regijo oziroma državo. Najprej sem v objektiv ujel špansko kolesarko, namenjeno proti Bovcu, le nekaj minut kasneje pa še dva belgijska popotnika. Ogovoril sem ju in izvedel, da sta prišla na tritedenske počitnice v Slovenijo. »Z vlakom sva prišla do Benetk, od koder sva nameravala do meje s pomočjo avtoštopa, a nama ni v Italiji nihče ustavil. Tukaj je drugače. Takoj sva dobila prevoz. Ljudje so že na prvi pogled veliko bolj prijazni,« je povedala zgovorna študentka psihatrije. Ko sem izvedel, da sta namenjena v kamp Lijak, kjer sem bil dogovorjen za kratek intervju o razmerah v letošnji sezoni, sem jima ponudil prevoz, tam pa sta, zadovoljna s ponudbo, takoj postavila šotor.

Aleksander Mladovan, ki je pred petimi leti predvsem za potrebe jadralnih padalcev odprl kamp Lijak, je povedal, da se je letošnja sezona zaradi deževja slabo začela, v juliju pa se razmere popravljajo. »Gostje prihajajo iz vse Evrope, pa tudi iz Amerike, Kanade in Avstralije,« je pojasnil in dodal, da bodo, če se bo ta trend nadaljeval, do konca poletne sezone dosegli lanskoletni obisk, ko so zabeležili okrog dva tisoč nočitev. »Goriška še ni poznana kot destinacija, kjer bi ljudje preživljali več časa, nekateri gostje pa se že odločajo tudi za desetdnevno bivanje. Povečuje se število tistih, ki si naš kamp vzamejo za izhodiščno točko, od koder si v nekaj dneh ogledajo celo Slovenijo.« Aleksander, ki je tudi predsednik Združenja kampov Slovenije pri

Belgijska popotnika (zgoraj); španska kolesarka se odpravlja proti Bovcu (zgoraj desno); lastnik kampa Lijak Aleksander Mladovan (desno)

FOTO N.N.

gospodarski zbornici, je med redkimi na Goriškem, ki se gre turizem z lastnim denarjem. Vse preveč je namreč tistih, ki so jih polna usta projektov in strategij, razmere na področju ponudbe pa so že dolga leta, kakršne pač so. V letošnjo sezono je s pomočjo kreditov vložil 70.000 evrov, za nočitev pa zaračuna 7,86 evrov. Ker še vedno vlaga v ureditev infrastrukture v kampu, mu za dodatno ponudbo razen dveh mobilnih hišic, ki sta novost letošnje sezone, ter vina, medu in domačih mes-

nin zmanjka sredstev, vseeno pa ima za prihodnost velike načrte. Konkurence se ne boji. »Več kot nas bo delalo v turizmu, bolj bo regija zaživela in končno bomo lahko začeli zares govoriti o Goriški destinaciji.«

V novogoriškem dijaškem domu, ki se v poletni sezoni spremeni v mladinski hotel, letos ne zaznavajo povečanega obiska, tudi oni pa sprejemajo goste s celega sveta. Za nočitev zaračunajo od 15 do 21 evrov. Na Turistični kmetiji Malovščevu v Vitovljah, kjer imajo de-

set sob s 25 posteljami, so z letošnjim obiskom zadovoljni. Gostje lahko pri njih prespijo za 29 evrov, zjutraj pa jim postrežejo še s praviim kmečkim zajtrkom. Po zaslugi omenjenih in še nekaterih drugih prebujajočih se turističnih ponudnikov postaja tudi Goriška počasi zanimiva kot destinacija, preden se bo število neigralskih gostov približalo številu obiskovalcev, ki v mesto in okolico zahajajo zaradi hazarda, pa bo potrebnega še veliko truda.

Nace Novak

GORICA - Predstavili knjigo Vitovska, vinogradi od morja do Krasa

Knjiga o vinu in ljudeh

Cosma jo je uredil s praviim raziskovalnim navdihom - Z ljubljanskim fotografom Dubokovičem je prevozil vse kraške brajde

Kulturna živahnost Gorice utripa tudi v bolj skritih mestnih kotičkih. Drugače sicer zelo aktivna knjigarna LEG - Libreria Editrice Goriziana je letos na stečaj odprla vrata notranjega dvorišča predstavivam knjižnih novosti. Tako smo v tem tednu tudi v Gorici lahko doživeli predstavitev zelo lepe in pomembne monografije o vitovski, avtohtoni kraški vinski sorti, ki je v zadnjih dveh desetletjih po zaslugi slovenskih vinarjev pridobila zaslužno prepoznavnost.

Knjigo je uredil in dober del tudi zapisal goriški novinar, izvedenec na vinskem področju Stefano Cosma, ki je s člani vinarskega konzorcija Kras in ljubljanskim fotografom Deanom Dubokovičem prevozil vse kraške brajde s praviim raziskovalnim navdihom. O knjigi, ki je bila že predstavljena tako v Trstu kot v Devinu, smo v našem dnevniku že pisali, vendar velja ponovno opozoriti na čudovite, zelo izrazite fotografije, na posega o kraško tržaški kulinarki, ki sta nastala izpod peresa Vesne Guštin in Marina Voccija, na opise o barvah in izrazih Krasa Luane De Francisco, ki se bo v kratkem lotila tudi turističnega vodnika po poteh vitovske, ter seveda na prispevke štirih viteзов vitovske, Borisa Pahorja, Alojza Rebula, Vetai Heinichena in Pavleta Merkuja.

Knjiga Vitovska, vinogradi od morja do Krasa je potopis po teritoriju, zgodovini in izrazu ljudi, ki gredo od prvih kraških gričev nad Gorico tja do Istre. Nekateri izmed teh protagonistov, brez katerih bi sko-

Stefano Cosma (zgoraj); med udeleženci predstavitev je bil tudi župan Romoli

BUMBACA

raj verjetno visoko kakovostnega kmetijskega obujanja Krasa danes ne bi bilo, so bili prisotni na goriški predstavitvi knjige, ki jo je vodila novinarka Fabiana Romanutti. Poleg Benjamina Zidariča, ki je bil pri izvedbi tega načrta prava desna roka Stefana Cosme in Edija Kan-teja, je bil ob goriškem županu Ettoreju Romoliju, nekaterih briških vinarjev in direktorju Kulturnega do-

ma Igorju Komelu prisoten tudi Venko Černic, ki je s hčerko Natašo na posestvu Rubijski grad letos prvič ustekleničil goriško kraško vitovsko prav z nazivom te vinske sorte. In prav pod imenom Trubar do lani prikrite vitovske Rubijskega gradu in vitovskami drugih vinarjev s tržaškega Krasa so udeleženci predstavitev knjige nadaljevali klepet o vinu, ljudeh in teritoriju v vabljivo umirjenem mestnem kotičku. (aw)

GORICA - ZSKD

Avgusta Kapljice kulture

VESNA TOMSIČ

BUMBACA

Pred dnevi je na sedežu ZSKD v Gorici potekalo srečanje med pokrajinskim odborom Zveze in predstavniki včlanjenih društev ter njihovih društvenih mladinskih odsekov. Sejo je vodila nova pokrajinska predsednica Vesna Tomsic, ki je prisotnim orisala načrte, ki jih ZSKD pripravlja za naslednjo sezono.

Načrtov in zanimivih pobud je kar nekaj; med njimi je tudi nekaj takih, ki skušajo obiti ukalupljeno pojmovanje prosvetnega dela in klasičnih oblik pojmovanja ljubiteljskih kulturnih zvrsti. Ob nakazanih novitetah in nastavljenih smernicah se je med prisotnimi razvila kar živahna debata, kar daje slutiti, da si društva in kulturni delavci želijo poseči tudi na področja, ki bi lahko s praviim pristopom dvignila kakovostno raven posameznih pobud ali delovanja nasploh. V ta namen si je predsednica zadala nalogo, da v naslednjih mesecih obišče vsa društva v želji, da bi s skupnimi močmi ojačili in postavili trdnije temelje delovanja v tem ali onem kraju. Prevladuje namreč ugotovitev, da je po društvih kar precej sil, zlasti med mladimi, ki bi bili s primerno spodbudo pripravljeni udeležiti nove prijeme v delovanju te ali one kulturne zvrsti. Danes namreč imamo na voljo tudi sredstva, ki jih v preteklosti ni bilo. Zlasti postajajo zanimive možnosti koriščenja evropskih skladov, ki bi lahko nudili velik doprinos pri prirejanju čezmejnih kulturno-društvenih projektov. Opaža se namreč, da kljub popolni ukinitvi mejnih formalnost, se stiki s sorodnimi organizacijami v obmejnih krajih v Sloveniji ne razvijajo, kot smo si vsi želeli. Prav to pa bi bil lahko tisti kvaliteten skok, ki bi Slovence z obeh strani meje povezal v enoten prostor, ki jim je bil nasilno odvzet pred šestdesetimi leti.

V nadaljevanju zelo plodnega sestanka, so bile iznešene zamisli o pobudah, ki naj bi popestrile in dale novega zagona splošnemu delovanju na Goriškem. Gre za pobude, ki se sklicujejo na gledališče, glasbo, zborovsko petje in ples. Nakazujejo se tudi boljši stiki s šolskimi strukturami in ostalimi organizacijami, ki so prisotne v mestu in na Novogoriškem. Nad vse zanimiva in povsem nova pa je pobuda, ki se je porodila v okviru ZSKD. Gre za pet večerov, ki bodo potekali v ljudskem vrto v Gorici od 4. do 8. avgusta letos. Večeri nosijo pomenljiv naslov »Kapljice kulture« in so namenjeni vsem, ki želijo goriškemu mestu prispevati kanček kulturne ustvarjalnosti. Vsak prijavljenec bo imel na razpolago najmanj eno in največ pet minut, med katerimi bo lahko prisotnim in mimoidočim zrecital poezijo, zapel pesem, povedal zgodbo ali se kako drugače predstavil. Po predhodni prijavi bo lahko vsakdo svoje kulturno sporočilo predstavil v jeziku, ki mu najbolj paše. Projekt bo uradno predstavljen čez nekaj dni in, kot nam je znano, so ga podprle tudi javne uprave in ustanove. (vip)

GORICA Moški kradel v lokalu na trgu sv. Antona

Zaradi kraje v obtežilnih okoliščinah je osebe goriške kvesture prijavilo sodnim oblastem 42-letnega D.P. po rodu iz Vidma in z bivališčem v Gorici. Moški je v petek dopoldne razbil steklena vrata in vlomil v javni lokal na trgu sv. Antona, zatem pa iz njega zbežal, ko je zagledal lastnika. Na kraju so posredovali policisti, ki so moškega izsledili v ulici Max Fabiani. Pri sebi je imel vrečo z raznimi prehrambenimi izdelki in vrečko s kovanci in žepnim nožem. Ker ni znal pojasniti, kje je dobil blago, so ga prepeljali na kvesturo. Tu so ugotovili, da je imel roke umazane od rjavi, zatem pa so ga prijavili zaradi kraje v obtežilnih okoliščinah in povzročitve škode. Poleg tega, da je razbil šipo lokala, je v notranjosti zanelil ogenj.

Praznik v Pevmi

V Pevmi bo danes doseglo svoj vrhunec štiridnevno praznovanje zavetnice sv. Ane. V četrtek so blagoslovili nove orgle v vaški cerkvi, v petek je nastopila gledališka skupina s Kambreškega in so nagradili udeležence natečaja »V domačem vrtu cvetijo«. Včeraj je bil na sporedu rock koncert, danes ob 9. uri pa bo slavnostna maša s procesijo po vasi. Sledilo bo družabno srečanje. Praznovanje prireja krajevni svet za Pevmo, Štmaver in Oslavje, pri organizaciji dogodkov pa sodelujejo še društvi Sabotin in Naš prapor ter župnija sv. Mavra in Silvestra. Tradicionalni praznik je v teh dneh v teku tudi v četrti sv. Ana, kjer bo še drevi poskrbljeno za glasbo in veselo vzdušje.

Zavirajo pozidave

Novogoriški mestni svetnik Robert Golob izraža zaskrbljenost nad prostorskim načrtovanjem oz. prostorskim razvojem za potrebe stanovanj v občini. »Ocenjujemo, da na tem področju novogoriška občina celo namerno zavira sprostitev prostora za pozidavo. Sprašajo se samo zelo majhne zaplate zemljišč in to v primerih politično močnih investitorjev,« meni Golob, ki dodaja, da v občini ni primera, ko bi se zemljišče za zazidavo načrtno sprostilo, da bi ga občina v preteklosti odkupila, spremenila namembnost in ga po nizkih cenah namenila stanovanjski gradnji. Svoje besede je podkrepil s primerom v krajevni skupnosti Kromberk; na območju Bonetovšče-Fajdigovšče na pobočju Škabrijela nihče ne nasprotuje pozidavi, pravi, ker pa gre za plazovito območje, naj se ustrezno uredi infrastruktura. Drugi problem pa je dostopna cesta; v zgornjem delu območja naj bi nameravalo graditi okoli 20 investitorjev, šele tedaj se je o dostopu začelo razmišljati, pravi Golob, v spodnjem delu pa bi rado gradilo veliko več ljudi, šlo naj bi za okoli 150 zemljišč, »a se niti ne vzpodbuja k njeni gradnji, niti se je ne gradi. Očitno oni niso prave barve ali niso zaposleni na pravih mestih.« (km)

Predsednik seli tržnico

Rajonska svetnica iz Podturna-Svetogorske četrti Giuseppina Cibej opozarja, da predsednik sveta severnega dela mesta Giancarlo Karlovini napoveduje selitev tržnice iz ulice Catterini v ulico Caprin. Po njenih besedah se je rajonski predsednik odločil za spremembo lokacije brez posvetovanja z ostalimi rajonskimi svetniki, še manj pa s prebivalci obeh ulic. Cibejeva zato odločno poziva Karlovinija, naj se premisli, predvsem pa naj se pred katerokoli odločitvijo v zvezi s to problematiko in tudi drugimi posvetuje s svojimi svetniki.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ROMJAN (ALLA STAZIONE), drevo-red Garibaldi 3, tel. 0481-777446.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU
LABAGNARA, ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Gledališče

GLEDALIŠKA SKUPINA »GRUPPO TEATRALE PER IL DIALETTO« bo nastopila z gledališko predstavo »I Nobili Ragusei« na dvorišču goriškega gradu 29. in 30. julija ter 1., 2. in 3. avgusta ob 21. uri. Obvezna je rezervacija vstopnic, ki stanejo 1 evro, tudi samo po telefonu v knjigarni Antonini na korzu Italia v Gorici. Na razpolago bo tudi avtobusna povezava z goriškim gradom iz Ljudskega vrta ob 20.15, 20.30 in 20.45. Zaključna čezmejna predstava bo na gradu Kromberk v ponedeljek, 4. avgusta.

Kino

GORICA
KINEMAX zaprto.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 18.30 - 21.30 »Il cavaliere oscuro«.
Dvorana 2: 16.15 - 19.20 - 22.00 »Il cavaliere oscuro«.
Dvorana 3: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Hellboy II: The Golden Army«.
Dvorana 4: 17.50 - 20.10 - 22.15 »Funny Games« (prepovedan mladim pod 14. letom).
Dvorana 5: 17.40 - 19.50 »Ken il guerriero: la leggenda di Hokuto«; 22.00 »Agente Smart - Casino totale«.
NA DVORIŠČU OBČINSKEGA GLEDALIŠČA V KRMINU: 21.15 »Be Kind Rewind«.

Razstave

OBČINA SOVODNJE OB SOČI obvešča, da je v pritličju županstva na ogled razstava fotografskega kluba Anton Ažbe iz Škofje Loke z naslovom Škofja Loka in okolica; do 31. julija od ponedeljka do petka ob 8. do 14. ure.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v goriškem grajskem naselju je na ogled fotografska razstava z naslovom »Italijanski ujetniki v prvi svetovni vojni. Fotografski dnevnik Petra Nagliča«; do 31. avgusta vsak dan razen ponedeljka med 9. in 19. uro.

Koncerti

GLASBENI FESTIVAL MED ZVOKI KRAJEV: danes, 27. julija, bo ob 21. uri na trgu pred cerkvijo Sv. Petra v Šempetru ob Soči koncert dua Nebiolo (kitara) - Murenco (harmonika)

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
Q8 - Ul. Trieste 22
AGIP - Ul. Don Bosco 108
AGIP - Ul. Aquileia 60
TRŽIČ
SHELL - Ul. Matteotti 23
ESSO - Ul. I Maggio 59
IP - Ul. Boito 57
OMV - Ul. Terme Romane 5
KRMIN
API - Ul. Isonzo
GRADIŠČE
AGIP - Ul. Udine, na državni cesti 305 proti Marianu
TURJAK
AGIP - na pokrajinski cesti 1 (Foljan-Pieris) Ul. XXV Aprile 31
FOLJAN
AGIP - Ul. Redipuglia 42
ROMANS
API - Ul. XXV Maggio 3/A

ka); v sredo, 30. julija, ob 21. uri v cerkvi Sv. Roka v Vilešu bo koncert dua Blažej (flavta) - Kaban (klavir); vstop prost.

Čestitke

Draga ZULEJKA, ob 30. rojstnem dnevu ti iskreno čestitamo in ti želimo obilo sreče in uspehov. Tvoji zvesti pevci MePZ Rupa-Peč.

29. julija slavi naša MILENKA 80. rojstni dan. Da bi še mnogo lepih, zdravih in srečnih dni uživala v krogu svojih dragih, ji iz srca želijo sestre Pavla in Cilka ter brata Virgilio in Ciril z družinami.

Pevci komornega zbora Julius čestitamo naši predsednici ZULEJKI DEVETAK za prvih 30 in ji želimo »na mnogaja ljeta«!

Šolske vesti

MLADINSKI DOM sporoča, da bo urad v ulici Don Bosco 60 v Gorici do 29. avgusta zaprt zaradi poletnega dopusta. Novo šolsko leto se bo začelo v ponedeljek, 1. septembra, s pripravo na vstop v nižjo srednjo šolo, ki bo potekala do petka 5. septembra od 9. ure do 12.30; informacije in vpis na tečaj in k pošolskemu pouku 2008-09 na tel. 328-3155040 ali 0481-536455 (goriški urad SSO).

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - Tajništvo Gorica obvešča, da nudi pomoč pri izpolnjevanju obrazcev za vključitev osebja ATA v tretji pas. Izpolnjene obrazce je treba oddati na šole do 31. julija letos. Za informacije in pomoč samo še v ponedeljek, 28. julija, od 9. do 12. ure na sedežu Sindikata v KB centru na korzu Verdi v Gorici, tel. 0481-82613.

Izleti

AŠKD KREMENJAK iz Jamelj organizira v soboto, 13. septembra, avtobusni izlet v Gardaland. Odhod iz Jamelj, trg Svobode, ob 6. uri in prihod ob približno 22.30; informacije in vpisovanje pri odbornikih društva ali na tel. 334-2400658 (Elisa), 338-6495722 (Martina); v torek, 29. julija, ob 20.30 sprejemajo odborniki plačilo za izlet v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah, Prvomajska 20.

COOP CONSUMATORI NORDEST prireja izlet v Verono za ogled Verdijeve opere Rigoletto v soboto, 23. avgusta; informacije pri veleblagovnici Coop v ul. Lungo Isonzo Argentina, 79 v Gorici (tel. 0481-550572, 335-7835183) do zasedbe mest.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO sporoča, da bo v soboto, 2. avgusta, na izlet s piknikom v Gojačah pri Ajdovščini odpeljal prvi avtobus ob 7.15 iz Doberdoba, nato skozi Poljane, Vrh in Štandrež. Drugi avtobus pa bo odpeljal ob 7.30 s postankom pri pevmskem mostu (pri vagi), v Podgori (pri telovadnici) in v Štandrežu; prijave sprejemajo poverjeniki Ema B. (tel. 0481-21361), Veronika T. (tel. 0481-882302), Ana K. (tel. 0481-78061) in Saverij R. (tel. 0481-390688); na račun 20 evrov.

E'STORIABUS za Kobarid bo odpotoval iz Tržiča (trg Salvo D'Acquisto) v nedeljo, 3. avgusta, ob 9. uri. Zgodovinski izlet v organizaciji knjigarne Editrice Goriziana in Apt bo popestril zgodovinar Marco Cimmino; informacije in rezervacije do 31. julija oz. do zasedbe mest v knjigarni Editrice Goriziana, tel. 0481-539210.

PROSVETNO DRUŠTVO VRH SV. MIHAELA prireja avtobusni izlet v Ptuj v ponedeljek, 18. avgusta; informacije na tel. 333-1706760 (Nerina).

SPDG prireja od 9. do 11. avgusta pohod iz Gorice na Triglav; informacije in prijave do 31. julija na info@spdg.eu ali na tel.320-1423712. **ZDRUŽENJE ARMA AERONAUTICA** v sodelovanju z upokojenci CISL za goriški center organizira izlet z ogledom muzeja letalstva Caproni v Trentu v soboto, 20. septembra; informacije pri združenju samo ob nedeljah na goriškem letališču ali na sedežu upokojencev v ul. Manzoni 5 v Gorici (tel. 0481-533321) od ponedeljka do petka med 9. in 11. uro do 5. septembra oz. do zasedbe mest.

Obvestila

RTV SLOVENIJA 1 bo danes, 27. julija, ob 21.20 predvajala Kinoateljejev dokumentarni film »Et(h)nos anche noi tutti mi« v režiji Borisa Palčiča.

GLASBENA Matica - Gorica obvešča, da bo urad do 20. avgusta urad zaprt in da bo potem do 31. avgusta urnik od ponedeljka do petka ob 10. do 12. ure.

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z radarjem: ul. Kugy - torek, 29. julija, 17.30-18.30.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL iz Gorice obvešča, da bo do 5. septembra odprta po poletnem urniku: ponedeljek, sredi in četrtek ob 8. do 16. ure, torek ob 8. do 18. ure, petek ob 8. do 13. ure; zaprta bo od 4. do 16. avgusta.

OBČINA DOBERDOB sporoča, da bo do 7. juliju in avgustu v popoldanskih urah anagrafski, davčni urad in tajništvo zaprti.

OBČINA GORICA obvešča, da bodo do 31. avgusta naslednji uradi odprti samo v jutranjih urah med 8.45 in 12. uro od ponedeljka do petka: protokolni, matični, volilni urad, urad AIRE, okence za prepis lastništva, decentralizacija, urad za javne dražbe, generalno tajništvo, davčni urad, kulturni in športni urad, urad mestnih redarjev, knjigovodstvo, urada upravljanja s človeškimi resursi in čezmejnih odnosov, tajništvo treh občinskih uprav in ekonomat; urad za decentralizacijo bo odprt ob ponedeljkih in sredah med 9.30 in 12.30, uprava urada za vzgojne storitve (center Lenassi v ul. Vittorio Veneto 2) od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro, tajništvo za socialo (večnamensko središče v ul. Baiamonti) ob ponedeljkih in sredah med 9. in 11. uro, slovenski in furlanski urad pa ob ponedeljkih med 9. in 12. uro; matični urad bo kot običajno ob sobotah med 9. in 12. uro sprejemalo prijave rojstev in smrti.

OKVAL prireja od začetka šolskega leta dalje otroško telovadbo in miniodbojko vsak torek in četrtek v štandreski telovadnici; za letnike 2002 in 2003 med 15.30 in 16.30, za letnike 1999-2001 med 16.30 in 17.45 in za letnike 1997-1998 med 17.45 in 19. uro; informacije in vpisovanje v večernih urah na tel. 393-9294686 (Sandro Corva), 333-1439655 (Tjaša Corva) ali okval@virgilio.it.

PALAČA CORONINI CRONBERG na drevoredu 20. septembra v Gorici bo do oktobra odprta od torka do sobote med 10. in 13. uro in med 14. in 19. uro, ob nedeljah in praznikih med 10. in 13. uro ter med 15. in 20. uro; informacije na tel. 0481-533485.

URAD ATER na vogalu z ulicama Verdi in Roma v Tržiču bo do 31. julija odprt samo ob ponedeljkih ob 10. do 12. ure, avgusta pa bo zaprt.

URAD ZSKD v Gorici bo do 15. septembra posloval po poletnem urniku, od ponedeljka do petka med 8. in 14. uro.

V CENTRU GRADINA v Doberdodu bodo v organizaciji občine Doberdob filmska poletna srečanja ob 21. uri: 28. julija »La ragazza del lago«; 4. avgusta »Il falsario«; 11. avgusta »Petelinji zajtrk«.

ZDRUŽENJE CUORE AMICO iz Gorice obvešča, da bo sedež v ul. Cipriani 71 v Gorici (tel. 0481-523153) do 31. avgusta odprt ob ponedeljkih in četrtek med 10. in 12. uro, od ponedeljka do petka med 16. in 19. uro.

TABORNIKI RODU MODREGA VALA obveščajo, da se bodo vrnili iz taborjenja v četrtek, 31. julija. Prihod vlaka v Novo Gorico ob 18.43, v Sežano pa ob 19.44. Taborniški srečno!

Prireditve

»PERCORSI DI-VERSI« je niz pesniških srečanj z glasbeno spremljavo, ki bodo potekala v centru »Mare Pensantex« v parku Basaglia v ul. Vittorio Veneto 174 v Gorici: v ponedeljek, 28. julija, ob 18. uri srečanje s Francescom Tomado in Albertom Princisom. **KNJIGARNA EDITRICE GORIZIANA** na korzu Verdi 67 v Gorici prireja srečanja z avtorji na notranjem dvorišču knjigarne: v sredo, 30. julija, ob 17.30 bo časninar Giampaolo Pansa predstavil svojo knjigo »I tre inverni della paura«.

V PARKU VILE DEVETNAJSTEGA STOLETJA V FRATTI pri Romansu bo v torek, 29. julija, ob 21. uri predstavitev pesniške zbirke Maurizioa Cocca z naslovom »Il pennino di Giotto«. Ob glasbeni spremljavi Barbare Errico, Paola Dal Sacca in Martine Cainero bo publikacija predstavil častnikar Natale Zuccuri; vstop prost.

ZDRUŽENJE »PAR MORAR« prireja v gostilni »al Romano« v Moraru v četrtek, 31. julija, ob 21. uri prireditve v sklopu praznovanj 100-letnice tržiške ladjedelnice z naslovom »Chei dal cantier di Morar«. O svojih izkušnjah bosta spregovorila Valdi (letnik 1932) in Mario (letnik 1977), Roberto Covaz pa bo predstavil svojo knjigo »Le abbiamo fatte noi - Storie dei cantierini e del cantiere di Monfalcone«.

Poslovni oglasi

PRODAM TROSOBNO STANOVANJE, kuhinja, kopalnica, etažno ogrevanje, garaža, drvarnica. Gorica - Ul. Pasubio. Zanimiva cena.

333-5851833 (12.00-14.00)

52-LETNA GOSPA IŠČE zaposlitev kot hišna pomočnica ali varuška na Goriškem. Tel. 00386-53080471

Mali oglasi

BELE SIMPATIČNE ZAJČKE primerne za družbo otrok in starejših oseb podarim ljubiteljem živali; tel. 0481-78107 od 18. do 20. ure.

Prispevki

V spomin na Anico Mikluš iz Pevme darujeta za športno združenje Dom 100 evrov David Sossou in Alfreda Paoletti. Karlo Kobal daruje 30 evrov za sekcijo VZPI Dol - Jamlje.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 16.00, Giuseppe Lutman iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Ignacija in v Spineo za upepelitev. **JUTRI V ŠTEVERJANU:** 11.00, Daniela Tinta (iz goriške splošne bolnišnice ob 10.35) v cerkvi in na pokopališču. **JUTRI V JAMLJAH:** 14.00, Pahor Maria por. Gergolet (iz goriške splošne bolnišnice ob 13.30) v cerkvi in v Spineo za upepelitev. **JUTRI V GRADIŠČU:** 11.00, Sergio Ballaben (iz goriške splošne bolnišnice ob 10.35) v cerkvi Sv. Duha in v Spineo za upepelitev. **JUTRI V PIERISU:** 11.00, Corrado Virgolin (iz goriške splošne bolnišnice ob 10.30) v cerkvi in na pokopališču.

† Zapustila nas je naša draga

Marija Pahor por. Gergolet

stara 80 let

Žalostno vest sporočajo

mož Jožef, hčeri Savina in Tatjana z družinama

Pogreb bo v ponedeljek, 28. julija, ob 13.30 iz mrliške veže civilne bolnice iz Gorice v farno cerkev v Jamlje ob 14. uri.

Sledila bo upepelitev.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Topla zahvala vsem, ki bodo spremili na zadnji poti drago pokojno.

Boneti, 27. julija 2008

Ob izgubi drage mame in none Marije izrekata iskreno sožalje svojimcem

družini Sosič in Gergolet

ITALIJA - Po analizi študijskega urada združenja CGIA iz Mester

Italijani plačajo povprečno 1500 evrov lokalnih davkov letno

Najbolj obremenjeni so prebivalci Milana in Rima, najmanj plačujejo na jugu

MESTRE - Statistika pravi, da Italijani v povprečju plačujejo po 1500 evrov lokalnih davkov na leto, kar je približno toliko, kot znaša povprečna plača uradnika visokega nivoja. Izračun so naredili v študijskem uradu združenja obrtnikov CGIA v Mestrah, kjer so analizirali uradne statistične podatke o davkih, ki jih državljani plačujejo občinam, deželam in pokrajinam.

Omenjenih 1500 evrov plača vsak italijanski državljan v povprečju, kar pomeni, da nekateri plačajo več in drugi manj, obstaja pa tudi precejšnja razlika med severom in jugom države. Najbolj zasoljeni so lokalni davki za prebivalce Lombardije, vrhunec pa dosežejo v obeh največjih mestih: v Milanu gre za lokalne takse 2016 evrov na prebivalca, v Rimu pa 1940 evrov. Najmanj plačujejo prebivalci južnjakega mesta Enna, kjer znaša povprečna raven lokalnih davkov 647 evrov na prebivalca.

Do letošnjega leta, ko ga je Berlusconijska vlada ukinila, je bil glavni vir dohodkov občin davek ICI, sledita pa mu dodatna stopnja davka na dohodke fizičnih oseb Irpef in tarifa na odvoz mestnih odpadkov. Pokrajine pobirajo dajatev na obvezno avtomobilsko zavarovanje, prispevek, ki bremeni račune za elektriko in plin, in dajatev na prepise. Dežele kasirajo svoj del davka Irpef, davek na proizvodne dejavnosti Irap, del davka na dodano vrednost IVA in del bencinskih trošarin. Levji delež gre vsekakor v blagajne dežel, ki poberejo 55,8 odstotka vseh lokalnih davkov, sledijo jim občine z 38,5 odstotka, medtem ko gre pokrajinam zgolj 5,6 odstotka lokalnih davkov.

Za Milanom in Rimom se na vrhu nezavidljive lestvice bremena lokalnih davkov nahajajo Turin (1893 evrov), Mantova in Rieti (1974), Como (1873), Pisa (1861), Novara (1858) in Sondrio (1845). Po besedah sekretarja CGIA Giuseppeja Bortolussija je tam, kjer se plačujejo višji lokalni davki, višja tudi kakovost življenja z boljšimi javnimi storitvami. K temu gre še dodatni, da večji delež deželnih davkov ne plačujejo prebivalci, ampak podjetja in samostojni delavci v obliki davka Irap.

V analizi CGIA je zanimivo ugotoviti tudi razlike glede na leto prej. Tisti, ki so - vsaj statistično - morali plačati več kot leto prej, so bili prebivalci Lecceja z 284 evri zvišanja na prebivalca. Najbolj »srečni« pa so bili prebivalci Modene, ki so za davke odrinili 138 evrov manj kot leto prej.

ITALIJA DS vabi UDC k zavezništvu, a Casini okleva

TODI - Predstavnika Demokratske stranke Piero Fassino in Francesco Rutelli sta včeraj izkoristila udeležbo na seminarju liberalne stranke UDC, ki jo vodi Ferdinando Adornato, za povabilo Casiniju k zavezništvu proti Berlusconijski. Rutelli je bil od nekdaj zagovornik dialoga s politično sredino, Fassino pa je v imenu Veltronija predlagal skupno delo v parlamentu, ki bi lahko postalo zavezništvo.

Dialog je nedvomno pomemben, ne samo z Ljudstvom svobode, ampak tudi z Demokratsko stranko, je pritrdil vodja UDC Pierferdinando Casini, ki pa si ni hotel zožiti maneverskega prostora in na vabilo demokratov ni odgovoril pritrdilno.

Po njegovih besedah ne gre začenjati pri zavezništvih, ampak pri problemih, ki pretresajo državo, začenši z vprašanji varnosti. V zvezi s pravosodno reformo pa Casini uvaša dialog, s katerim bi preprečili neprestano prepiranje. Na tem področju je UDC »svetlobna leta oddaljena od Di Pietra«, je dodal voditelj UDC in s tem dal jasno vedeti, da zavezništva z Di Pietrom ne more biti.

ITALIJA - Poseg bivšega predsednika zbornice

Fausto Bertinotti ni poenotil razklane Komunistične preнове

CHIANCIANO - Fausto Bertinottiju (**na posnetku Ansa**), kljub zelo čustvenemu posegu, ni uspelo poenotiti razklanega državnega kongresa Stranke komunistične preнове. Bivši predsednik poslanske zbornice je priznal hude napake pri poskusu oblikovanja mavrične levice, opredelil pa se je proti političnemu zavezništvu z Demokratsko stranko in z Antoniom Di Pietrom.

Tudi včerajšnji kongresni dan je potekal v znamenju političnega spopada med Nichijem Vendolo in bivšim ministrom Paolom Ferrom. Prvi zagovarja precej odprto stranko, drugi pa je prepričan, da mora SKP začeti novo pot izhajajoč iz svojih zgodovinskih korenin. Za izvolitev novega strankinega tajnika bodo najbrž na koncu odločale manjše notranje struje.

ITALIJA - Skupščina Nacionalnega zavezništva

Menia dvomi v prihodnost skupne desnosredinske stranke

RIM - Nacionalno zavezništvo je načelno pristopilo k enotni desnosredinski stranki Ljudstva svobode, ki je že uspešno nastopila na aprilskih parlamentarnih volitvah. Zadnje dejanje NZ bo jesenski razpustitveni kongres, februarja prihodnje leto pa se bo formalno rodila nova politična tvorba Silvia Berlusconijskega.

Med tistimi, ki menijo, da bi moralo Nacionalno zavezništvo v vsakem primeru ohraniti svojo identiteto, je vladni podtajnik Roberto Menia. Jasno je povedal, da ga združevalni proces na desnici nikakor ne prepriča in da mora Finijeve stranke tudi v Ljudstvu svobode ohraniti svojo politično vlogo. Tržaški po-

VLADNI PODTAJNIK
ROBERTO MENIA

ARHIV

litik se namreč zelo boji, da je italijanska desnica po tej poti obsojena na marginalno politično vlogo oziroma na subjekt, v katerem bo hoče noče o vsem odločal ministrski predsednik Berlusconi.

Odločne in polemične besede

vladnega podtajnika na okoljskem ministrstvu so presenetile obrambnega ministra Ignazia La Russa, ki je državni koordinator Nacionalnega zavezništva. Pomisleki tržaškega poslanca so po njegovi oceni precej neutemeljeni. La Russa je namreč prepričan, da bodo volilci in člani NZ sprejeli združitev s Forza Italia.

Rimski župan Gianni Alemanno je kritiziral Berlusconijsko politiko. Alemanno je na skupščini NZ poudaril, da aktualna vlada nikakor ni levo usmerjena, temveč je občutljiva za socialna vprašanja, kot je bila za te probleme vedno občutljiva desnica.

Nesreča v gorah za alpinistki iz FJK

TRENTO - Dve alpinistki sta se včeraj okrog 13. ure poškodovale med padcem na gori Pale di San Martino na Tridentinskem. V navezi sta plezali s tretjim članom odprave, ki se ni poškodoval. Vsi trije so iz Furlanije-Juljske krajine. Ženski so zaradi udarcev prepeljali v bolnišnico v Trento, poškodbe ene od njih pa so posebno hude. Do zdrsa več metrov v globino naj bi prišlo zaradi žeblika, ki se ni zapčil v skalo. V reševalni akciji so sodelovali gorski reševalci, v plezanju izurjeni zdravniki in helikopterja službe 118.

Obama v Londonu končal evropsko turnejo

LONDON - Ameriški demokratski predsedniški kandidat Barack Obama je z obiskom v Veliki Britaniji včeraj sklenil turnejo po Evropi in Bliznjem vzhodu. V Londonu sta ga sprejela britanski premier Gordon Brown in odposlanec bliznjevzhodne četverice Tony Blair. V okviru kratkega obiska v Veliki Britaniji se je Obama sestal tudi z vodjo britanskih konservativcev Davidom Cameronom. V nasprotju z javnim govorom, ki ga je imel Obama v Berlinu, je njegov obisk v Londonu potekal večinoma zunaj soja žarometov.

WTO: v Ženevi nekaj več optimizma

ŽENEVA - Na sedežu Svetovne trgovinske organizacije (WTO) v Ženevi, kjer potekajo pogajanja o novem trgovinskem dogovoru, je zavel svež veter. Večina najpomembnejših trgovinskih sil je presegla nesoglasja, ostaja pa bojazan, da bosta pozitivno ozračje pokvarili Indija in Argentina. »Trenutno stanje je precej pozitivno. Mislim, da smo lahko polni upanja,« je po končanih pogovorih v petek pozno zvečer zadržil evropski komisar za trgovino Peter Mandelson. »Prihajamo do dogovora, ki ni popoln, a je dober za svetovno gospodarstvo in za razvoj.«

V eksplozijah na zahodu Indije mrtvi in ranjeni

NEW DELHI - V mestu Ahmadabad na zahodu Indije je včeraj odjeknilo več eksplozij, ki so zahtevale najmanj 18 mrtvih in več kot sto ranjenih. Do eksplozij je prišlo v več soseskah Ahmadabada, ki je ob sobotah zvečer prepoln ljudi. V zadnjih mesecih so eksplozije pretresale številna indijska mesta, krivdo za napade pa pripisujejo islamskim vojaškim skupinam. Včerajšnji napad se je zgodil le dan potem, ko je sedem manjših eksplozij odjeknilo v mestu Bangalore, indijskem tehnološkem središču, pri čemer sta umrla dva človeka.

BALKAN - Z intervjujem Karadžićevega nečaka Dragana

Razkrite nove podrobnosti o skrivnem življenju Radovana Karadžića

BEOGRAD - Dragan Karadžić, nečak haaškega obtoženca Radovana Karadžića, je v pogovoru za srbski časnik Večernje novosti razkril, da je vsa ta leta samo on poznal pravo identiteto svojega strica. V Palah se je medtem zbralo več tisoč ljudi, da bi izkazalo podporo zajetemu haaškemu obtožencu, poročajo tuje agencije. »Bil sem njegova edina povezava z družino in ostalim svetom,« je dejal Karadžićev nečak in dodal, da se je s stricem redno srečeval, mu pomagal najeti različna stanovanja v preteklih šestih letih in ga oskrboval z denarjem in življenjskimi potrebščinami.

»Ne bojim se posledic svojega ravnanja,« je povedal. »Zame ni begunec, ampak moj stric, brat mojega očeta.«

Karadžićev odvetnik Svetozar Vujačić meni, da sodišče Dragana Karadžića ne more obtožiti pomoči beguncu, ker je ta njegov bližnji sorodnik. Dragan Karadžić naj bi srbskim medijem razkril, da se je njegov stric večino časa skrival v Beogradu in v drugih delih nekdanje Jugoslavije. Ni imel potnega lista, zato ni potoval v tujino, je povedal.

Potrdil je tudi navedbe Mile Čičak, domnevne spremljevalke haaškega obtoženca, da je hodil na predavanja svojega strica o bioenergetiki, ki jih je imel ta v minulih mesecih po vsej državi.

Oblasti izjav Dragana Karadžića ne želijo komentirati. Mediji pa med drugim ugibajo, da želi mogoče Karadžić na ta način odvrniti pozornost od resnične mreže svojih pomagačev. Vujačić pa medtem trdi, da njegov klient ni imel nobenih pomagačev. Celo njegov edini vojaški poveljnik Ratko Mladić, prav tako haaški obtoženec, naj bi ga nazadnje videl leta 1997.

Bošnjaški mediji so poročali, da je bilo od obleganja Sarajeva približno sto ljudi pod drobnogledom zaradi suma, da pripadajo mreži Karadžićevih pomagačev. V mestu Pale, ki je bilo med vojno v BiH v letih 1992 in 1995 Karadžićevo glavno oporišče, se je včeraj zbralo približno dva tisoč bosanskih Srbov in tako izkazalo podporo haaškemu obtožencu. Enournen miroljuben pohod in prižiganje sveč je organizirala nacionalistična Srbska demokratska stranka (SDS), ki jo je Karadžić ustanovil v času vojne, je poročala francoska tiskovna agencija AFP.

Po poročanju srbske tiskovne agencije Tanjug se avstrijska policija v Salzburgu trenutno ukvarja s primerom Branka Mladenovića, ki naj bi bil v času vojne v BiH Karadžićev telesni stražar. Mladenović se je pred nekaj dnevi predal oblastem in zaprosil za zaščito, ker naj bi ga na Madžarskem nekdo skušal ubiti.

Mladenović, ki se zdaj nahaja v samici v Avstriji, je prejšnji teden pobegnil iz Srbije, predstavniki policije pa so povedali, da je imel zaradi kriminalnih dejavnosti, kot so prevoz nezakonitih prebremen, vlogi in prodaja drog, prepoved vstopa v državo.

Vodja urada srbskega nacionalnega sveta za sodelovanje s haaškim sodiščem Dušan Ignjatović je dejal, da je samo še vprašanje časa, kdaj se bosta tudi preostala dva ubežnika, bivši poveljnik bosanskih Srbov, general Ratko Mladić, in nekdanji predsednik t.i. Republike Srbske krajine na Hrvaškem Goran Hadžić, znašla na haaškem sodišču.

Neimenovani vir je za včerajšnjo izdajo beograjskega dnevnika Danas povedal, da je aretacija Karadžića v resnici uvod v aretacijo Mladića. Po nekaterih podatkih naj bi Stojana Župljanina, nekdanjega poveljnika policije bosanskih Srbov, Karadžića in Mladića varovala ista skupina ljudi. Zato naj bi bila aretacija Župljanina 11. junija letos ključna za razkritje mreže Mladićevih pomagačev.

Avstrijska tiskovna agencija APA je poročala, da so Karadžića na Dunaju pogosto videvali tudi v nekem nakupovalnem središču. Srbkinji, ki sta delali v omenjenem nakupovalnem središču, sta svojo nekdanjo stranko prepoznali na fotografijah z belo brado in čopkom na glavi. (STA)

Aretacija Radovana Karadžića, vojnega zločinca in enega glavnih obtožencev haaškega sodišča, je še en delček v tistem dolgem in zapletenem labirintu, po katerem naj bi Srbija postala država članica Evropske unije. S tega vidika aretacija ni presenečenje, čeprav so številni opazovalci in diplomati pričakovali aretacijo Ratka Mladića, ker so pač domnevali, da se Karadžić skriva na ozemlju Bosne in Hercegovine, točneje v Republiki srbski. Ko sem se v torek dopoldne med zasедanjem Sveta zunanjih ministrov Evropske unije pogovarjal z visokim predstavnikom kabineta Javierja Solane, sem zaznal veliko zadovoljstvo, predvsem pa prepričanje, da pot do aretacije Mladića ne bo zelo dolga. Za zadnjega obtoženca haaškega sodišča, ki je še na begu, nekdanjega generala jugoslovanske armade Hadžića pa naj bi bilo znano, da se skriva v tujini, nekateri pravijo, da v Rusiji, kar pomeni, da Srbije ne bo mogoče bremeniti, če ne bo prišlo do njegove izročitve. Srbijo od začetka poti v Evropsko unijo torej loči samo še Ratko Mladić.

Tu se bo morda kdo vprašal, zakaj tolikšna zavzetost za vključitev Srbije v Evropsko unijo. Dejstvo je, da je Srbija zaradi svoje zgodovine, zaradi geopolitične lege in zaradi kržanja interesov na njenem ozemlju oziroma preko njenega ozemlja izredno podvržena destabilizaciji. Tega verjetno niso krivi samo Srbi, čeprav nosijo srbski voditelji velike odgovornosti za dogajanja v polpretekli zgodovini. Če pa sežemo v zgodovino nekoliko dlje, denimo za stoletje nazaj, ugotovimo, da so bili Srbi pogosto predmet velikih iger evropskih vesele ter so postali njihova žrtev; navsezadnje tudi po prvi svetovni vojni, ko so si zavezniki izmislili Državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, kasnejšo Jugoslavijo, da se ne spoprimejo z reševanjem etničnih problemov slovanskih narodov (in Albancev) na Balkanu. Tudi Titova Jugoslavija je bila v tem smislu kompromisna rešitev in dolga leta po drugi svetovni vojni je veljalo načelo, da je Jugoslavija sod smodnika. Ker je bila sod smodnika, je eksplodirala.

Vendar ni namen tega zapisa, da bi se lotil obravnavanja zgodovine Jugoslavije oziroma Balkana. O tem je bilo napisanih na stotine knjig, v zadnjih letih, po koncu kosovske vojne, pa je bilo zanimanje za to območje znatno manjše. Vendar problemi niso bili rešeni in lahko govorimo, da smo bili tudi na Balkanu priče zamrznjenim konfliktom, pa čeprav ne tako poudarjenim kot na primer na Južnem Kavkazu.

Tak zamrznjeni konflikt je nedvomno bilo Kosovo; vprašanje neodvisnosti nekdanje avtonomne pokrajine je bilo na dnevnem redu že nekaj časa, aktualno pa je postalo v decembru lanskega leta, po kosovskih volitvah, na katere so se albanske stranke podale z jasnim programom, razglasiti neodvisnost države. To pa je regijo odpiralo nevarnosti nove destabilizacije, tudi glede na dejstvo, da so na Kosovu kljub prizadevanju mednarodnih sil še vedno zagotovo skrite velike količine orožja. Treba je bilo torej preprečiti izbruh novih konfliktov in mednarodna skupnost je uvidela, da je edina možna rešitev pristanek na neodvisnost Kosova, seveda pod zelo jasnimi pogoji, ki so po eni strani predvidevali še dolgoletni mednarodni nadzor, po drugi strani pa vsa potrebna jamstva za zaščito srbske in drugih manjšin in za zaščito srbskih kulturnih spomenikov. To

se je nekako izšlo, sicer ne brez težav, vendar še dokaj gladko, če pomislimo, da je bil v omejenih nemirih po razglasitvi neodvisnosti na Kosovu ubit samo en pripadnik mednarodnih sil, ukrajinski policist, in med civilnim prebivalstvom ni bilo človeških žrtev. Po vsem, kar se je v regiji dogajalo v zadnjih dveh desetletjih, je to pravzaprav velik dosežek.

Jasno je, da Srbija na to ni mogla pristati. Njeno geslo, da je Kosovo sestavni del Srbije, je bilo zadnje desetletje vodilni motiv vladajoče srbske politike. Edino Zoran Djindjić se ga ni oklepal in to je plačal z življenjem. Kako iztrgati Srbijo iz klešč nacionalizma, v katera je bila ujeta, in obenem zagotoviti miren razvoj dogodkov na Kosovu je bila zahtevna kvadratura kroga, ki se je je lotilo slovensko predsedstvo Evropske unije.

Politika predsedstva je bila jasna: ločiti vprašanje Kosova od vprašanja

vključevanja Srbije v Evropsko unijo, torej zagotoviti Srbiji evropsko perspektivo, ki jo je EU vsem državam Zahodnega Balkana obljubila že leta 2003 na vrhu v Solunu, obenem pa omogočiti Kosovu, da gre svojo pot. Ločitev dveh problemov ni bila samo deklarativna, bila je učinkovita, če le beremo uradne dokumente Evropske unije.

Od vsega začetka pa je bilo jasno, da je Srbija na razpotju: naj se oklepa nacionalistične politike in izpostavlja Kosovo kot edini nacionalni problem, ali naj se odloči za pot v Evropo, ne da bi se formalno odpovedala svojemu stališču do Kosova, vendar z določanjem evropske perspektive kot prioritete v interesu prebivalcev Srbije. Demokratska stranka, ki se je odločila za evropsko pot, ni imela moči, da bi sama uveljavila svoje stališče; zato sta bila potrebna dva koraka, predsedniške volitve in nato

predčasne parlamentarne volitve. V državi je bilo treba utrditi proevropsko vodstvo. To je bil seveda velik izziv.

Tega izziva se niso lotili samo srbski demokrati, k njemu je aktivno pristopila Evropska unija: Sedaj že lahko rečemo, da je bila prava sreča, da je v tem času Slovenija predsedovala Svetu evropske unije. Zunanji minister Dimitrij Rupel je ob pomoči visokega predstavnika Javierja Solane in komisarja za širitev Ollija Rehna omogočil odobritev dveh odločilnih sklepov, ki sta bistveno prispevala k prepričevanju srbskih volivcev.

Do prvega sklepa je prišlo ob koncu januarja, ko je Svet zunanjih ministrov ponudil Srbiji v podpis politični sporazum: vizumske olajšave, štipendije za študente v državah EU in nekaj drugih ukrepov. Vlada Vojislava Koštunice, ki se je takrat dokončno opredelila za nacionalistični

tabor, je ta sporazum zavrnila, vendar je bila ponujena evropska roka tako odmevna, da je na predsedniških volitvah s Tadićevo zmago Srbija naredila prvi korak v evropski smeri.

Drugi sklep je bil zahtevnejši: doseči podpis stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma s Srbijo, pa čeprav pogojenega s polnim sodelovanjem s haaškim sodiščem. Trd oreh je bila predvsem Nizozemska: razumljivo je, zakaj. Mednarodne sile v Srebrenici so sestavljali nizozemski vojaki in to moralno breme še vedno teži haaški vladi in parlamentu. Na srečanju, ki ga je imel minister Rupel s predstavniki poslanskih skupin nizozemskega parlamenta, ki jih je skušal prepričati, naj pristanejo na podpis sporazuma s Srbijo, je prejel odgovor, da sporazuma ne bo, dokler Mladića ne bo v Haagu. V dolgi noči pred aprilskim sklepom pa je minister Rupel, v popolnem sozvočju s Solano in Rehnom, prepričal nizozemskega ministra, da Mladića ne bo nikoli v Haagu, če bodo v Beogradu vladali nacionalisti.

Na volitvah je zmagal proevropski tabor, vendar sam ni imel dovolj glasov za oblikovanje vlade. Treba je bilo sestaviti koalicijo, v katero so presenetljivo vstopili socialisti, stranka, ki jo je nekoč vodil Slobodan Milošević in ki se ni od Miloševića formalno nikoli ogradila. Vendar so ljudje, ki sestavljajo to stranko, naveličani preteklosti; želijo si v socialistično internacionalo, želijo se vključiti v evropsko politiko. In možnost, ki se jim je ponudila, je bila enkratna.

Aretacija Karadžića je normalna posledica tega razvoja. Navsezadnje so nekdanjega voditelja bosanskih Srbov aretirali komaj pet dni potem ko je nova srbska vlada prevzela nadzor nad tajnimi službami. S tega vidika je dosežek skoraj rekorden in dokaj jasno kaže, da je premier Koštunica verjetno vedel za Karadžića, ki se je več let mirno sprehajal po Beogradu, le da takrat ni bilo politične volje, da bi ga aretirali.

Da Srbija z evropsko perspektivo misli resno, potrjuje tudi četrtkov sklep srbske vlade, da vrne veleposlanike, ki jih je odpoklicala, potem ko so države priznale Kosovo. Omembe vredno je dejstvo, da odločitev o vrnitvi veleposlanikov velja samo za države članice Evropske unije.

Pri vsem tem je neznanka tudi Rusija, ki ima v zvezi s srbsko-kosovskim sporom svojo računico; slednja je vezana na južni Kavkaz, to je na Abhazijo in Južno Osetijo, pa na Pridnestrje. Vprašanje je, kako dolgo bo Rusija vztrajala oziroma, ali gre zares za njene specifične interese, ali pa se bo prilagodila odločitvam Srbije, ki je že pokazala določeno mero pragmatičnosti. Domneva, da Rusija ne bo pretirano pritiskala na Srbijo, ni iz trte izvita. In to bo zares pot h končni normalizaciji in torej stabilizaciji Balkana.

V torek je zasedal Svet zunanjih ministrov Evropske unije. Po ponedeljkovi aretaciji Karadžića je prišla srbska delegacija v Bruselj opogumljena; upala je na sprostitev časnega dela sporazuma, ki bi ji omogočil neke finančne bonitete in bi srbskim volivcem dokazal, da je aretacija Karadžića privedla do pozitivnih učinkov. Pa se to ni zgodilo. Slovenija je to predlagala prva, za njo Italija, sledile so Španija, Grčija, Ciper, Romunija, Švedska. Nizozemska je dejala, da na to ni pripravljena, in vprašanje je bilo na hitro umaknjeno z dnevnega reda. Prihodnjič. Septembra, trije zamujeni meseci. Ampak, kaj hočemo, svetu zunanjih ministrov ne predseduje več Slovenija.

OB ARETACIJI RADOVANA KARADŽIĆA V BEOGRADU

Pomembna etapa na poti Srbije v Evropsko unijo

BOJAN BREZIGAR

OTROŠKI VRTEC V ŠTANDREŽU

Otroci spo

Učiteljice nas peljejo na sprehod

Pleskar Oskar nam razkazuje čopiče, valje, lestev, barve ...

S kuharjem Corradom in kuharico Vilmo smo pekli kruh

Obisk v gasilskem domu

V letošnjem šolskem letu so otroci, ki obiskujejo vrtec v Štandrežu, od bližje spoznali nekatere poklice. V vrtec so povabili prijatelje in sorodnike, da bi jim pripovedovali o njihovem delu.

Otroci so v spremstvu vzgojiteljic obiskali ljudi različnih poklicev, in sicer knjižničarko, mehanika, gasilce in konjušnico. Ogledali so si njihova delovna mesta in spoznali pripomočke in orodja.

oznavali poklice

Na izlet se odpeljemo s šolskim avtobusom

Ogledujemo si zidarsko gradbišče in sami upravljamo žerjav

Obisk v konjušnici

Pri mehaniku se učimo popravljati avtomobile

Knjižničarka Luisa nam razkazuje knjižnico in nam pripoveduje pravljico

V vrtcu nas obišče lutkarica in nas navduši z lutkovno predstavo

POMEMBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE IN GORIČANKE

Marija Bernetič (Bernetti) političarka KPI (1902-1993)

Nič posebnega ni, če moškega političnega delavca označimo za politika, bolj nenavadno pa je, da to napišemo za žensko. Med našimi Slovenkami je cela vrsta narodnih in družbenih delavk, ki so se tu pa tam zavemale tudi za ženske politične pravice, a vse to je dosti premalo, da bi za katero od njih lahko rekli, da je politična delavka. Tudi v naši matični Sloveniji so bolj redko posejane, pa tudi njihov vpliv na politiko je bil obrobne pomena. Kako naj bi se ženska pred koncem 2. svetovne vojne uveljavila v politiki, si niti zamišljati ne moremo, saj ni imela volilne pravice. Iz pričevanja Pavle Hočevar sicer izvemo, da je bila že ob njenem prihodu l.1910 v Trstu zavzeta borka za delavske pravice in tudi odlična govornica Maša Gromova, a tudi zanje bi lahko rekli, da je bila socialna delavka, ne pa političarka. Časi za žensko politično delo takrat še niso dozoreli. Na tem polju se je kot prva Slovenka uveljavila šele trideset let mlajša Marija Bernetič. Mirno lahko rečemo, da velja to za ves slovenski prostor, ne samo za Primorsko ali celo za Trst. Tudi položaj, ki ga je v politiki dosegla, je edinstven. Res pa je tudi, da je v tistih časih delavski in proletarski Trst pred prvo svetovno vojno, s svojim bogastvom na eni in revščino na drugi strani, naravnost klical po zavzetem sindikalnem in političnem delu.

Marija Bernetič se je rodila 14.marca 1902 pri Sv. Jakobu, v izrazitem delavskem okraju, v že takrat razslojenem Trstu. V njeni družini je bilo šest otrok. Oče je bil delavec v ladjedelnici pri Sv. Marku, mati pa perica. Marija je kot starejša pridno pomagala materi. Ko je začela hoditi v slovensko šolo, je kmalu spoznala veliko razliko med italijanskimi šolarji, ki so imeli vrsto ugodnosti in slovenskimi, katerim so morali vse preskrbeti starši. Po obveznem šolanju se je izučila za šiviljo. Posebno težko je bilo med vojno, ko jih je pestilo pomanjkanje. »Tedaj smo gladovali. Imeli nismo kruha, še manj pa mesa. Možje so bili na frontah...« se tistih časov spominja v intervjuju za Primorske novice (13.febr.1981). V Trstu so bile takrat velike demonstracije, na začetku predvsem zaradi pomanjkanja živeža. Na teh demonstracijah je že zelo mlada spoznala, da si morajo delavci sami priboriti pravice do kruha in svobode. Komaj šestnajst let stara se je vpisala v sindikate. »Toda kmalu po prvi svetovni vojni so se v Trstu pojavile fašistične tople, ki so požigale in ubijale. Prizori požigov so še bolj podžgali mojo upornost«, se še spominja časov, ko je po razdoru socialdemokratske stranke začela v Trstu delati Komunistična partija, ki se je kmalu osamosvojila. Velik del tržaških delavcev se je pridružil novi stranki; med njimi je bila tudi mlada Marija. Spominja se, da se je že v dvajsetih letih prejšnjega stoletja velika večina tržaških delavcev, posebno Slovencev, pridružila komunistom, ki so potem na volitvah dobili v slovenskih krajih tudi največ glasov. Sama je bila v tistih letih že aktivno vključena v mladinsko organizacijo KPI, ki je delovala v vseh predelih Trsta. Rada je prebirala časopis Delo, ki je izhajal pri trzadensko. Takoj po fašističnem požigu 9.febr.1921 so delavci tiskarno Dela obnovili. Dokončno so jo fašisti uničili l.1925, vendar so delavci izdajali časopis še pozneje; ilegalno so ga razmnoževali na ciklostil.

Takrat (l.1926) jo je partija pooblastila za delo z ženami in mladino. Že leto pozneje jo je doletela prva aretacija. Komunistična mladina je pripravila v Trstu za 1.maj veliko akcijo. Po mestu so raztrosili slovenske in italijanske letake in razobesili rdeče zastave s srpom in kladivom. Dobila je svoje prvo ilegalno ime - Tatjana. »Zaradi organizacije podtalnega gibanja in protifašistične propagande« so jo obsodili na dve leti zapore in še dve leti posebnega nadzorstva ter trajno prepoved opravljanja javnih služb.

Po dveh letih, ki jih je odsedela v Perugii, ni niti za hip odnehala; takoj se je vrnila na svoje aktivistično delo. Takrat je začela delati skupaj s Tržačanom Pinkom Tomažičem, ki je pridobil veliko novih čla-

nov, tako študentov kot delavcev, posebno na Krasu. Svoje delovanje v tistih letih je podrobno opisala l.1981 po tržaškem Radiu v več mesecev trajajočih četrtkovih srečanjih, ki jih je organizirala urednica Lida Turk. Kolikor vem, ta pričevanja še niso doživela knjižne izdaje, čeprav bi jo zaslužila.

Leta 1927 so v Rimu ustanovili posebno fašistično policijo z zloglasnim imenom O.V.R.A., katere glavni cilj je bil zatrtje komunističnega gibanja. V Trstu pa je policijo čakala še posebna naloga, uničenje študentske mladinske protifašistične organizacije. Življenje v Italiji je postalo prenevarno, zato se je partija odločila, da pošlje Marijo ilegalno v Francijo. Odhod

munisti je namreč preživel prehod v novo leto 1936, v katerem se je spomladi končal njihov politični pouk. Izkušnje, tako pozitivne kot negativne, ki jih je preživel v Moskvi, so ostale globoko zapisane v njenem spominu, je sama povedala, a brez komentarja. Spominjala pa se je s hvaležnostjo srečanj s čudovitimi delovnimi ljudmi v tovarnah v Moskvi, Laningradu, Kijevu in drugje, s kolhozniki, študenti, umetniki in mladino.

Pozno spomladi l.1936 se je vrnila v Pariz, kjer jo je sprejela na svoj dom v malem mestu Argenteuil, v zapadnem pariškem predelu, družina Rota, doma in Bergama. Živela je sprva brez dokumentov, zato je morala biti pri svojem delu zelo pre-

kovček z ilegalno literaturo. Po nečloveškem mučenju na kvesturi je prišla z nekaj drugimi pred Posebno fašistično sodišče, ki jo je obsodilo na 16 let zapore, in spet se je znašla v že znanem strogem zaporu v Perugii. Tam je pozneje od Zore Perello izvedela za materino smrt.

L.1943 je padel Mussolini, a zapornikov niso takoj izpustili. Prosta je bila šele zadnjega avgusta in se takoj spet vključila v politično delo. Zaradi nacistične okupacije Italije in priključitve Trsta in Primorske k Hitlerjevi Nemčiji se je poostri- lo delo aktivistov; potrebne so bile nove metode. Kljub temu je zaradi nepredvidnosti 30.nov. spet padla v past in se znašla v zloglasni Villi Triste, kjer jo je zasli-

za ustavna vprašanja. Delo, glasilo KPI, je izdalo sept.1963 brošuro z njenim govorom v parlamentu. Začela je v slovenščini. Po huronskem vpitju in protestih je svoj govor nadaljevala v italijanščini šele, ko jo je predsednik opomnil, da je dovoljeno govoriti v parlamentu samo v italijanskem jeziku. Govorila je o začetkih oborožene borbe, o dvajsetletnem fašističnem preganjanju vsega, kar je bilo slovensko, o poitalijančevanju slovenskih imen in priimkov, o prepovedi slovenskega govora, povsod, celo v cerkvi, o ukinitvi šol, knjižnic in sploh vseh društev in tiska. Govorila je tudi o določbah posebnega statuta, priloženega spomenici o soglasju, ki jo je podpisala italijanska vlada okt.1948 v Londo-

Dva posnetka Marije Bernetič - Marine; levo ob odemdesetletnici, desno na sprejemu ob izvolitvi v italijanski parlament leta 1963

MAGAJNA

se je zakasnil. Ko je že upala, da se bo rešila O.V.R.E., so prišli 22.decembra 1931 ponjo in jo odpeljali v zapor pri jezuitih, kjer je bila v samici pod najstrožjim nadzorom. 27.marca jo je preiskovalni sodnik končno prvokrat zaslislal. Sodniku je rekla, da je hotela v Francijo, ker v Italiji ne more dobiti zaposlitve in nima od česa živeti. Minil je še skoraj cel mesec, ko so jo 21.aprila 1932 izpustili. Niso je obsodili na zaporno kazen, so ji pa izrekli opomin za naslednji dve leti. Blížala se je deseta obletnica »pohoda na Rim«, ko so fašisti prevzeli oblast. Ob tej priložnosti so razglasili amnestijo, ki je je bila deležna tudi Bernetičeva. Dveletni opomin so ji črtali, s čimer pa se ni izognila nadzoru O.V.R.E. To je bilo že po bazoviškem procesu, ko so bili obsojeni na smrt in 6.sept.1930 ustreljeni Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič. Proces pred posebnim vojaškim sodiščem pa ni ustavil protifašističnih borcev, čeprav so se z njimi vsak dan polnili zaporji in taborišča na otokih. V Trstu je bila Bernetičeva v tistih letih imenovana v tržaški pokrajinski partijski komite, edina ženska poleg štirih moških; to so bili A. Goljak, G. Tendella, B. Tedeschi in F. Ferjančič. Vedno bolj je dozoreval čas, ko se je morala ilegalno umakniti v Francijo. Za ilegalni prehod v Jugoslavijo je poskrbel Ferdo Ferjančič; hodila je po gozdovih kar cele tri dni. Tudi iz Ljubljane ni šlo hitro, vendar je nazadnje preko Dunaja le prišla v Francijo. Pisalo se je že leto 1933 in Marija Bernetič, ki so ji že mnogo prej poitalijančili priimek v Bernetti, je začela v Franciji delati pod novim imenom, postala je Anna Ferri.

Iz Francije jo je politično vodstvo poslalo na šolanje v Moskvo, kjer je obiskovala višjo politično šolo. Na tej šoli se je srečala s proseškim rojakom Tonetom Ukmarjem - Ognjem, ki je prišel v Moskvo že pred njo. Tam je na starega leta dan spoznala tudi Edvarda Kardelja, Birka, skupaj z njim in drugimi jugoslovanskimi ko-

vidna. Njena naloga je bila delo v ženski organizaciji, kjer se je ukvarjala s problemi italijanskih žena. Pri tem je sodelovala z Marino Sereni pri reviji Noi donne. Ženska organizacija je takrat posvečala veliko skrb pomoči borcem in otrokom v Španiji. V Parizu so se zbirali z vseh delov sveta protifašistični borci in od tam odhajali na bojišča v Španijo. Za mednarodno konferenco za mir, ki je bila l.1936 v Bruslju so italijanske žene v Parizu izbrale za svojo delegatko Bernetičevno. Njen nastop na tem kongresu je bil objavljen v reviji Noi donne. Italijanski emigranti v Franciji, s katerimi je imela Bernetičeva - Anna Ferri - tesne stike, so odločilno prispevali k temu, da je bilo protifašistično delovanje v Italiji uspešno. Treba je bilo skrbeti za vso zelo široko zastavljeno ilegalno dejavnost v Italiji, kjer je bilo takrat zelo veliko ljudi v zaporih. Zato so v Rimu odločili, da mora Anna Ferri zapustiti Francijo in se vrniti domov. Vedela je na kakšno pot stopa, vendar ni niti za hip pomisljala. Šla je, kamor so jo poslali. Njena nova naloga je bila težka, morala je navezati osebnostne stike z delavci v tovarnah, na polju in v uradih, z vsemi, ki so bili aktivno vključeni v boj proti fašizmu. Po štirih letih od svojega odhoda od doma se je 18.maja 1937 s ponarejenim potnim listom in s kovčkom z dvojnimi dnem vrnila v Italijo, seveda tudi z novim imenom. Najprej se je ustavila v Turinu, potem v La Spezii in Massi Carraro. O svojem delu v teh mestih je morala poročati pariškemu partijskemu vodstvu in od tam oditi spet na pot v Brescia. Bilo je v začetku l.1938. Čez nekaj mesecev je preko Švice odpotovala v Bergamo, kjer bi skorajda padla v nastavljen past. Tudi tokrat se ji je uspelo izmuzniti in takoj odpotovati v Turin, vendar je bila že za Veliko noč spet v Parizu, kjer je ostala nekaj mesecev, ko se je morala spet vrniti v Italijo. Takrat ni šlo vse po sreči. V Genovi so jo 22.aprila 1938 aretirali agenti O.V.R.E., zaplenili so ji tudi

ševal zloglasni Collotti. Po enem tednu mučenja so jo njeni strankarski tovariši z bistroumnim posegom rešili iz tega zapore. Pred božičem je partija organizirala odbore Delavske enotnosti, da so zbirali material za slovenske partizane v velikih in manjših obratih. Sodelovali so vsi, moški, ženske in mladina. Ženske so se organizirale v antifašistično fronto žena, AFŽ. Bernetičeva je postala tudi članica zveznega komiteja KPI. Kmalu je postala nanjo pozorna SS, zato se je maja 1944 umaknila in odšla v partizane. Skrbela je za politično vzgojo, najprej v bataljonu Alma Vivoda, potem pa v Tržaški brigadi, takrat že z novim ilegalnim imenom. Postala je Marina, ime, pod katerim smo jo poznali tudi po vojni, in ki jo je potem spremljalo vse do smrti. Iz brigad so jo poklicali v Glavni štab NOV Slovenije, kjer je bila dodeljena političnemu oddelku za italijanske enote. Dne 17.novembra je bila v Beli krajini med ustanovitvi brigade Fontanot.

Po koncu vojne so se začeli zanje lepši časi, hkrati pa tudi njena velika politična kariera. Najprej je bila l.1945 in 1946 članica Poverjenišva PNOO-ja v Ajdovščini. Potem se je vrnila v Trst in bila ob ustanovitvi Komunistične partije Svobodnega tržaškega ozemlja izvoljena v centralni komite, kjer se je posvečala slovenskim vprašanjem. Ob resoluciji Informbiroja se je opredelila za Vidalijevo stran, vendar ni prekinila stikov s tovariši, ki so se odcepili od KPI. L.1949 je zastopala tržaško partijo na mednarodnem srečanju žensk v Pragi, potem na Kongresu mednarodne ženske zveze v Budimpešti in na Kongresu Svetovne ženske zveze v Moskvi.

Po podpisu Londonskega sporazuma je postala članica nadzorne komisije KPI, leta 1955 pa je bila prvič izvoljena v tržaški Občinski svet, v katerem je ostala več let, dokler ni bila l.1963 kor prva Slovenka izvoljena na listi KPI v rimski parlament. Tam je bila tudi članica komisije

nu. O zaščiti narodne manjšine, ki je nihče ne izvaja. Govorila je o slovenskih šolah, o gledališču in o posebnem statutu dežele Furlanije-Julijske krajine, posebno o njegovem 3.členu, in še marsičem. Svoj govor je zaključila z besedami: »Dovolite mi, da po štiridesetih letih pozdravim to parlamentarno ustanovo v imenu prebivalstva, ki ga predstavljam, v svojem materinem jeziku, v slovenščini...«

Vsa povojna leta je bila članica pokrajinskega vodstva Zveze partizanov Italije ANPI. Združenja bivših političnih preganjancev ANPPIA. Več let je bila tudi odgovorna urednica slovenskega glasila KPI Delo. Ob zadnjih razhajanjih italijanskih komunistov se je opredelila za Occhettovo Demokratčno stranko levice. Že mnogo prej, takoj ko se je ponudila možnost, je poskrbela, da so njen priimek tudi uradno spet spremenili v slovensko obliko Bernetič, s čimer je lahko vzor marsikomu, ki je okleval ali še okleva. Po volitvah l.1967 se je ponovni kandidaturi v parlament odpovedala. Vedno aktivna in povsod prisotna je slovesno praznovala svojo 80-letnico, ko ji je Pajeta pripel zlato garibaldinsko zvezdo in se spomnil tudi njenega znamenitega govora v parlamentu.

Potem je živela še skoraj enajst let. Dve leti pred smrtjo (2.marca 1991) ji je tržaški župan Franco Ricchetti slovesno podelil vojni križ za zasluge. Ob 90-letnici so ji na sedežu DSI priredili družabno srečanje. Za vedno se je poslovila 1.marca 1993. Precej ljudi jo je pospremilo na zadnji poti k Sv. Ani.

Kakor marsikdo tudi Marina Bernetič danes nima več groba. Nanjo spominja samo skromna plošča na kostnici, ki so jo postavili na pobudo stranke SIK proti koncu novembra 2004. Ob tej priložnosti se je ob navzočnosti sorodnikov in zastopnikov nekaterih organizacij spomnil njenega političnega dela in zaslug bivši senator Stojan Spetič.

Lelja Rehar Sancin

MANJŠINE - V Lizboni kongres o pravni zaščiti manjšinskih jezikov

Evropska unija s skromno bero pri promociji večjezičnosti

V Lizboni, je konec prejšnjega tedna potekal štiridnevni kongres o pravnih aspektih jezikovnih pravic; šlo je za pomemben dogodek, ki se ga je udeležilo več kot 100 znanstvenikov z vseh celin; to je ena redkih priložnosti, ko razprava o pravicah manjšin poteka na planetarni ravni in se torej soočajo problematike držav, kot so Brazilija, Indija, Kitajska in Južna Afrika ter se primerjajo s stanjem v Evropi. Tu prihaja do ugotovitve, da je v Evropi pravni okvir jezikovnih pravic najbolj dodelan, vendar je odnos do jezikovnih pravic na drugih celinah veliko bolj dinamičen.

Med zanimivimi razpravami, ki jih je bilo v portugalski prestolnici res veliko, so posebno pozornost namenili prav Južni Afriki, kjer bo verjetno čez dve leti potekal naslednji kongres. To bi bilo prvič, da se ta kongres, ki je že gostoval v Aziji in v Ameriki, seli na afriško celino. To selitev nedvomno označuje kompleksnost Južne Afrike, ki jo lahko razložimo že s podatkom, da je v tej državi 11 uradnih jezikov, med katerimi je angleščina v privilegiranem položaju. Glede ostalih jezikov pa smo priče dvema nasprotujočima si trendoma: po eni strani prizadevanju devetih indigenih afriških jezikov, da si izborijo enakopravnost, po drugi strani pa upor govorcev jezika afrikaans, ki je imel v času apartheida dominantno vlogo uradnega jezika skupaj z angleščino, proti znižanju statusa, v kar ta jezik dejansko silijo južnoafriške oblasti. To je nekakoj boj med reveži, saj ostaja angleščina dominantni jezik in še pridobiva pozicije, po drugi strani pa je tudi skupni boj proti dominantni vlogi angleščine. Stanje je zelo zanimivo, saj zadeva vse aspekte javnega življenja. Nekateri referati so splošni, drugi bolj specifični, na primer vezani na rabo jezika na sodiščih ali na rabo jezikov v javnih obvestilih, kjer se, kljub ustavnim določilom, ki obvezujejo k najmanj dvema jezikoma, dejansko uveljavlja angleška enojezičnost. Pogosto se je treba tako kljub ustavni obvezi boriti že za drugi jezik, kateri bo ta jezik, pa je seveda vprašanje zase.

Seveda problemi niso vezani samo na uveljavljanje zakonodaje. Vprašanje rabe jezika na sodiščih je tako močno vezano na dejstvo, da sodniki pretežno govorijo angleščino in torej ni mogoče zagotoviti celotnega postopka v drugih priznanih jezikih. Na prvi stopnji na lokalni ravni še neka-ko gre, zatakne pa se, ko se postopek seli na višjo raven. Tu pa strokovnjaki opozarjajo na nekaj, kar zagotovo ne zadeva samo Južne Afrike, ampak gre za problem splošnega pomena: če obtoženec nima možnosti celotne

Letošnji kongres o pravnih zaščiti jezikov je potekal v prestižni fundaciji Gulbenkian v središču Lizbone

obravnave v svojem jeziku, niso kršene samo njegove jezikovne pravice, ampak je kršena tudi pravica do pravičnega procesa, ki pa je ena temeljnih človekovih pravic. S tega vidika je lizbonski kongres kovnica idej in marsikdaj najdeš v kopici referatov tudi rešitev vprašanj, ki jih obravnavajo tudi drugje, pa jih niso znali ali mogli rešiti.

Zato je tudi škoda, da je bila problematika slovenskih manjšin in tudi Slovenije popolnoma odsotna, še zlasti za Koroško bi bilo pomembno, da bi kdo predstavil zadevo o dvojezičnih napisih, ki je izrazito pravna in torej sodi na tak kongres. Če na Koroškem obstajajo želje po internacionalizaciji tega vprašanja, bi morali koroški Slovenci sami poskrbeti, da se njihov problem prenese na mednarodno raven tudi v znanstvenih forumih in se tako ustvari ugodno ozračje, morda pa tudi zbere nekaj koristnih idej.

No, k Južni Afriki in njeni jezikovni problematiki se bomo še povrnili, zaenkrat pa začnemo z nekaterimi splošnimi oziroma evropskimi tematikami, ki so bile tudi tokrat polno zastopane na kongresu.

Poseben del zasedanja je bil namreč namenjen odnosu Evropske unije do jezikovnih pravic in ta del resda ni bil posebno ohrabrujoč. Evropska unija je bila prikazana v dokaj statični luči, saj segajo zadnji sklepi, ki gredo v smeri večjega zanimanja za ta vprašanja, v prejšnje stoletje. Tako je profesor na lizbonski univerzi Mario Filipe obravnaval vprašanje evropskega državljanstva, ki je bilo prvič omenjeno v Maastrichtski pogodbi. Poudaril je pomen te odločitve in navedel nekatere učinke, med temi diplo-

matsko zastopstvo, ki omogoča vsem državljanom Evropske unije, da se kjerkoli na svetu obrnejo za pomoč na katerokoli diplomatsko predstavništvo držav članic EU, če tam ni zastopstva države, kateri pripadajo, ali pa volilno pravico na lokalnih volitvah, po kateri državljani neke države članice, ki bivajo v drugi državi, lahko tam sodelujejo na lokalnih volitvah. V tem kontekstu bi morali urediti tudi pravico do učenja maternega jezika v šoli za vse državljane EU, ne glede na to, kje živijo; s tem vprašanjem pa se države niso spoprijele, kar pome ni, da tu še vedno obstaja diskriminacija med državljani glede na načelo pravice do enakega obravnavanja. »Nespoštovanje pravice do lastnega jezika je v nasprotju z določili o spoštovanju identitete,« je dejal Filipe, ki je seveda opozoril tudi na velike finančne implikacije, ki bi jih terjalo izvajanje te pravice; izrazil pa je dvom, da za ne- spoštovanjem pravice do identitete ne stojijo samo finančni aspekti. Države bi morale, če bi hotele zagotoviti skupni evropski prostor z vsemi pravicami, ki bi iz njega izhajale, vzpostaviti nov sistem, nadzor nad tem pa bi morala prevzeti Evropska unija. Da na to niso pripravljene pa kaže tudi sama Lizbonska pogodba, ki sicer prepoveduje diskriminacijo glede na jezik, Evropski uniji pa ne omogoča, da bi ukrepala za preprečevanje oziroma odpravljanje te diskriminacije. Vse to pa je po Filipejevem mnenju zgrešeno, kajti jasno je, da prav znanje jezikov odpira vsem evropska vrata.

Andre Monteyne iz Belgije je z razmišljanjem nadaljeval tam, kjer je Filipe začel. Njegovo izhodišče je bila prav Lizbonska pogodba, ki je zelo

skromna glede jezikovnih pravic. Ta pogodba tudi ne obvezuje držav, da izjavijo, kateri so njihovi jeziki. Za to obstajajo trije razlogi. Prvi, da bi z uvedbo jezikov, ki niso uradni, daljšali seznam delovnih jezikov v Evropski uniji, ki jih je že sedaj 23. Drugi razlog je, da so se, razen na uradnih plenarnih zasedanjih, uveljavili trije delovni jeziki, angleščina, francoščina in nemščina in da med temi odločno prevladuje angleščina, kar je očitna negacija načela Enotnost v raznolikosti, ki sodi med temelje Evropske unije. Tretji razlog pa je pritisk regionalnih oblasti na osrednje vlade, da zagotovijo status uradnosti regionalnim jezikom in Evropska unija bi se znašla pred obvezo, da tudi tem jezikom zagotovi določene pravice.

Skrb držav članic je torej bila, da v Lizbonski pogodbi (tako kot prej v propadli ustavni pogodbi) zagotovijo tako formulacijo, ki bo angleščini onemogočila, da postane edini uradni jezik EU, veliko dlje pa niso šle.

Problem pravzaprav izhaja že iz ustav posameznih držav članic. Nekateri v ustavi sploh nimajo omenbe jezika, med temi tudi Nemčija, Nizozemska in Italija, Velika Britanija pa sploh nima ustave. Samo dve državi, Finska in Belgija, imata v ustavi zapisano večjezičnost, kot sta jo svoj čas imeli tudi Jugoslavija in Češkoslovaška. Kot posebnost je Monteyne navedel Andoro in Luksemburg, ki sta zapisala uradnost dveh jezikov, ki sicer veljata za manjšinska, katalonščina oziroma luksemburščina. Po oceni belgijskega strokovnjaka pa prodora angleščine ne bo mogoče zaustaviti; v EU je spodnesla francoščino (tu je pomembno vedeti, da Velike Brita-

nije ni bilo med ustanovnimi članicami in zato v prvem obdobju angleščina sploh ni bila uradni jezik EU), nemščina se ni uveljavila, sicer pa se v evropskih šolah 75 odstotkov dijakov uči angleščino.

Pedro Martins z univerze v Sieni pa je vprašanje poglobil glede na politiko Evropske komisije; spregovoril je o akcijskem načrtu za učenje jezikov in za jezikovno različnost, ki ga je komisija pripravila v začetku desetletja in ki sedaj kaže prve rezultate. Obšel je priprave na ta načrt, začeniši z resolucijo Evropskega parlamenta, ki je bila sprejeta v decembru leta 2001 in sklepom Sveta EU za izobraževanje sprejetim februarja 2002, ki je dejansko odprl pot akcijskemu planu. Komisija je v zvezi s tem opravila javno konzultacijo, ki je pokazala na veliko zanimanje za vseživljenjsko učenje jezikov in za promocijo večjezičnosti. Na tej osnovi je bil oblikovan akcijski načrt, ki vsebuje politične cilje ter predloge oziroma ukrepe.

Med političnimi cilji je Martins omenil vseživljenjsko učenje, izboljšanje kakovosti poučevanja jezikov in ustvarjanje večjezičnosti prijaznega okolja. Glede na zadnji cilj velja izrecno opozoriti na pobude za oblikovanje javnega mnenja, ki bo naklonjeno večjezičnosti in bo sprejelo jezikovno različnost kot sistem življenja. Poleg teh je Evropska komisija pripravila tudi pobude za ustvarjanje človeku prijaznega večjezičnega okolja ter za izboljšanje ponudbe za učenje jezikov. Med predlogi in ukrepi pa je treba najprej navesti predloge za izboljšanje vseživljenjskega učenja, od didaktičnih pripomočkov do tečajev za učitelje, za izboljšanje kakovosti poučevanja jezikov, kjer se omenja tudi pobratenje šol, ter za ustvarjanje okolja, ki bo naklonjeno večjezičnosti, kjer se omenja pobratenje občin, razne nagrade za večjezičnostin kampanje za promocijo učenja jezikov.

Prvo poročilo o izvajanju tega načrta je bilo objavljeno leta 2007 in je po Martinsovi oceni ohrabrujoče, saj vsebuje vrsto pozitivnih ugotovitev, med negativnimi pa poleg pomanjkanja didaktičnega gradiva, težav z izobraževanjem profesorjev in težav z njihovo mobilnostjo izrecno omenja pomanjkljivo skrb za manjšinske jezike. Sicer pa bo komisija naslednje potočilo objavila septembra letos.

Vsi ti referati kažejo na omejeno zanimanje evropskih institucij za uveljavljanje večjezičnosti, kažejo pa tudi na negativen odnos vlad do teh vprašanj, saj države članice očitno mislijo, da se bodo z zapiranjem v nekakšne etnične kalupe obvarovale pred prodorom angleščine.

B.Br.

Udeleženci okrogle mize o Evropskih pobudah za večjezičnost. Od leve Mario Filipe, portugalski moderator, Pedro Martins in Andre Monteyne

Utrinki z mednarodnega mladinskega glasbenega laboratorija Intercampus

DIEGO CELIN

(15, Pihalni orkester Ricmanje)

Na Intercampusu sem bil že četrtič. Vedno zelo zabavam, družba je zelo prijetna in tudi delo v orkestru je lepo. Naš učitelj Daniel je zelo sposoben, pri delu je resen, ampak istočasno šaljiv in zabaven. Skladbe so mi bile letos na splošno všeč, z nekaterimi izjemami. Najrajši igram filmsko in živahno glasbo, zato mi je bila letos posebno všeč skladba Brasil tropical, ki navdaja z latino ritmi. Portorož je čudovito mesto, škoda da nam je vreme nekoliko nagajalo in nismo imeli idealnih pogojev za kopanje.

načič veliko stvari, dovolj pa je tudi prostega časa za zabavo in druženje ter spoznavanje novih prijateljev. Zelo lepo smo delale tako z našo mentorico Jeleno kot tudi z dirigentko Evo, program je bil privlačen in zelo pester. Bivanje v Portorožu je bilo čudovito, škoda da nas je od morja ločevala strma pot.

SAMUEL KRALJ

(13, Godbeno društvo Viktor Parma - Trebče)

Na Intercampusu sem bil prvič, saj se učim tolkala komaj dve leti, pred dvema mesecema pa sem postal član trebenske godbe. Tu sem tudi izvedel za to priložnost in se prijavil. Sem zelo zadovoljen, teden se je izteklo zelo hitro, veliko sem se naučil in spoznal nove prijatelje. Naš mentor Goran je zelo zabaven in priden učitelj, z njim so bile vaje zelo prijetne. Bom priporočil udeležbo na Intercampusu tudi svojim prijateljem, saj je izkušnja zares enkratna.

je niso bile pretirano napore, program mi je bil všeč in izkušnja je nedvomno obogatitev za vse udeležence, zato jo toplo priporočam predvsem tistim, ki na Intercampusu še niso bili. Naša mentorica sekcije flavt je zelo profesionalna, sposobna, vjudna in nas zna primerno motivirati pri delu. Tudi skupne vaje so bile prijetne in zanimive. Ob prostem času sem hodila najrajši na plažo s prijatelji, kjer smo se imeli imenitno.

DENIS DANEU

(14, Godbeno društvo Prosek)

Na Intercampusu sem bil letos tretjič. Najbolj mi je všeč druženje z vrstniki, vse je tudi zelo lepo organizirano. Vsako leto se naučimo nekaj novega, letos je bil program precej zahteven, ampak tudi zelo zanimiv in privlačen. Delo ni bilo pretirano trdo predvsem

po zaslugi našega mentorja Iztoka in dirigentke Eve, ki sta zelo zahtevna ampak znata motivirati in spodbujati mlade glasbenike. Bom nedvomno priporočil Intercampusu svojim prijateljem, saj je to nepozabna izkušnja za vsakega mladega godbenika. Rad bi pohvalil vse mentorje in organizatorje.

FRANCESCA CECCHINI

(18, Pihalni orkester Ricmanje)

Intercampus se udeležujem od prve izvedbe, torej je bila letos moja že četrta udeležba po vrsti. Všeč mi je igrati saksofon in glasba nasploh. Včasih so bile vaje kar naporene, rezultati pa so poplačali ves vložen trud. Letos so bile skladbe razmeroma lažje, kljub temu pa zelo zanimive. Mentorji so bili kot ponavadi zelo sposobni in prijazni, živci jim niso nikoli popustili. Kljub temu da ne obvladam slovenščine, nisem imela nikakršne težave pri sporazumevanju z mentorji in kolegi. V portorožu je bilo zelo lepo, dijaški dom ima čudovit razgled na morje, osebno pa me bolj privlačijo hribi.

MATIJA KRALJ

(18, Godbeno društvo Prosek)

Na Intercampusu sem bil letos tretjič. Na Intercampusu je enostavno lepo! En teden v prijetni družbi, kjer je glasba skupni imenovalec, je zame nepogrešljiv dogodek. Letos je bil program zanimivejši v primerjavi s prejšnjimi leti, saj smo imeli tolkalisti pomembnejšo vlogo in veliko več dela. Osebno obžalujem, da letos ni bilo z nami mažoretk iz Povirja, s katerimi smo v prejšnjih letih navezali zelo dobre stike. Bivanje v Portorožu ti daje veliko možnosti za zabavo, ki pa jih nismo mogli izkoristiti v celoti zaradi strogega režima, saj smo morali biti v sobah zelo zgodaj. Vsekakor priporočam udeležbo na Intercampusu vsem mladim, ki študirajo glasbo in se želijo približati godbeniškem svetu.

ALAN RAPOTEC

(16, Pihalni orkester Ricmanje)

To je bila moja tretja udeležba na Intercampusu. Vsako leto srečam stare in nove obraze, vsakič je zelo prijetno. Tudi igranje v mladinskem orkestru je pravo doživetje in zelo zabavno, nikoli nam ni dolgčas. Naš mentor Iztok je bil zelo zahteven, včasih celo strog, vsekakor pa odličen pedagog in prijatelj. Najrajši igram slovenske narodne viže, všeč mi je predvsem glasba bratov Avsenik, tako da sem vesel, da smo tudi letos izvajali nekaj skladb te zvrsti. Tudi izbira lokacije letošnjega Intercampusu mi je ustrezala, saj obožujem morje in sonce.

EVA JELENC

(dirigent)

Z veseljem sem sprejela ponudbo Zveze slovenskih kulturnih društev in se brez pomislekov odzvala Intercampusu. To je bila moja prva izkušnja s tabori. Imela sem se zelo dobro od prvega dne, saj me je orkester od samega začetka zelo lepo sprejel, napredek je bil iz vaje v vajo občuten, kar smo dokazali na zaključnih koncertih. Nivo orkestra me je pozitivno presenetil, saj so bili nekateri glasbeniki kljub kratkim izkušnjam zelo nadarjeni, prizadevni in obetavni. Poznalo se je, da glavni del orkestra prihaja iz Primorske, zato se je celemu orkestru poznala izrazita muzikalnost, ki je značilna za to regijo. Do tega spoznanja sem prišla že na Glasbeni šoli Koper, kjer sem poučevala pet let in so me otroci s svojimi glasbenimi idejami očarali zelo pogosto, ter na Proseku, kjer so člani godbenega društva s pripravljenostjo za trdo delo (in z lastnostmi, ki sem jih prej omenila) dosegli lepe rezultate in napredovanje. Delo z mladimi me razveseljuje, mladi pa po mojem mnenju potrebujejo predvsem disciplino, zelo jasne napotke in primerno motivacijo za delo. Na Intercampusu nedvomno vse to lahko dobijo, zato želim da bi organizatorji še naprej vztrajali pri tem projektu.

Učenje in zabava na ustvarjalnih delavnicah za osnovnošolce

V Rakovem Škocjanu se na veliki jasi nahaja gozdarska koča, ki so jo pred leti preuredili v Dom Rak. V tednu od 21. do 26. julija pa se je ta dom spremenil v Čarobni gozd, v katerega so se naselila mitična bitja – gozdni škrtarje in živali vseh vrst. Šlo je seveda za udeležence ustvarjalne kolonije, ki jo je kot vsako leto organizirala Zveza slovenskih kulturnih društev z namenom, da bi osnovnošolskim otrokom ponudila pester in kvaliteten vzgojno-izobraževalni program v objemu narave. Jelovo-bukovo gozd, v katerem se nahaja dom, je bil zato idealna lokacija za temo delavnice, tako so udeleženci spoznali in doživeli naravo ter gozd preko igre, predvsem pa preko fotografije, lutk in gledališkega izražanja. Vsak dan so se namreč porazdelili v skupine in spoznali osnove fotografije z Robijem Jakominom, izdelovali in animirali lutke s Sonjo Kokonenko ter odkrivali prvine

odrskega nastopanja z Alenko Hrovatin. Za animacijo, ki je program naredila še bolj pestrega in zanimivega sta poskrbela še Marko Gavriloski in Mitja Tretjak, mentorica delavnice pa je bila Jana Pečar. Poskrbljeno je bilo torej bodisi za izobraževalni trenutek, bodisi za sprostitvev in igro. Prepletanje različnih delavnic je skozi teden spremljalo tudi izmenjevanje slabega in lepega vremena, kar pa ni bilo sploh moteče, saj so na tak način udeleženci delavnice spoznali, kako se tudi narava, in ne samo gozdna bitja, obnašajo v primeru dežja in v različnih delih dneva. Krajši izlet po Rakovem Škocjanu, ko so otroci odkrivali različne kraške pojave, jame, studence, ponikalnice, naravne kamnite mostove, pa je še dodatno spodbudil njihovo domišljijo in dneve na delavnici napolnil s pripovedovanji o zmajih in škrtatih, ki se skrivajo po kraških rovih.

agenda

OD 27. JULIJA DO 2. AVGUSTA 2008 V MLADINSKEM ZDRAVILIŠČU IN LETOVIŠČU NA DEBELEM RTIČU
(Jadranska cesta 73, Ankaran-SLO)

Obveščamo udeležence, da je prihod na Debeli rtič predviden v nedeljo, 27. julija 2008 med 16. in 17. uro. Prosimo, da s seboj prinesete manjšo škatlo iz trde lepenke za fotografsko delavnico ter brisače in kopalke. V soboto, 2. avgusta 2008 ob 12.30 bo v Mladinskem zdravilišču in letovišču na Debelem rtiču otvoritev razstave izdelkov, ki jo bodo pripravili udeleženci.

Kapljice kulture Gocce di cultura Gotis di culture Kulturtropfen

od 4. do 8. avgusta,
od 21.00 do 21.30
v Ljudskem vrtu v Gorici.

*Daruj mestu svojo
kapljico kulture.*

Uradi Z S K D
so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org

Polifonija različnosti

„Kdor poje rad, ostaja mlad. Kdor poje, dvakrat moli. Kdor poje, zlo ne misli.”

Ljudski reki v zvezi s petjem so morda povod ali posledica, da se je petje med Slovenci tako zakoreninilo.

Že Primož Trubar se je ukvarjal s petjem oziroma s pripravljanim pesmaric, s katerimi se je širila ne le glasbena kultura, ampak tudi občutek za jezik. Jezik in glasba sta sestavna dela pesmi in morda je prav zaradi tega med Slovenci v zamejstvu zborovska dejavnost tako razširjena in živa. Lahko bi rekli, da je zborovska dejavnost nedvomno spada med primarne dejavnosti za ohranjanje slovenskega jezika in kulture pri nas.

To funkcijo opravljajo pri nas tudi cerkveni pevski zbori. Njihovo poslanstvo sega čez strog cerkveni prag. Tudi cerkveni pevski zbor dokazuje življenjskost nekega kraja tudi na kulturnem področju. Poleg cerkvenega petja se z zbori, ki delujejo po naših farah, ohranja tudi vez na kulturnem področju s postvarjanjem cerkvene pevske literature, ki sega od ljudske do umetne pesmi. S cerkveno liturgijo (in to ne le rimsko-katoliško) so se ukvarjali tudi številni naši skladatelji. Njihove partiture bi ostale neuporabljene in same sebi namen, če bi ne obstajala tudi dejanska potreba, da se v naših krajih goji tudi slovensko petje. Prav v teh dneh bo lepo število naših cerkvenih pevcev šlo na letno izpopolnjevanje, tokrat na Ptuj. Vsakemu od njih naj gre naša zahvala, saj v današnjem času res ni samoumevno, da človek posveti del dopusta za dejavnost v korist širši skupnosti.

S petjem pa se ukvarjajo tudi številni mladi, in sicer v najrazličnejših zasedbah in zborih. Mlajšim ljubiteljem petja bo tudi to poletje na voljo mednarodna mladinska pevska delavnica z naslovom Voices of Europe. Od 10. do 18. avgusta bo v Budyšinu vabil 35 članski zbor, ki ga bodo sestavljali mladi iz različnih manjšin in narodnih skupnosti Evrope. Zainteresentom svetujemo, da si preberejo intervju z Mirjam Malalan. Pa srečno na pot!

i.nformacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: slovlt@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 37084, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: corili01@gorica.191.it

Poletni pogovori...

Pogovor z Markom Tavčarjem, predsednikom Zveze cerkvenih pevskih zborov

1) Poletje je čas oddiha, a tudi čas za obračun opravljenega dela.

Za Zvezo cerkvenih pevskih zborov (ZCPZ) lahko govorimo o pobudah, ki so utečene in se ponavljajo, nekatere že 40 in več let, druge pa izvajamo iz leta v leto. Vse pa so cilje, ki si jih ZCPZ postavlja od svoje ustanovitve leta 1963 do danes, se pravi pomagati našim pevskim zborom pri razvijanju zborovske kulture in posredno kulturno obogatiti prostor v katerem delujejo.

2) Kakšna pa je bila ta sezona...

Lani oktobra izpeljali dve dekanijski reviji, eno pri salezijancih na Istrski ulici v Trstu, drugo pa v Šempolaju, sledila je jesenska zborovska revija za odrasle pevске zборе Pesem jeseni v Boljuncu. Konec leta pa še odličen orgelski koncert, ki sta ga izvajala diplomirana ljubljanske glasbene akademije Mirko Butkovič in Matej Lazar.

Na začetku letošnjega leta smo v tržaški stolnici svetega Justa priredili tradicionalni božični koncert, ki je bil letos posvečen Ivanu Ščeku, istočasno je tudi izšla pesmarica njegovih božičnih pesmi ter slovenska maša na temo Sveta noč. Velik organizacijski podvig je bila revija Pesem mladih, saj smo jo zaradi velike udeležbe morali deliti na dva dneva. Tudi letos smo sodelovali pri zborovski reviji Primoska poje in priredili koncerta v Marijinem domu v ulici Risota v Trstu ter koncert s sakralnim programom v bazovski cerkvi.

Maja in junija je enkrat tedensko na Opčinah potekal seminar za pevce, ki ga je vodil priznani mojster Adi Danev, konec junija pa smo priredili še imeniten koncert Slovenega komornega zbora iz Ljubljane, ki ga je vodil Gregor Klančič in v Rojano enodnevni seminar za organiste, ki ga je vodil mojster Luca Scandali iz Pesara. Ob tem ne smem pozabiti na redno in dragoceno delo, ki ga opravlja naš Združeni zbor, ki pod vodstvom Edija Raceta nastopa zlasti ko gre za skupne liturgične potrebe v organizaciji Slovenskega pastoralnega središča iz Trsta.

3) Omenili ste poletne pobude, se pravi pevskega teden...

Res, sezona pa je še v polnem teku, saj te dni pripravljamo že omenjeni poletni seminar, ki bo letos v termah Ptuj. Udeležilo se ga bo več kot 100 pevčev in pevcev, zborovodij in organistov. V dopoldanskih urah bomo vadili tako posvetni kot cerkveni program, v popoldanskih urah pa bodo na vrsti kulturni izleti po bližnji ali bolj oddaljeni okolici in seveda kopanje. Pevske vaje bosta vodila znani glasbeni pedagog in zborovodja Tomaž Faganel iz Ljubljane ter mladi Mirko Ferlan iz Nabrežine, ki pa je že uveljavljen zborovodja v našem prostoru. Če bo dovolj interesentov bomo tudi letos priredili tečaj za organiste.

Omeniti pa moramo še pritrkovaške skupine, ki se pripravljajo na svoj poletni nastop na Repentabru, v teku pa je tudi priprava nove zborovske publikacije raznih avtorjev.

4) Kako se pripravljate na novo sezono? Kaj bo v ospredju naslednje sezone?

Jeseni bomo priredili spominski koncert ob 30-letnici smrti Brede Šček, začel pa se bo tudi bolj sistematiziran orgelski tečaj za začetnike.

5) Pa še "obvezno" počitniško vprašanje: kako boste dopustovali?

Na vrsti bodo krajši pohodi in izleti z družino, petje, branje, vrtnarjenje in čebelarjenje. Lepo bo!

Seminar za "evropske" glasove Pogovor z Mirjam Malalan

1) Kaj je mednarodna delavnica MOSP? S čim se ukvarja?

Mednarodna delavnica MOSP sestavlja skupina mladih, ki jih zanima delovanje in sodelovanje na mednarodni ravni. Včlanjeni smo v YEN (Youth of european nationalities), to je mladinska organizacija manjšin in narodnih skupnosti iz celotne Evrope. Na seminarjih, izmenjavah predstavljamo slovensko manjšino v Italiji.

YEN prireja vsako leto tradicionalne velikonočne in jesenske seminarje. Letos se je velikonočni seminar prvič odvijal za binkošti zaradi organizacijskih problemov.

2) Kaj je bilo letos v ospredju delovanja Mednarodne delavnice MOSP?

Letos smo se ukvarjali zlasti s predlogi v zvezi s spremembo strukture in statuta YEN-a. To je bilo nujno potrebno za sam nadaljni obstoj te mednarodne organizacije.

3) Kako se pripravljate na novo sezono?

Nova sezona se bo začela že v poletnih mesecih, in sicer s pobudo Voices of Europe, ki bi jo še posebej rada izpostavila na tem mestu. Gre namreč za veliko glasbeno-pevsko delavnico za mlade pripadnike etničnih manjšin. Letos bo na enotedenskem projektu sodelovalo približno 35 mladih, Seminar bo sredi avgusta v Budyšinu (Bautzen), in sicer pri Lužiških Srbih v Nemčiji. Za podrobnejše informacije sva vam na voljo Mirjam Malalan (tel: 3488403525) in Raffaella Petronio (tel: 3397046331). Mladi bodo čez teden vadili na skupnih vajah, nato pa bodo sodelovali, kot zbor vseh sodelujočih manjšin, na dnevu lužiško-srbske mladine. Od 1. do 7. septembra je v načrtih sodelovanje na dnevu mladine pri Gradiščanskih Hrvatih, od 23. do 28. septembra pa bo na Poljskem potekal jesenski seminar YEN-a.

POLETNI SEMINAR ZCPZ 2007

UDELEŽENCI POLETNEGA SEMINARJA ZCPZ 2007

UDELEŽENCI LETOŠNJEGA SEMINARA YEN

SEMINAR YEN 2008

videm

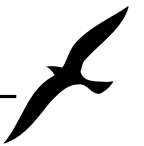

V teh dneh se v Tolminu zaključuje montaža DVD-ja Noč, ki je izbrisala ta prekleti konfin. DVD bo izšel pri čedajski zadrugi Dom. Izhodišče za dokumentacijo je odprava mejnih prehodov med Benetico in Slovenijo v noči med 20. in 21. decembrom lani. V ospredju so posnetki iz mejnih prehodov Štupca-Robič, prehoda Solarje v občini Dreka in mejnega prehoda Britof. Na DVD-ju je

nakazano tudi vprašanje meje v Benetici skozi čas, in sicer od Ogleja in Beneške republike dalje. Nekoč je bila meja le administrativnega značaja, nato pa je meja v teh krajih postala meddržavna ter celo ideološka.

Poleg dokumentarnega dela so na DVD-ju posnetki intervjujev z deželnim odbornikom Molinarom, ki je pristojen za kulturo in manjšinska vprašanja, z videmskim županom Honse-lom in z Zdravkom Likarjem, načelnikom upravne enote Tolmin.

DVD bo dostopen tako slovenskim kot italijanskim gledalcem, saj bodo vsi deli podnaslovljeni v en ali drugi jezik.

VARSTVO RASTLIN: POBUDA KMEČKE ZVEZE

Nujna obnovitev službe za varstvo trte in oljke

Letošnji hudi in pogosti napadi glivičnih bolezni vinske trte, predvsem pa peronospor, potrjujejo, da je potrebno pravočasno in pravilno ukrepati proti glivičnim napadom, katerim se, zlasti v oljčnikih, pridružujejo tudi napadi škodljivcev.

V prejšnjih letih je delovala tržaška pokrajinska služba za usmerjeno in integrirano varstvo trte in oljke, ki je s svojimi navodili pravočasno in učinkovito obveščala vinogradnike in oljkarje o potrebnih posegih proti boleznim in škodljivcem omenjenih kultur, ki sta na Tržaškem najpomembnejši.

Žal je ta služba prenehala delovati v letu 2006, ker je na osnovi nove zakonodaje svetovalna služba prešla v pristojnost deželne uprave. Dežela je to nalogo poverila ERSI (Deželni ustanovi za razvoj kmetijstva), ki s tedenskimi obvestili sicer obvešča vinogradnike in oljkarje o posegih, ki jih je treba

opraviati proti boleznim in škodljivcem trte in oljke, a žal so ta obvestila dosegljiva samo na spletni strani omenjene ustanove, kar ima praktično zelo skromen učinek, ker je število koristnikov tega načina obveščanja še zelo omejeno.

Zato ocenjujemo, da je nujen povratek v preteklost. ERSA ali druga za to poverjena ustanova bi morala s kapilarnim obveščanjem (predvsem z uporabo vseh sredstev in kanalov javnega obveščanja) nuditi možnost koristnikom navodil za škropljenje, da jih pravočasno dobijo in pravilno ukrepajo proti boleznim in škodljivcem omenjenih kultur.

Letos je bila potreba po strokovnih nasvetih za zatiranje bolezni trte še posebej občutena zaradi obilnih in pogostih padavin. Vinogradniki so ob takem vremenu sicer škropili večkrat, a ker niso poznali vremenskih paramet-

rov, na katere so vezane razvojne faze peronospor in njeni možni napadi, žal niso škropili vselej pravočasno, s posledicami, ki jih poznamo. Služba, ki je delovala v prejšnjih letih, je razpolagala z mrežo številnih metereoloških postojank, zato so bila njena navodila za škropljenje pravočasna in točna, ker so bila osnovana na realnih vremenskih podatkih.

Kmečka zveza se je dobro zavedala težav pri letošnjem zatiranju bolezni, posebno peronospor na trti, a ni mogla vedno posredovati navodil za škropljenje, ker sama ni razpolagala s potrebnimi podatki. Glede na hudo škodo, ki so jo letos utrpeli vinogradniki zaradi glivičnih napadov, bo zveza posredovala pri pristojnih organih, da se najde učinkovita svetovalna rešitev za varstvo kultur, v prvi vrsti trte in oljke.

Svetovalna služba KZ

SVETOVALNA SLUŽBA KZ

Siva grozdna plesen (botritis) vedno preteča nevarnost

Trgatev je še razmeroma daleč in ni mogoče predvideti, kakšne bodo vremenske razmere v času, ki nas loči od tega dogodka. Možno pa je, da bo drugi del poletja vlažen kot prvi, kar seveda povečuje možnost napada najnevarnejših glivičnih bolezni vinske trte. Pisali smo že o peronospori in oidiju, ki sta najpomembnejši in najpogostejši bolezni v naših vinogradih, za njima pa ne zaostaja veliko tretja glivica, siva grozdna plesen (BOTRYTIS CINEREA), ki je vedno preteča nevarnost, še posebej, če so vremenske prilike ugodne za njen razvoj.

V tem letnem času je sicer prepozno navajati, kako ukrepamo proti njej v prvih razvojnih fazah trte, od nabiranja očes do zaprtja grozda, kljub temu pa smatramo za koristno, da ob navodilih za ukrepanje proti tej bolezni v obdobju, ki nas loči od trgatve, navedemo še nekaj splošnih navodil za preventivno ukrepanje proti njej.

Vzroki pojavljanja te glivice so predvsem sledeči: preobilno gnojenje, bujna rast trte, neprimerne podlage, ki pospešujejo rast ter nepravilno in nezadostno opravljanje zelene (poletne) rez. K temu gre dodati še sortna občutljivost do te glivice, ki je pri sajenju novega vinograda po navadi ne upoštevamo. Predno govorimo o strategijah za kemično varstvo sive grozdne plesni, je torej potrebno poudariti pomen preventivnih ukrepov,

Omenjene vzroke uspešno preprečujemo z uravnovešenim talnim gnojenjem vinogradov ter z močno rezjo, ki zmanjšuje rast trte.

Toda kljub omenjenim preventivnim agronomskim posegom proti sivi plesni, so v vlažnih poletjih možnosti napadov velike, kar velja še zlasti za trte, podvržene tej bolezni ali v primeru, da je bil prejšnje leto v vinogradu močnejši napad botritisa. Zato zato v teh primerih zatiramo bolezen s kemičnimi sredstvi.

Siva plesen lahko napade od pomladi do trgatve. V deževnih pomladih napade tudi kabrnke in povzroča njihovo gnitje, včasih pa zaradi bolezni propadejo celo poganjki, ki so dolgi že od 10 do 20 cm. Tu in tam se bolezen pojavi v obliki vodenastih rjavih peg, ki se pozneje obdajo s sivo plesnijo.

Glivica prezimi pod lubjem ali v brstih vinske trte. Spomladi gre na cve-tove, kjer čaka na ugoden trenutek za napad. Prisotnost glivice doseže višek v dobi cvetenja trte, nato začne polagoma upadati do časa, ko se začnejo jagode mehčati in spreminjati barvo. Nato pride do vzpona bolezni, čeprav počasne-ga, ki traja do trgatve.

Grozd, ki ga je močno napadla siva plesen

Čas kemičnega zatiranja bolezni

Glede na fenološke faze, ki nas še ločijo od trgatve, svetujemo strokovnjaki dva posega v sledečih fenoloških fazah: faza C, ko se začnejo jagode mehčati;

faza D, dva do tri tedne po fazi C (pred trgatvijo!)

Pri škropljenju v fazi D moramo biti izredno pazljivi na varnostno dobo uporabljenih protiglivičnih sredstev!

Danes razpolagamo s številnimi pripravki, ki uspešno učinkujejo proti botritisu. Navajamo le pomembnejše učinkovine, v oklepaju pa nekaj tržnih imen: Fenaxamid (Teldor), Mepanirim (Frupica), Pirimetanil (Scala), Ciprodinil (Switch), Iprodione (Borial Plus, Rovral). Poleg navedenih je seveda na razpolago še več drugih učinkovin, katerim se stalno pridružujejo nove.

Nekatera sredstva, ki smo jih v preteklosti uporabljali (v nekaterih primerih celo do 30.06.2007) so sedaj prepovedana. Med te spadajo: Corbendazim, Clozonalate, Progmidone, Benomil in Vinclozoni.

Kakšno škodo povzroča siva plesen

Omenili smo že škodo, ki jo bolezen povzroča na cvetju in na kabrnkih, ko bodoči grozdčki potemnjijo in se posušijo. Najpogostejše pa glivica napada grozd, še posebej bele sorte s strnjanimi jagodami. Dozorevajoče jagode postanejo sivorjave

barve, se zmehčajo in ob deževnem vremenu obdajo z gosto sivo plesnivo prevleko. Gniloba se hitro širi in lahko zajame večji del grozda, pri nekaterih sortah pa zginejo tudi peclji, zaradi česa odpadejo deli ali celi grozdi.

Ob neposredni škodi, ki jo botritis povzroča na pridelku, je glivica vzrok tudi posredne škode, ker je grozdje vsled napada botritisa slabše, kar negativno vpliva na rezultate vinifikacije. Problem je še zaznavnejši v zadnjih letih, ko je veliko povpraševanje po nežnih, zelo aromatičnih vinih, ki jih lahko proizvajamo le iz zdravstveno neoporečnega grozda.

Tudi če napade botritis le 10% grozdov, so posledice, kar zadeva barvo in aromo vina, zelo zaznavne. Pa tudi na okusu pride do neželenih posledic. Prisotni so lahko neprijetni vonji, poveča se vsebnost citronske in sukcininske kisline, zmanjša pa se vsebnost vinske in jabolčne kisline ter razmerje med njima.

Problemi nastanejo tudi vsled prisotnosti encima laktaze, ki povzroča oksidacijo polifenolov, kar se opazi v potencialni mošta ali vina, kar poznamo pod imenom biološka motnost vina.

Veliko je torej razlogov, da zavarujemo grozdje pred napadi sive plesni. Če pa se pojavi na grozdih, bomo, če se le da, odstranili napadene jagode. To se nam bo obrestovalo, ker bo boljša kakovost mošta in vina visoka nagrada za naš trud.

Svetovalna služba KZ

NASVETI STROKOVNJAKA

O posledicah vročine in toče

Letos je vreme kar precej muhasto: najprej deževno in vlažno, sedaj pa se izmenično vrstijo vročina in neurja. Vse to lahko negativno vpliva na naše gojene rastline. Vročina ima določene posledice na rastline, zelo nevarno pa je tudi, da se s poletnimi padavinami pojavi toča, ki lahko ogroža pridelek. Poglejmo, kaj lahko naredimo, da omlimo posledice vremenskih motenj na rastline.

VROČINA - Visoke temperature so tesno povezane s porabo in razpolaganjem vode. Ob visokih temperaturah rastline potrebujejo več vode in bolj pogosto, kot po navadi. Zalivanje obenem zniža temperaturo tal v neposredni bližini rastline in urejuje talno temperaturo. Podrobneje o zalivanju smo sicer že pisali pred kakim tednom.

TRTA; OLJKA IN SADNO DREVJE - Drevesnice so veliko bolj odporne suši in posebno letos ni večjih težav zaradi obilice padavin spomladi in na začetku poletja. Posebno če stalno okopavamo pod drevesnicami, ne bomo imeli težav.

ZELENJADNICE - Ob pomanjkanju padavin in posebno skupaj z visokimi temperaturami moramo zelenjadnice zalivati bodisi jutraj, kot zvečer. Bolje pa je vsekakor to opraviti zgodaj jutraj, ko so rastline še hladne in da se vodne kapljice posušijo še pred močnim soncem. Da bi preprečili prehitro osušitev zemlje, lahko zemljo prekrijemo s plastičnim filmom ali drugim materialom. Namesto plastike lahko uporabljamo naravni material, kot na primer slamo.

Če smo v tem času sejali, je dobro, da sejani prostor osenčimo. Pozneje bomo rastlinice le polagoma in zelo skrbno privadili na sonce. Rastline, ki jih poleti presadimo, moramo posebno ob zelo vročih dneh po malem, vendar pogosto zalivati, tudi večkrat na dan, dokler rastlinica ne utrdi korenin. Zelo dobro moramo zaliti tudi zemljo tik pred sejanjem, da ne bo pretirano topla. Zelo moramo paziti posebno v primeru rastlin, ki jih presadimo z golimi koreninami. Zalivati moramo tudi po večkrat na dan. Tiste, ki jih presadimo s koreninsko grudo, so nekoliko bolj odporne vročini.

Lahko se zgodi, da vročina povzroči ožige na sadovih nekaterih rastlin, kot na primer pri papriki in paradizniku. Na ožige lahko pridejo glivice, ki sadež pokvari. Večkrat se lahko to zgodi kot posledica zalivanja ob najbolj vročih urah dneva.

TOČA - Toča je pojav, ki je žal razširjen v poletjih, kot je letošnje. Toča nastane, ker se topel zrak sreča z mrzlim. Bolj, kot so zrna toče debela, večjo škodo utrpijo rastline, posebno če so plodovi tik pred zrelostjo. Toča lahko celo prizadene rodni les, kar lahko ima posledice še za naslednje leto.

Na vseh gojenih rastlinah veljajo takoj po toči podobni ukrepi. Čim prej, vsekakor najkasneje v teku 48 ur po morebitni toči je zelo koristno, da gojene rastline poskropimo s pripravki na podlagi bakrovega oksiklorida v odmerku 60-70 gramov na 10 litrov vode. Strogo pa se moramo držati karentne dobe, ki je za bakrove pripravke 20 dni. Lahko uporabljamo tudi druge bakrove ali površinske pripravke. Bakrovi pripravki pospešujejo celjenje ran, ki jih je povzročila toča. Zaščita velja tudi za les. Obenem delujejo preventivno proti številnim povzročiteljem bolezni, ki bi lahko prodrli v notranjost rastline preko ran in zlahka povzročili škodo, saj

rastline zaradi toče tudi ošibijo. Tipična bolezen, ki se lahko širi, je botritis, posebno, če vreme ostaja nestabilno in vlažno. V primeru velikih površin in tam, kjer je pojav toče precej pogost, je koristno tudi zavarovanje proti toči ali mreže proti toči.

VINOGRAD - Poleg tega, da škropimo trte z bakrovim oksikloridom, škropimo tudi proti botritisu s specifičnimi pripravki, kot so na primer Fenaxamid (Teldor), Mepanirim (Frupica), Pirimetanil (Scala), Ciprodinil (Switch) in drugimi. To pa predvsem, če toča prizadene vinograd, ko se trte nahajajo tik pred fazo, ko se jagode v grozdu strnejo. Če pa toča prizadene grozdje proti koncu avgusta, ko se bliža zrelosti, se moramo strogo držati karentne dobe ali, če je potrebno oz. mogoče, anticipirati trgatve. Če pa toča prizadene vinograd pred cvetenjem, takoj po toči škropimo proti peronospori. Če je do trgatve še daleč, je koristno odstraniti zelo poškodovane grozde, posebno če se je poškodovalo veliko listov. Če so listi hudo prizadeti, lahko poskropimo z 0,3 do 0,5 % ureo, da se trte opomorejo in da grozdje naprej normalno dozoreva. To pa ne smemo storiti prepozno poleti, da ne bi podaljšali vegetacijske dobe pozno v jesen. Lahko tudi dognojimo z dušikom. Ko bomo pozimi obrezovali, bomo odstranili ne popolnoma olesenele mladice in take, ki jih je prizadela toča.

SADNI VRT IN OLJČNI NASAD

- Če je sadje skoraj zrelo, ga čim prej poberejo. Najbolj poškodovano sadje uporabimo za predelavo v sokove, marmelado itd. Če pa do pobiranja manjka vsaj 20 dni, poskropimo s pripravki na podlagi bakrovega oksiklorida, kot smo že opisali. Poganjke in veje, ki jih je toča polomila, odrežemo. Če je vsaj 50 % listov poškodovanih, poskropimo krošnjo z ureo, da si rastlina opomore. Uporabljamo 30 do 50 gr uree na 10 litrov vode. Zelo pa moramo biti previdni, da ta odstotek ne povečamo, saj je urea zelo koncentrirana in bi lahko večja koncentracija povzročila ožige. Tudi oljke poskropimo z bakrom. Od sedaj naprej pa oljke ni priporočljivo foliarno gnojiti z ureo, da se ne bi rast preveč zavlekla v pozno jesen.

ZELENJADNI VRT - V slučaju toče poberejo vse zrele ali skoraj zrele plodove paradiznika, jajčevca in drugih vrtnin in nato poskropimo z bakrovimi pripravki. Po škropljenju moramo počakati vsaj 20 dni, da jih ponovno pobiramo, zaradi karentne dobe. Koristno je tudi gnojenje, da si rastline nekoliko opomorejo. Če je za pobiranje krompirja še nekaj časa, ga lahko poskropimo bodisi z bakrovim oksikloridom, kot tudi s kakim sistemikom, da preprečimo širjenje krompirjeve plesni, vedno upoštevajoč karentno dobo. Lahko poskropimo tudi s kakim fungicidom, ki ima širok spekter aktivnosti in kratko karentno dobo. Fungicidu primerno šamo tudi foliarno gnojilo. Škropimo le, če vrtnine niso tako prizadete, da se lahko še obnovijo.

Če je škoda prevelika, lahko zelenjadnice zamenjamo z drugimi vrstami, ki so primerne za ta čas. Kjer ocenjujemo, da se toča pojavipogostejše, rastline ob napovedi grdega vremena ali neviht pokrijemo z mrežo proti toči, predvsem če gojimo donosne rastline.

Travo in deteljo, ki ju je prizadela toča, dognojimo z dušikovimi gnojili, da se ponovno obuste.

Magda Šturman

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

ČEDAD

■ *Mittelfest '08*

Danes, 27. julija ob 11.00, v cerkvi sv. Frančiška, »Time is no money«, refleksije Claudia Magrisa o Kapitalizmu in Času; ob 17.00 v cerkvi sv. Frančiška: Mario Rigoni Stern »Con il cielo e le selve«, interpretacija in režija Pino Petruzzelli; ob 19.00 v gledališču Ristori, Matei Visniec »Clown cercasi«, režija Radu Nichifor; ob 20.00 v športni palači, »Bauman (Zygmunt) circus«, režija Paolo Giorgio; ob 22.30 na trgu pred stolnico, Moni Ovadia in Stage Orchestra »Oylem Goylem«.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

■ *Serestate - Trst*

Vse predstave se pričnejo ob 21.00

Veliki trg

Danes, 27. julija / Koncert - I 60 rug-genti.

29. julija / Združenje Buenos Aires - koncert argentinskega tanga.

30. julija / Simonetto - koncert.

31. julija / Pino Daniele - koncert.

1. avgusta / Festival rock - koncert skupine The mobile blues band.

2. avgusta / Festival rock - koncert skupine Glenn Hughes (ex Deep Purple).

3. avgusta / Festival rock - koncert skupine Ray Wilson (ex Genesis), Osanna + David Jackson.

5. avgusta / Koncert - Pinkover, a tribute to Pink Floyd.

6. avgusta / 100 učiteljev - Ritem! Prvi kabaretni festival mesta Trst.

7. avgusta / 100 učiteljev - Ritem! Prvi kabaretni festival mesta Trst.

12. avgusta / The Original Klezmer Ensemble, koncert.

13. avgusta / Koncert ansambla Dik Dik, posvečen Luciju Battistiju.

15. avgusta / Koncert: Nuova Orchestra da camera Ferruccio Busoni.

Trg Verdi

Jutri, 28. julija / Camerata strumentale italiana - odkritje Amerik, koncert.

4. avgusta / Camerata strumentale italiana - odkritje Amerik, koncert.

8. avgusta / Tržaški mladinski oder - Resnična zgodba Blus Bradersov, glasbena komedija.

9. avgusta / Twins Club - pripovedni večer, nato koncert skupine Bogie Nites ter akademski športni plesi

10. avgusta / Gledališka skupina San giovanni, »Canta canta che te darò' el pignol«.

Trg Hortis

Danes, 27. julija / Tieste Loves Jazz - tržaške jazzovske skupine, koncert.

Jutri, 28. julija / Amici gioventu' musicale - Il magico viaggio della musica - gledališka predstava in glasba.

30. julija / Joynat yoga Ayurveda - indijski plesi.

1. avgusta / Nastopa Nuova compagnia di prosa z gledališko predstavo »Operetta operetta«.

2. avgusta / L'Argante - zgodovina Trsta, gledališka predstava.

3. avgusta / Krožek Jacques Maritain - »La sera del di' di festa«, gledališka predstava.

8. avgusta / Poezija in glasba, nastopa Nuova Compagnia di prosa.

9. avgusta / L'Argante - zgodovina Trsta, gledališka predstava.

15. avgusta / Quartetto di sassofoni Accademia, koncert.

TRBIŽ

Trg Unita'

Danes, 27. julija ob 21.30 / V okviru festivala No Border nastopa italijanski kantavtor Jovanotti. Info: 899.325226.

MAIANO (UD)

V soboto, 2. avgusta ob 21.30 / Koncert italijanske skupine I Pooh.

SLOVENIJA

PIRAN

Križni hodnik

Minoritskega samostana

■ *XXX. piranski glasbeni večeri*

V petek, 1. avgusta ob 21.00 / koncert: Gottlieb Wallish - klavir, Lukas Kuen - klavir.

V torek, 5. avgusta ob 20.00 / Koncert Etno Histria. Organizatorja: Lutkovni studio Koper in ZKD Karol Pahor Piran.

V četrtek, 7. avgusta ob 21.00 / Alja

Velkaverh - flavta in Lukas Kuen - klavir.

Punta v Piranu

V četrtek, 31. julija ob 21.00 / Piranski poletni utrip. Koncert: Rožmarinke & Denis Novato. Vstop prost.

V četrtek, 7. avgusta ob 21.00 / Piranski poletni utrip: Koncert, Leon Matek s spremljevalno skupino.

Tartinijev trg

V soboto, 2. avgusta ob 20.00 / Poletni poulični festival - Puf 2008. Organizatorja: Lutkovni studio Koper in ZKD Karol Pahor Piran.

V soboto, 9. avgusta ob 20.00 / Poletni poulični festival - Puf 2008. Organizatorja: Lutkovni studio Koper in ZKD Karol Pahor Piran.

PORTOROŽ

Avditorij

V petek, 1. avgusta ob 21.00 / koncert brežiške skupine Leeloojama's.

V soboto, 2. avgusta ob 21.00 / koncert slovenske rock skupine Dan D.

V petek, 8. avgusta ob 21.00 / Koncert: Alya, pop glasbenica.

V soboto, 9. avgusta ob 21.00 / Koncert: Cubismo, hrvaški ansambel, ki izvaja kubanske ritme.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Narodna in študijska knjižnica (Ul. sv. Frančiška 20), do konca avgusta so na ogled fotografije Robija Jakomina.

Na tržaški fakulteti za ekonomijo bo do 31. julija razstavljal svoje slike Adriano Valuzzi.

Palača Gopčević: do 7. septembra - »Maria Callas, trideset let potem«. Odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Muzej Revoltella, galerija sodobne umetnosti:»1953: L'Italia era già qui«, je naslov razstave o sodobnem italijanskem slikarstvu v Trstu. Urnik: do 30. oktobra od 10.00 do 18.00, ob torkih zaprto.

Muzej na gradu sv. Justa: od 30. julija do 25. januarja 2009 bo na ogled razstava »Srednji vek v Trstu«. Odprto vsak dan od 9.00 do 19.00; od 1. novembra do 25. januarja od 9.00 do 17.00.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za sole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPČINE

Prosvetni dom: SKD Tabor vabi do 31. julija na ogled razstave »Na Bonomovem domu«, ki so jo ob Trubarjevem letu pripravili dijaki 1. klasičnega liceja F. Prešerna iz Trsta, pod mentorstvom prof. Marte Ivašič. Razstava bo odprta ob delavnikih med 17. in 20. uro uro ter med prireditvami.

REPEN

Muzej Kraška hiša je odprt ob nedeljah in praznikih, do konca oktobra. Urnik: od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00. Za večje skupine je možen ogled v drugih terminih s predhodno najavo na tel. št. 040-327240 ali po elektronski pošti na naslovu: info@kraskahisa.com.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 10. avgusta so na ogled akvareli Tanje Kralj in Flavie Laurenti, ob sredah zaprto.

DEVIN

Na Devinskem gradu bo do 2. novembra na ogled razstava »Torbe in torbice na gradu«.

SES LJAN

Razstavna dvorana Turističnega Informativnega Centra (IAT): do 10. avgusta je na ogled razstava »Izložba umetnikov« na kateri sodelujejo: Paolo Pascutto (slike), Claudia Raza (slike), Franca Kovačič (slike) in Bogomila Doljak (kamen in les). Razstava je odprta vsak dan od 9.00 do 13.00 in od 14.00 do 19.00. Do 12. oktobra bodo na isti razstavi po skupinah predstavili svoja dela še Tomaž Caharija (kamniti izdelki), Piero Marcucci (skulpture in slike, Pino Zorzi (slike in fotografije), Miloš Ciuk (kamniti izdelki), Mileva Martelanc (glineni izdelki), Mafalda Di Brazzano (slike), Vittorio Porro (kamnite skulpture), Andrej Mervic (kamniti izdelki), Luisa Pomelli (slike), Anita Nemarini (slike), Bencich Nadia (slike), Luca Monet (kamen).

GORICA

V Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju je na ogled fotograf-

PRIREDITVE

TRENTA

Mednarodni glasbeni forum

V Trenti bo do 1. avgusta potekal mednarodni glasbeni forum Trenta. Forum od leta 2000 poteka v Informacijskem središču Triglavskega narodnega parka. Ustanovitelj Foruma je prof. Alfred Staar, od leta 1961 prvi violinist Dunajske filharmonije, pokrovitelj in strokovni vodja pa Dunajska filharmonija. Zaključek Foruma bo, kot piše na portalu Slovenskega glasbeno informacijskega centra (SIGIC), v znamenju dveh koncertov udeležencev: 31. julija v Domu Trenta bo komorni koncert, 1. avgusta pa koncert solistov.

Dolgoletni obiskovalec Trente Staar je želel predstaviti dolino širši svetovni javnosti. Željo je združil s svojim pedagoškim delovanjem in zasnoval desetdnevni študijski seminar za nadarjene študente godal, ki se lahko prijavijo preko razpisa v 40 državah.

V osmih letih, kar deluje forum, se je zvrstilo veliko udeležencev iz Slovenije, Italije, Avstrije, Nemčije, Češke, Slovaške, Madžarske, Romunije, Bolgarije, Japonske, ZDA, Srbije in Črne gore, Francije, Nizozemske, Španije, Belorusije, Poljske in Južne Koreje. Profesori, ki so svoje znanje prenašali na slušatelje, pa so ugledni člani in pedagogi Dunajske filharmonije - prof. Steude, prof. Götzl, prof. Hertzter, prof. Frohn, prof. Rentsch, prof. Šetena in prof. Landerer. Letošnji zaključni koncert udeležencev mednarodnega glasbenega foruma Trenta bo tudi v Dunajski filharmoniji, je SIGIC zapisal na svoji spletni strani. (STA)

ska razstava z naslovom »Italijanski ujetniki in prvi svetovni vojni. Fotografiki dnevnik Petra Nagliča«; na ogled bo do 31. avgusta vsak dan razen ponedeljka med 9. in 19. uro.

Palača Attems-Petzenstein / do 30. avgusta bo na ogled razstava »Josef Maria Auchentaller (1865-1949) - Un secessionista ai confini dell'Impero«. Urnik: od 9. do 19. ure, zaprto ob ponedeljkih.

V dvorani deželnih stanov goriškega gradu je na ogled razstava dragocenih tiskovin 18. stoletja z naslovom Gorica in Furlanija med Benetkami in Dunajem; do 31. avgusta med 9.30 in 13.00 ter med 15.00 in 19.30, razen ponedeljka.

Na sedežu Fundacija Goriške hranilnice v Ul. Carducci 2 je na ogled razstava z naslovom Lepote Benetk - Slike iz osemnajstega stoletja iz zasebnih zbirk; do 31. avgusta od torika do nedelje med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprto; informacije na tel. 422-410886.

Galerija Kulturnega doma: do 25. avgusta je na ogled razstava »Sonce miru 2008 - Utrinki s srečanj«.

V bivših konjušnicah vile Coronini Cronberg na Drevedu ob 20. septembra, bo v torek, 5. avgusta, ob 18. uri odprtje razstave Roberta Cape z naslovom »Fotografie da Israele 1948-1950«; na ogled bo do 7. septembra od torika do sobote med 10. in 13. ter med 14. in 19. uro, ob nedeljah med 10. in 13. ter med 15. in 20. uro.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojščaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki« od ponedeljka do petka med 11. in 13. uro, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16. in 18. uro; informacije na tel. 0481-966904.

CODROIPO (VIDEM)

V Vili Manin bo do 28. septembra na ogled razstava: »Good & Goods - Spiritualità e confusione di Massa«. Urnik: od torika do petka od 9. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 20. ure.

SLOVENIJA

KOPER

Na sedežu Banke Koper: do oktobra bo na ogled razstava likovnih del »Geo-

LJUBLJANA - KUD France Prešeren

V torej se začenja 17. festival Trnfest

V okviru KUD France Prešeren se bo v Ljubljani med 29. julijem in 31. avgustom odvijal 17. festival Trnfest. S številnimi koncerti, gledališkimi in plesnimi predstavami, delavnicami in filmi bodo brezplačno popestrili 34 večerov obiskovalcem vseh generacij in okusov, je na predstavitveni novinarski konferenci dejala tiskovna predstavnica društva Mojca Ocvirk. Program festivala bo po besedah Ocvirkove potekal po »že ustaljeni formi«. Ob petkih in sobotah se bodo zvrstili številni koncerti, nedelje pa ostajajo namenjene gledališkim predstavam, ob čemer je še posebej izpostavila produkcijo KUD France Prešeren - Impro liga, Narobov, Gverila teater, Šila, Rozinteater - ki se bo predstavila na več večerih. Ob torkih bodo odpirali razstave, četrtki pa bodo z otroškim programom posvečeni otrokom, s filmskimi projekcijami pa ljubiteljem filmov.

Letošnji filmi se dotikajo problematike rasizma, je poudarila Ocvirkova.

Na festivalu bodo sodelovale tako slovenske kot mednarodne zasedbe. Med drugimi bo nastopila hrvaška zasedba KUD Idijoti in Radikal Dub Kolektiv, obiskovalci pa bodo lahko prisluhnili med drugim tudi ameriški zasedbi Kultur shock, izraelski Brutal polka in ruski Deti Picasso ter Janiju Kovačiču & Slovenia United. Za zaključek festivala pa bo zadnjega avgusta navduševala zasedba Melodrom, so prepričani organizatorji.

Predsednik društva Vito Rožej je na novinarski konferenci izpostavil letošnjo novost. Obiskovalci bodo namreč letos prvič imeli možnost finančno podpreti festival, in sicer z na-

kupom priponk in majic festivala. S tem bodo obiskovalci po njegovih besedah podprli »festival, društvo Kud Prešeren ter s tem tudi kulturo v slovenskem prostoru«. Vse obiskovalce pa je hkrati pozval, naj na prireditve ne prihajajo z osebnimi avtomobili, pač pa izberejo javni prevoz ali pridejo peš/s kolesom.

V času festivala pričakujejo okoli 40.000 obiskovalcev. Ker pa je KUD France Prešeren lociran v osrčju spalnega naselja, se bo vsakodnevno dogajanje na dvorišču društva zaključilo ob 22. uri in se nato preselilo v dvorano, je še pojasnil predsednik društva.

Ocvirkova je spomnila še na fotografski natečaj Trnfoto 08, na katerem lahko v času Tnfesta sodelujejo tako amaterski kot profesionalni fotografi. Tema natečaja je festival - dogajanje na odru, med obiskovalci, v zaodrju. Fotografije iz dogajanja festivala bo vsak dan v času festivala do 12. ure sprejemala strokovna žirija, ki bo izbrane fotografije sproti razstavljala v klubski sobi društva. Ob koncu festivala pa bo izmed vseh priseljih fotografij nagradila avtorje treh najboljših fotografij.

Festival bodo odprli na Prešernovem trgu z uličnim spektaklom avstrijskega gledališča Jakotopia Ples Feniksov, vsi ostali dogodki pa bodo potekali v KUD France Prešeren. Ob koncu festivala pa se bodo na prireditvi Mladi Prešeren predstavili mladi iz poletne impro šole. Pod okriljem KUD France Prešeren pa se bo med 21. in 24. avgustom odvijal tudi mednarodni ulični festival imenovan Emonska promenada, sta še pojasnila Ocvirkova in Rožej na novinarski konferenci. (STA)

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torika do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: ob obisku vam oskrbnik natisne spominski letak na starem tiskarskem stroju. Možen ogled do 15. oktobra vsak dan od 9.00 do 16.00.

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (26. 7. 2008)

Vodoravno: Main, strast, kokošev-vec, anketiranci, ovratniki, Raa, Amon, Italec, odtok, agronom, lomat, Reana, Trojan, Spaventa, L. O., TAS, tasta, Eli, Massimo, Te, Ecija, stotak, Loris, Narva, leto, Manià, mandat, Kuba, Arsak, Italijani, U. T., A. P., kavalerja, Nora, navade, antimon, Ararat, rezka-lo; *na sliki:* Loris Manià.

KOLESARSTVO - Na 53 km dolgem kronometru predzadnje etape Toura

Španec Carlos Sastre je zadržal rumeno majico

Zmagal je Nemec Stefan Schumacher - Valjavec še med prvimi desetimi

Španec Carlos Sastre se je rodil leta 1975 v Madridu. Na lanskem Touru de France je zasedel 4. mesto, leta 2006 pa je bil tretji

ANSA

PARIZ - Po predzadnji etapi, 53 kilometrov dolgem kronometru od Cerillyja do Saint Amand Montronda, je Španec Carlos Sastre (CSC-Saxo Bank) zadržal rumeno majico z več kot minuto prednosti pred Avstralcem Cadelom Evansom (Silence-Lotto) in s tem brčkone osvojil letošnjo dirko po Franciji. Tadej Valjavec (AG2R) je zdrsnil na skupno deseto mesto. Enaintridesetletni Besničan je dobro opravil tudi s kronometrom in ciljno črto prečkal kot 27. s tremi minutami in 36 sekundami zaostanka za najhitrejšim Nemcem Stefanom Schumacherjem (Gerolsteiner), ki je bil tako na letošnjem Touru najhitrejši v obeh vožnjah na čas. S tem je Valjavec v skupni razvrstitvi sicer izgubil eno mesto, a je kljub temu ostal med prvo deseterico, kar je bil tudi njegov cilj pred začetkom dirke.

Drugi najhitrejši na včerajšnjem kronometru je bil Švicar Fabian Cancellara (CSC-Saxo Bank), ki je za Nemcem zaostal za 21 sekund, tretji pa Luksemburčan Kim Kirchen (Columbia). Slednji je za zmagovalcem zaostal za minuto in sekundo in se vnovič prebil med najboljših deset v skupnem seštevku. Prav po Kirchnovi zaslugi je edi-

ni slovenski kolesar izgubil deveto mesto, a je boj za obstanek med najboljšimi vseeno opravil s pohvalo in premagal tudi neposrednega tekmeca Vladimirja Efimkina, sicer moštvenega sotekmovalca, in prednost pred njim še povečal. Sicer pa je včerajšnja posamična vožnja na čas najbrž dala tudi dokončni odgovor, kdo bo po današnji zadnji etapi s ciljem na Elizejskih poljanah zmagovalac 95. izvedbe te najbolj prestižne večdnevne kolesarske dirke na svetu oziroma, kdo bo ostal na zmagovalnem odru. Sastre je vnovič dokazal, da je treba nanj računati tudi v vožnji na čas, zato pa je razočaral Evans, ki je pred sobotno preizkušnjo še računal, da bi lahko pomešal štrene povsem na vrhu, a se mu ni izšlo, saj je nastopil pod svojimi zmoglostmi. Ne le, da mu ni uspel napad na prvo mesto, skrajaj bi izgubil tudi drugo, saj je vnovič odlično nastopil Avstrijec Bernhard Kohl, letošnje največje presenečenje dirke, ki bo Tour tako verjetno končal na tretjem mestu.

»Ganjen sem. Vedel sem, da je to priložnost moje kariere, zato sem iz sebe iztisnil še zadnjo trohico moči, ki sem jo premogel. Zmagati na Touru so bile prej moje naj-

večje sanje, zdaj pa so postale resničnost,« je po dirki povedal Sastre, ki ga od tega, da se bo vpisal med zmagovalce francoske pentlje, loči le še slab dan. Španec bo tako postal 58. zmagovalac v zgodovini dirke, prav tako pa je le potrdil premoč španskih kolesarjev, ki so bili najboljši v zadnjih treh izvedbah Toura.

Izidi, 20. etapa (kronometer, Cerilly - Saint Amand Montrond, 53 km): 1. Stefan Schumacher (Nem/Gerolsteiner) 1:03:50; 2. Fabian Cancellara (Švi/Team CSC-Saxo Bank) +21; 3. Kim Kirchen (Luk/Team Columbia) 1:01; 4. Christian Vande Velde (ZDA/Team Garmin-Chipotle H30) 1:05; 5. David Millar (VBr/Team Garmin-Chipotle H30) 1:37; 27. Tadej Valjavec (Slo/AG2R La Mondiale) 3:36.

Skupni vrstni red: 1. Carlos Sastre Candil (Špa/Team CSC - Saxo Bank) 84:01:00; 2. Cadel Evans (Avs/Silence-Lotto) +1:05; 3. Bernhard Kohl (Avt/Gerolsteiner) 1:20; 4. Denis Menčov (Rus/Rabobank) 2:00; 5. Christian Vande Velde (ZDA/Team Garmin-Chipotle H30) 3:12; 10. Tadej Valjavec (Slo/AG2R La Mondiale) 9:12.

OLIMPIJSKE IGRE - Boj proti dopingu

MOK pričakuje v Pekingu 40 dopinških primerov

BRUSELJ - Predsednik Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK) Jacques Rogge je dva tedna pred začetkom olimpijskih iger v Pekingu napovedal, da bo število športnikov, ki jih bodo med največjim športnim dogodkom leta ujeli pri jemanju poživil, verjetno med 30 in 40. Rogge je izrazil bojazen, da bo dopinških primerov v

Pekingu več kot pred štirimi leti, ko so pri poskusu goljufije s prepovedanimi sredstvi ujeli 26 športnikov. »Število testov se je precej povečalo. Prepričan sem, da je dopinška problematika napredovala. Koliko primerov bomo imeli v Pekingu? Več kot v Atenah. Če upoštevamo, koliko bo testov na Kitajskem, lahko pričakujemo med 30 in 40 primeri,« je dejal prvi mož krovne olimpijske organizacije. Pred osmimi leti so v Sydneyju izvedli 2500 testov in ujeli 12 dopinških grešnikov. V Pekingu bodo predvidoma izvedli 4500 testov.

BOLT - Jamajški sprinter Usain Bolt je na atletski super veliki nagradi v Londonu v teku na 200 metrov dosegel letošnji drugi najboljši čas na svetu. Karibski atlet je razdaljo pretekel v času 19,76 sekunde, za svojo najboljšo letošnjo znamko, ki jo je dosegel 13. julija v Atenah, pa je zaostal devet stotink sekunde.

AMERIČANI - Košarkarska reprezentanca ZDA, ki se pripravlja za nastop na bližnjih olimpijskih igrah v Pekingu, je v prijateljski tekmi v Las Vegasu prepričljivo s 120:65 premagala Kanado.

TENIS - V Riminiju

Gajevki Paoli Cigui 11. točka WTA

PAOLA CIGUI

KROMA

RIMINI - Teniška igralka gro-pajsko-padriške Gaje je na odprtem teniškem turnirju ITF v Riminiju, z nagradnim skladom 75.000 dolarjev, v prvem krogu kvalifikacij premagala Novogoričanko Miko Urbančič (579. na lestvici WTA) in se tako uvrstila v drugi krog. Urbančičevo je premagala s 6:0, 4:6 in 6:4. Z včerajšnjo zmago je na lestvici WTA dodala še eno točko. Ciguijeva jih ima tako skupno 11.

Paola bo v današnjem drugem krogu igrala proti Italijanki Eleni Pioppo (352. na lestvici WTA).

NOGOMET NA MIVKI - Danes v Franciji

Leghissova Italija v finalu proti Braziliji

MARSEJ - Za Italijo je bil včeraj zgodovinski dan. »Azzurri«, s katerimi igra tudi slovenski nogometaš Michele Leghissa iz Medje vasi, so v polfinalu svetovnega prvenstva v nogometu na mivki, ki pod okriljem svetovne nogometne zveze FIFA poteka v Marseju v Franciji, premagali Španijo in se uvrstili v današnji finale. Regularni del zelo izenačene tekme se je končal z neodločenim izidom 4:4, pri izvajanju kazenskih strelav pa so bili »azzurri« boljši (5:4).

Italija, pod taktirko selektorja Magrinija, se bo danes pomerila proti Braziliji, ki so seveda glavni favoriti. Južnoameričani so na zadnjih treh izvedbah vsakič stopili na najvišjo stopničko. Brazilci so v polfinalu tesno in s težavo premagali Portugalce, ki so kar trikrat povedli.

Italija in Brazilija se bosta na marsejski mivki pomerili danes ob 19. uri. Tekmo bo neposredno prenašala satelitska televizija Eurosport. Ob 17.30 bosta za tretje mesto igrali Portugalska in Španija.

Obvestila

ŠZ MLADOST vabi na Coerverjevo nogometno šolo, ki bo v Doberdobo od 25. do 29. avgusta. Poletni kamp je namenjen izpopolnjevanju mladih igralcev od 6. do 15. leta. Vodil bo strokovnjak Dario Frandolič. Ob zadostni udeležbi otrok iz različno oddaljenih krajev bomo skušali organizirati prevoz. Predvpis in informacije: tel. +39-3356041844 ali info@juren.it.

AŠD CHERDANCE MILLENIUM organizira pod pokroviteljstvom ZSSDI Poletni intenzivni plesni teden za otroke od letnika 1998 do letnika 2004 v telovadnici pri Banih v dveh terminih: od 25. do 29. avgusta ter od 1. do 5. septembra. Vpis in info na tel.št. 040-226332 ali na info@cherdancemillemium.com.

KOŠARKARSKI KLUB BOR vabi starše, da čimprej vpišejo svoje otroke na košarkarski kamp, ki bo od 24. do 31. avgusta v Gorenju. Za vse informacije sta na razpolago Stojan Corbatti 339-1788940 in Robi Jakomin 338-3764446.

ATLETIKA - V Trstu

Drugi državni rekord Anne Giordano Bruno

TRST - Na 37. atletskem mitingu tržaškega kluba CUS na tržaški Kolonji je furlanska skakalka s palico Anna Giordano Bruno (Fondiarina SAI), ki jo vodi slovenski trener Igor Lapajne, izboljšala državni rekord. Zmagala je z znamko 4,41 m. Pri poskusu 4,46 m pa je podrla drog. Anna Giordano Bruno je na tržaškem atletskem mitingu izboljšala državni rekord tudi na lanski izvedbi (4,40 m). Najboljši tehnični rezultat je dosegla slovenska atletinja Sabina Veit, ki je na 200 m tekla 23,63. Zmago je slavila tudi v teku na 100 m (11,69). Pri moških je na stometrski progi zmagal Slovenec Matjaž Borovina (10,67). Metalčka diska Biserka Cesar iz Trebeč je zasedla 2. mesto (45,09 m).

SVETOVNA LIGA - Odbojkarji ZDA in Srbije so finalisti zaključnega turnirja v Rio de Janeiru. Američani so v današnjem prvem polfinalnem obračunu premagali Brazilce s 3:0 (23, 22, 25), Srbi pa so bili v drugem boljši od Rusov s 3:0 (19, 19, 23). Danes, za 3. mesto ob 15.00 Brazilija - Rusija; finale ob 18.15 ZDA - Srbija.

UDINESE - Videmski nogometni prvoligaš je v finalu turnirja Marocco Summer Cup izgubil proti Atleticu Bilbao s 3:0. Marinovi varovanci so igrali slabo.

1. SNL - 2. krog: Koper - Hit Gorica 1:3, Rudar Velenje - Maribor 1:2, Domžale - Nafta 2:2; danes: 18.00 Primorje - Interblock, Drava - Celje.

POKAL INTERTOTO - Finale: Napoli - Panionios (Grč) 1:0 (Hamšik). **NOGOMETNO EP U19** - Finale: Nemčija - Italija 3:1.

EDERA - Danes se izteče rok za vpis v hokejsko A1-ligo na rollerjih, v kateri bo gotovo igral openski Polet. Ni pa še znano, ali bo igrala tudi tržaška Edera, ki je zaradi finančne stiske grozila z vpisom v drugo ligo.

SLOVENIA OPEN - Četrta nosilka Anabel Medina Garrigues je prva finalistka teniškega turnirja WTA v Portorožu z nagradnim skladom 145.000 dolarjev. Španka je v treh nizih s 6:3, 2:6 in 6:4 premagala Nemko Julio Görges.

VUJAČIČ - Slovenski košarkar Saša Vujačić bo podaljšal pogodbo s svojo ekipo v ligi NBA Los Angeles Lakers. V naslednjih treh sezonah bo zaslužil 15 milijonov dolarjev.

FC PRIMORJE

vabi starše, da vpišejo sinove

od 8. do 10. leta

u ekipo CICIBANOV.

Brezplačni

enodnevni KAMP

bo 3. avgusta.

Informacije in vpis

do 28. julija na tel. 329-6022707

NAŠ POGOVOR - Claudia Coslovich, slovenska metalka kopja od Piščancev pri Trstu

Olimpijskih iger letos ne bom gledala

Na DP ji ni uspelo doseči olimpijske norme - Septembra še zadnja tekma, potem v Toskano

»Jokala sem pred, med in po nastopu na državnem prvenstvu. Pred, ker sem vedela, da bo to moje zadnje DP. Med, ker nisem vrgla najboljše. Po, ker sem bila razočarana in potrta.«

Tržaška metalka kopja Claudia Coslovich - z njo smo se pogovorili pred telovadnico pri tržaški športni palači na Čarboli - je resnično upala, da bi lahko ujela še zadnji vlak za nastop na pekinških olimpijskih igrah. Na DP v Cagliariju na Sardiniji kopje ni šlo dlje od 57,47 metra, olimpijska A norma pa znaša 60,50 m. Claudia se je sicer potolažila s trinajstim naslovom državne prvakinja.

Si torej imela že pripravljene kovčke?

Ne, to ne, čeprav sem resnično upala, da bi šla s fantom (metalcem kladiva Nicolo Vizzonijem, op.ur.) na olimpijske igre. Na žalost ni šlo, četudi sem v Gorici pred kratkim vrgla 60,19 m, en met pa je šel dlje od 61 metrov, samo ni bil veljaven. Prepričana sem bila, da bi mi tokrat lahko uspelo. Veliko sem trenirala. Želela sem si zaključiti svojo dolgo kariero s tretjim zaporednim nastopom na OI. Na žalost pa mi to ni uspelo. Prav zaradi tega sem jokala. Še vedno mi ni lahko.

To pomeni, da...

Tako je - nas je takoj prekinila 36-letna atletinja od Piščancev - konec leta bom končala svojo agonistično športno kariero. Prej ali slej se je pač treba posloviti.

Boš vseeno odpotovala v Peking in boš sledila nastopom svojega fanta?

Ne, ne. Bilo bi mi res hudo odpotovati v Peking in slediti igram zgolj kot turist. To ni zame. Tam bi zagotovo srečala ostale tekmovalke v metu kopja. Na zadnjih dveh olimpijskih igrah sem namreč tekmovala. V Sydneyu sem se celo uvrstila v finale, v Atenah pa se v najboljšo skupino nisem uvrstila za dobrih štirideset centimetrov. Olimpijskim igram letos ne bom sledila niti po televiziji. Raje bom trenirala.

Kdo pa bo letos vrgel najdlje 600-gramsko kopje?

Olimpijska prvakinja je moja večna nasprotnica Kubanka Menendezova. Letos pa bo skoraj gotovo zmagala Čehinja Barbora Špotakova, ki je zadnjič vrgla okrog 69 metrov (69,15 op.ur.). Sploh ni izključeno, da bo celo izboljšala svetovni rekord, ki znaša 71,70 m (Kubanke Osleidy Menendez iz leta 2005).

Kolikšne možnosti pa ima »az-zurra« somalskega rodu Zahra Bani?

Zahra najbrž nima veliko možnosti, saj je lažje poškodovana in ni v pravi formi. Na DP v Cagliariju namreč ni tekmovala.

Osební rekord
Claudie Coslovich
je 65,55 m. Najdlje
je kopje vrgla leta
1998 na tekmi
Zlate lige v Rimu.
Njen je tudi
priznani italijanski
rekord: leta 2000 je
na šesteroboju v
Ljubljani kopje
vrgla 65,30 metra
daleč. Najboljša
uvrstitev na
svetovnem
prvenstvu je 7.
mesto (leta 2003 v
Parizu)

ANSA

V italijanski atletski reprezentanci je vse več temnopoltih tekmovalcev. Ali so ti prihodnost italijanske atletike?

Upam, da ne. Nič nimam proti temnopoltim atletom, ampak bi bilo res žalostno, če italijanskemu atletskemu gibanju ne bi uspevalo vzgojiti domačih atletov. Atletska zveza se v zadnjih letih trudi in podpira mladinsko dejavnost. Pred kratkim sem tudi sama sodelovala na nekem mladinskem stažu. Skakalka v višino Antonietta Di Martino naj bo vsem za zgled.

Kaj pa po končani karieri?

Resnično še ne vem, kaj in kako. Skoraj gotovo bom ostala v svetu atletike.

Mogoče kot trener. Vsekakor morava s fantom najprej urediti novo hišo, ki sva jo kupila v Toskani.

Torej zapuščas Piščance in Trst?

Tako je. Preselila se bom v Toskano. Vsekakor se bom vedno rada vračala v Trst. V Trstu pa se ne bi mogla še naprej ukvarjati z atletiko.

Te do konca leta čaka še kak nastop?

Septembra bom nastopila na državnem klubskem prvenstvu. Tekmujem namreč za ekipo Fondiaria SAI. To bo najbrž tudi moja zadnja tekma v vlogi profesionalke.

Jan Grgič

BALINANJE

Kras je bil za Sokol kar trd oreh

Koledar zamejskega balinarskega prvenstva je v drugem kolu skupine A postavil nasproti para Sokol - Kras in Gaja - Polet. Obe srečanja sta se končali z izidom 6:2 v korist domačinov. Če je bila zmaga Gaje nekako pričakovana, je bil rezultat drugega srečanja na papirju bolj negotov. Krasovci so se pa tokrat izkazali in zasluženo slavili proti vedno neugodnemu nasprotniku, kot je Sokol. Začetek ni obetal za Krasovce nič dobrega, saj je bil v enojki Tence proti Giorgiu Negriniju stalno v podrejenem položaju in tudi Skupek proti trdoživemu Micheliju ni blestel. Krasovec se je na vse kriplje trudil, da bi svojo igro izboljšal in z velikim trudom mu je uspelo obdržati vsaj stik z nasprotnikom. Na koncu je kazalo, da bo zmagal Sokolov predstavnik. Ta je imel v zadnjem metu prednost dveh krogel, odigral pa jih je zelo slabo in tako je zmaga šla za točko Skupku, 21:20. Ta uspeh je opogumil krasovce, ki so preostali dve srečanja osvojili brez večjih težav. Glavni favorit Gaja je brez težav odpravila Polet in na domačem igrišču pustila nasprotnikom le srečniji enojk, kjer je Kramar zaslužen premagal Naturala. Lep rezultat je v krogu dosegel Dario Calzi, ki je premagal solidnega Capitania kar s 24:19. V skupini B je bil na vrsti šesti krog. Prvi na lestvici, Mak, se tokrat ni pustil presesteti in je na Proseku z gladkim 8:0 odpravil Primorje. Zelo dobro se je izkazal Crapiz, ki je eden glavnih adutov štandreske ekipe. Nabrežina je tokrat gostila Zarjo. Edini, ki se je dobro upiral Bazovcem je bil Businelli, ki je v krogu premagal Pečarja.

Izidi, A skupina: Kras - Sokol 6:2, Gaja - Polet 6:2. Vrstni red: Gaja 4, Kras 3, Polet 1, Sokol brez točke. Prihodnji krog, 31. julija: Kras - Gaja, Polet - Sokol.

B skupina: Primorje - Mak 0:8, Nabrežina - Zarja 2:6. Vrstni red: Mak 8, Zarja 7, Primorje, Nabrežina in Kraški dom 3 točke. Prihodnji krog, 31. julija: Mak - Kraški dom, Zarja - Primorje. (Z.S.)

PLAVANJE

Rok Zaccaria in Lea Ušaj deželna prvaka

Na deželnem plavalnem prvenstvu v Gorici sta slovenska člana tržiške Adrie Rok Zaccaria in Lea Ušaj dosegla nekaj pomembnih rezultatov. Rok je postal absolutni deželni prvak na razdalji 200 m mešan (čas 2:06,46), na 50 m delfin pa je bil 4. (26,31). Lea je v disciplini 200 m hrbtno zasedla 3. mesto (2:06,46) in s tem rezultatom postala deželna prvakinja v mladinski kategoriji kadetov. Na 100 m hrbtno je bila 5. (1:10,04).

Od 6. do 9. avgusta bosta Ušajeva in Zaccaria nastopila na mladinskem državnem prvenstvu v Rimu.

UMETNOSTNO KOTALKANJE

Francesca Roncelli 5.

Na članskem državnem prvenstvu v Fananu pri Modeni je tržaška kotalkarica Francesca Roncelli (Club Gioni) v kratkem programu zasedla 5. mesto. »Sem nekoliko razočarana, saj mi je žirija dodelila smešno nizke ocene,« meni Francesca, ki bo danes nastopila še v dolgem programu. Zmagala je Annalisa Graziosi.

JADRANJE

Mladinsko SP: jadralka Čupe 8. in 10.

Čupina jadralka Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti sta na včerajšnjih dveh regatah mladinskega svetovnega prvenstva v jadrlnem razredu 470 v poljski Gdynii v zlati skupini osvojila 10. in 8. mesto. V skupini razvrstitvi zasedata 14. mesto. Danes bosta na sporedu dve regati.

ŠD SOKOL

Predsednik je Savo Ušaj

Pri nabrežinskem društvu Sokol so odbornikom dodelili nove funkcije. Predsednik je po 31 letih spet Savo Ušaj, podpredsedniško mesto pa si delita Marko Hmeljak in Matej Gruđen. Ostale funkcije: tajnica Cirila Kralj, blagajnik Marko Kojanec, gospodarja Marko Emili in Marko Golemac, odgovorna za košarko in za stike s košarkarsko zvezo ter sodelovanje v projektu SKPD Jadran Igor Skerl in Marko Kojanec, odgovorna za mladinsko košarko Vida Legiša, odgovorna za člansko ekipo Jan Umek in Martin Vidali, odgovorna za odbojko Lajris Žerjal in Andrej Pertot, odgovorna za motoriko in balet Cirila Kralj, odgovoren za balinanje dr. Dušan Gruđen, odgovoren za spletno stran www.sokol.it Marko Emili. Nadzorni odbor sestavljajo: Fabio Pahor, Niko Pertot, Antek Terčon.

NOGOMET

Breg: štiri nova imena

Brežani bodo priprave na novo sezono v 2. AL, pod taktirko trenerja Davorja Vitulića, začeli 11. avgusta. Bregovo vodstvo je skušalo okrepiti ekipo v vseh treh igralnih pasovih. V napadu so najeli Esposito, ki je v zadnji sezoni igral pri tržaški Esperii. Obrambno vrsto bo okrepil Davide Apollonio (letnik 1980), ki je letos igral v Žavljah. Plavi so najeli še dva zvezna igralca miljske Muglie. To sta Luca Matelich (letnik 1978) in Guido Gellini (letnik 1976). Breg bo 21. avgusta nastopal na turnirju v Miljah.

MLADINSKI NOGOMET

Pomlad gre na priprave

Naraščajniki in najmlajši Pomladi bodo od 24. do 30. avgusta odpotovali na enotedenske priprave na Pohorje.

MALI NOGOMET - Turnir KD Skala pod pokroviteljstvom Pokrajine Gorica

V Gabrjah Sovodenjke četrtič zapored Doberdobci boljši šele po sedemmetrovkah

V ženski konkurenci so zmagale Sovodenjke...

BUMBACA

... v moški pa Doberdobci

BUMBACA

Na turnirju v malem nogometu v Gabrjah, ki ga tradicionalno organizira domače KD Skala, letos prvič v sodelovanju Pokrajine Gorica (na nagrajevanju sta bila prisotna predsednik Pokrajine Enrico Gherghetta in odbornica za šport Sara Vito), so v ženski konkurenci slavile zmago So-

vodenjke, pri moških pa so se na 1. mesto uvrstili Doberdobci. Sovodenjke, ki so z 2:1 premagale tržaško ekipo Bum Bum Lady, so v Gabrjah zmagale četrtič zapored. Na tekmi za 3. mesto so Doberdobke s 3:1 premagale Štandrež. Pri moških je bil Doberdob v finalu po sedemmetrovkah

boljši od Ločnika (5:4). V malem finalu je ekipa Timava iz Štivanja in Medje vasi s 3:4 premagala Štandrež.

Posamezne nagrade - najboljše igralke ekip: Raffaella Tuzzi (Rupa Peč), Lucia Danielis (Sovodnje), Roberta Bortolami (Doberdob), Giulia Denardo (Štandrež), Ulyana Petti-

rosso (Bum Bum Lady); najboljša strelka turnirja Tamara Visintin (Sovodnje, 7 golov); najboljša vratarka Mila Bratina (Rupa Peč); miss turnirja Barbara Visintin (Sovodnje); najboljši vratar Alessandro Adragna (Ločnik), najboljši strelec Matej Ferletič (Doberdob, 8 golov).

SLOVENSKI PROGRAM
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
Teletekst: str. 316 - 342 - 343
20.25 Drobec iz Mikserja: Zdravnica v za-poru
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe JAdran
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.30 Nan.: Incantesimo
7.00 Aktualno: Sabato & Domenica Estate
9.20 Aktualno: Speciale Easy Driver
10.00 Aktualno: Linea verde orizzonti Estate
10.30 Aktualno: A Sua immagine
10.55 Sveta maša, sledi Angelus
12.20 Aktualno: Linea verde Estate
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Speciale Domenica In
15.40 Aktualno: Aspettando Miss Italia 2008
16.30 Dnevnik, vremenska napoved
16.40 Film: Il segreto di Agata Christie (dram., ZDA, '78, r. M. Apted, i. V. Redgrave)
18.20 Nan.: Il commissario Rex
20.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
20.40 Variete: Supervarieta'
21.30 Nan.: Provaci ancora Prof 2 (r. R. Izzo, i. V. Pivetti, E. Decaro)
23.25 Nočni dnevnik, sledi Speciale Tg1
0.30 Aktualno: Oltremoda - Reloaded

6.15 Aktualno: Nella profondità di Psiche
7.00 Nan.: Girlfriends
8.00 9.00 Jutranji dnevnik
8.20 Nan.: Joey
9.05 Variete: Random
10.30 Dnevnik, vremenska napoved, prometne vesti, sledi šport - Numero Uno
11.30 Aktualno: Nati in Italia
13.00 Dnevnik - Motori - Eat Parade
14.00 Film: Rob-B-Hood (akc., Hong Kong, '06, r. B. Chan, i. J. Chan, L. Koo)
16.20 Nan.: Il Commissario Kress
17.30 Šport: Numero uno
18.00 Dnevnik, sledi Tg2 Dossier
18.50 Nan.: Friends

19.40 Risanke
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Numb3rs (i. R. Morrow)
22.40 Nan.: The Dead Zone (i. A. M. Hall, D. Bruno)
23.30 Šport: La domenica sportiva esta-te

6.00 Aktualno: Fuori orario
7.00 14.30 Variete: E' domenica papa'
8.45 Risanke
8.55 Variete: Screensaver
9.30 Aktualno: Speciale Cinema in Tv - Cinema d'oggi
9.40 Film: Una lacrima sul viso (kom.,

11.10 It., '64, r. E. M. Fizzarotti, i. B. So-lo, L. Afrikian)
Film: Don Giovannino (kom., It., '67, r. B. Corbucci, i. Toto')
12.00 Dnevnik, šport in vremenska na-poved
12.15 Aktualno: Telecamere
12.50 Aktualno: Okkupati
13.20 Aktualno: Passepartout
14.00 Dnevnik - Deželne vesti in vre-menska napoved
15.35 Šport: Rai sport
15.40 Kolesarstvo: 21. etapa 95. Gira d'Italia
17.30 Kolesarstvo: Brixia Tour
18.00 Nan.: Arsenio Lupin
18.55 Dnevnik, deželne vesti, vremenska napoved
20.00 Šport: Speciale Tour de France
20.05 Variete: Blob
20.20 Aktualno: Pronto Elisir
21.00 Aktualno: Alle falde del Kiliman-giaro
23.10 Deželni dnevnik
23.30 Film: Broken Flowers (kom., ZDA/Fr., '05, r. J. Jarmusch, i. B. Murray)
0.30 Nočni dnevnik in vremenska na-poved

6.50 Dnevnik: Pregled tiska
7.20 Aktualno: Sei forte maestro
9.00 Dok.: Appuntamento con la storia
9.35 Dokumentarec
10.00 Sveta maša
11.00 Aktualno: Pianeta mare
11.30 Dnevnik, prometne informacije
12.10 Aktualno: Melaverde
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Nan.: Le comiche di Stanlio e Olio
14.25 Film: Qua la mano (kom., It., '80, r. P. Festa campanile, i. E. Montesa-no, P. Leroy)
16.50 Film: L'altra faccia del pianeta del-le scimie (fant., ZDA, '70, r. T. Post, i. C. Heston)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Il Commissario Cordier (i. P. Mondy)
21.30 Nan.: Maitre ha un dubbio (i. B. Cremer, T. Levaret)
23.30 Film: Coraggio... fatti ammazzare (pol., ZDA, '83, r.-i. C. Eastwood, i. B. Dillman)

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved
8.00 Jutranji dnevnik
8.50 Dok.: Tibet
9.30 Nan.: Circle of Life
10.30 Film: Il falco reale (dram., Češ./Slo-va./Pol., '00, i. B. Holicek)
13.00 Dnevnik, vremenska napoved, Okusi
13.35 Aktualno: Giffoni Film Festival
13.40 Nan.: Everwood
14.35 Nan.: Questa e' la mi terra - Vent'anni dopo (It., '07, i. K. Smu-tniak, R. Farnesi)
16.35 Nan.: Nati ieri (S. Somma, V. Bel-vedere)
17.35 Film: Semplicemente irresistibile (kom., ZDA, '99, i. S. M. Gellar)
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.40 Variete: Supershow
21.10 Film: Post Impact - Il giorno dopo (fant., Nem./ZDA, '04, r. C. Schre-we, i. D. Cain, B. Zimmermann)
23.30 Nan.: Angela's Eyes (i. A. Spencer, L. Bent, J. Cobden)
1.20 Nočni dnevnik

7.00 Nan.: Le nuove avventure di Flip-per
Risanke
7.45 Risanke
11.20 Nan.: Willy, il principe di Bel Air
11.50 Šport: Grand Prix
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Nan.: La vita secondo Jim
14.00 Film: Tremors (hor., ZDA., '90, r. R. Underwood, i. K. Bacon, F. Ward)
16.00 Film: Tremors 2 (hor., ZDA, '95, r. S.S. Wilson, i. M. Gross)
17.55 Nan.: Friends
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Settimo cielo
20.00 Nan.: Il mammo
20.30 Nan.: I Cesaroni (i. C. Amendola, E. S. Ricci)
22.45 Film: American Pie - Band Camp (kom., ZDA, '05, i. A. Kebbel)
23.35 Dnevnik in vremenska napoved
0.35 Dnevnik - Studio sport

6.45 17.30 Risanke
8.00 Aktualno: Buongiorno con tele-quattro, svetnik dneva, horoskop, pregovor dneva
9.45 Glasba: Le sinfonie di Mozart
11.40 Aktualno: A casa dell'autore
12.00 Sveta maša
12.25 Eventi in Provincia
12.55 Aktualno: Mosaico
13.20 Aktualno: Occhio a quei due
13.40 Le perle dell'Istria

14.05 Camper magazine
14.30 Inf. odd.: Campagna amica
15.00 Film: Numero diciassette (r. A. Hitchcock)
16.30 Aktualno: Panta rei
19.30 Nan.: Detective per amore
20.30 Sport Estate
20.50 Inf. odd.: Incontri al caffè de la Ver-siliana
22.35 Info. program: L'ape regina
22.15 Nan.: Police Rescue
0.55 Concert: Voci dal Ghetto

8.20 Nan.: The Practice - Professione av-vocati
9.20 Aktualno: La settimana
10.35 Film: Fra' Manisco cerca guai (kom., It., '61)
12.30 Dnevnik
13.00 Nan.: In tribunale con Lynn
14.00 Film: Assassinio al galoppatoio (krim., V.B., '62)
15.50 Cuore e batticuore (krim., ZDA, '93, i. R. Wagner, S. Power)
17.45 Film: Amici e nemici (voj., V.B., '79)
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.30 Dok.: Austin Stevens
21.30 Film: Le pistole dei magnifici 7 (we-ster, ZDA, '69, r. P. Vendkos, i. G. Kennedy)
23.40 Aktualno: Reality
0.40 Dnevnik in športne vesti
1.35 Film: Tre colori - Film rosso (dram., Fr/Pol/Švic, '94, i. I. Jacob)

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav
9.50 Oddaja o športu: Šport Špas
10.20 Nan.: Izgubljeni zaklad Fidzija
10.45 Prislulnimo tišini
11.15 Ozare (pon.)
11.20 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Festival Vurbek (pon.)
14.25 15.10 Skeča
14.25 17.15 50 let televizije
14.40 Domači ansambli
15.20 Film: Hercule Poirot
17.00 Poročila, športne vesti in vremen-ska napoved
18.25 Žrebanje Lota
18.40 Risanka
18.55 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti
19.55 Avsenikov zlati abonma
21.25 Dok. portret
22.05 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
22.30 Dok. oddaja: Dvojne igre
23.25 Film: Nashville (pon.)

6.30 1.15 Zabavni infokanal
9.30 Skozi čas
9.40 15.25, 19.25 50 let televizije

10.00 Poletna potepanja (pon.)
10.30 28. tekmovanje slovenskih godb
11.00 Poljudoznan. serija: Svet vodnih ži-vali
11.30 Med valovi (pon.)
12.00 Slovenski magazin
12.30 Dok. odd.: Zgodbe o volji in moči (pon.)
13.30 Film: Oskar in Joži
17.40 Risani film: Fliper in Lopaka
18.55 Portorož: Teniški turnir WTA
21.00 Lit. nad.: Lilije
21.30 Literarna nad.: Lilije
22.00 Pozdravljen, Peking
22.50 Nad.: Številke
23.30 Na utrip srca
0.00 Piranski glasbeni večeri
0.10 Tv priredba predstave SNG Mari-bor: Heinrich Von Kleist - Razbiti vrč

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Dežel-ne vesti
14.20 Odmev
14.50 Športna oddaja
16.30 Baladoor Jazz Festival - Rudy Rot-ta Band
17.15 Srečanje z...
18.00 Ljudje in zemlja (Program v slo-venskem jeziku)
19.00 22.00, 0.35 Vsedanes - TV dnevnik
19.20 Šport
19.25 Biker Explorer
19.50 Vesolje je...
20.20 Istra in...
20.50 Srečanja v skupnostih Italijanov
21.35 City Folk
23.15 Teniški turnir WTA, finale
0.00 Koncert: D. Nordio - violina, M. Somezi - klavir
0.50 Čezmejna TV - TV dnevnik v slo-venskem jeziku

12.00 23.25 Videostrani
18.00 Duhovna misel (pon.)
18.15 Rally magazin (pon.)
18.45 Miš Maš (pon.)
19.30 Settimana Friuli (pon.)
20.00 Razgledovanja (pon.)
20.30 Spoznajmo jih
21.30 Pod drobnogledom: minister Milan Zver (pon.)
22.25 Zaplešimo (pon.)

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Nedeljski mix; 10.30 Za smeh; 10.55 Poletne melodije; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Vsaka vas ima svoj glas; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Po-ročila in deželna kronika; 14.10 Otroški ko-tiček, sledi glasba za vsakogar; 15.00 Z na-ših prireditve; 17.00 Kratka poročila; 17.30 Obzornik, sledi Nedeljski oddih; 19.20 Na-povednik, sledi Večerni list; 19.35 Zaklju-ček oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
7.45 Kmetijska oddaja; 8.10 Gremo plesat; 8.31 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Naša mla-dost; 10.00 Olimpijsko odštevanje; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 12.00 Glasba po že-ljah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy co-me... easy go...
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Ho-rooskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Ple-soči arhitekt; 14.30-18.00 Nedeljsko po-poldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Al-bum charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Ju-tranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Labirinti sveta; 10.10 Sledi časa; 10.40 Zborovska glasba; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današ-nji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slovenski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Reportaža; 17.05 Veseli tobogan; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Nedeljski poletni večer; 22.00 Zrca-

lo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Minute z ansamblom...; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.
SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.20 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Na-poved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Gost; 12.00 Centrifuga; 13.10 Pregled novic; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste ve-deli; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Valodrom; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba za prave moške; 22.55 Drugi val.
SLOVENIJA 3
11.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utri-nek; 10.00 Prenos maše; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spo-mini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kraljice; 20.00 Glasbeni portret; 22.00 Poročila; 22.05 Literarni portret; 23.30 Slovenski kon-cert.

RADIO KOROŠKA
6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dne-vno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: <http://www.primorski.it/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 0,80 € (191,71 SIT)
Letna naročnina za Slovenijo 170 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7342147, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%
NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhod-nem dogovoru z založnikom.

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.25 Videofleš
20.30 Deželni TV dnevnik
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.10 Nad.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, Cciss
6.45 Aktualno: Unomattina Estate (vodita Luca Giurato in Eleonora Daniele)
9.50 Aktualno: Dieci minuti di ... programmi dell'accesso
10.05 Film: Tempesta di fuoco (akc., ZDA/Kan., '06, r. J. Lafia, i. R. Burgi, T. Allen)
11.30 Vremenska napoved in dnevnik
11.40 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Nan.: Julia
14.55 Nan.: Don Matteo 2
16.50 Aktualno: Parlament, dnevnik, vremenska napoved
Nad.: Cotti e mangati
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
18.00 Nan.: Il commissario Rex
18.50 Kviz: Reazione a catena
20.00 Dnevnik
20.30 Varità: La Botola
21.20 Film: Quando sei nato non puoi piu' nasconderti (dram., It., '05, r. M. T. Giordana, i. A. Boni)
23.35 Dnevnik
23.40 Glasb. oddaja: Giacomo Puccini, IV Atto - Inquietudini moderniste

6.15 Variete: Spensieratissima
6.20 Aktualno: L'enciclopedia della satura
6.45 Aktualno: Eat Parade
7.00 Aktualno: Sorgente di vita
7.30 Variete: Random
10.15 Nan.: 8 semplici regole
10.35 Dnevnik in rubrike
11.20 Aktualno: Ricomincio da qui
13.00 Dnevnik - Costume e società, sle-di Zdravje
14.00 Nan.: Wolf - Un poliziotto a Berlino
14.50 Nan.: Squadra Speciale Lipsia
15.40 Nan.: The District
17.15 Nan.: La complicata vita di Christiane
17.35 Nan.: Due uomini e mezzo
18.10 Dnevnik - kratke vesti vremenska napoved in Športne vesti
19.00 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
19.50 Nan.: Friends
20.25 Risanke
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Lost
22.40 Dok.: Voyager estate
23.40 Nočni dnevnik
23.55 Nan.: Jericho
0.45 Variete: 12' Round Estate

6.00 Dnevnik - Rai News 24 vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Aktualno: La storia siamo noi
9.05 Film: Il bandito (dram., It., '46, r. A. Lattuada, i. A. Magnani)
10.30 13.00, 14.45 Aktualno: Cominciamo bene estate
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne cesti
13.05 Nad.: Terranostra
14.00 Deželne vesti, vremenska napoved in rubrike
15.00 Variete: Trebisonda
16.30 Šport: Beach volley - 4. etapa DP
17.15 Nan.: Squadra Speciale Vienna
18.00 Aktualno: Geo magazin 2008
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.10 Variete: Blob
20.30 Nan.: Un posto al sole
21.05 Dok.: Amore criminale - Adele Sanfilippo
23.05 Dnevnik - krajevne in glavne vesti ter Primo Piano
23.40 Aktualno: Racconti di vita sera
0.30 Nočni dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved

6.15 Nan.: Chips
7.40 Nan.: Robinsonovi
8.15 Nan.: T.J. Hooker
9.30 Nan.: Miami Vice
10.30 Nan.: Bianca
11.30 Dnevnik, prometne vesti
11.40 Nad.: Febbre d'amore
11.50 Nad.: Bella e' la vita
12.20 Nan.: Distretto di polizia 2
13.30 Dnevnik, vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Road to justice - Il giustiziere
16.00 Nad.: Sentieri
16.35 Film: 20 chili di guai!... e una tonnellata di gioia (kom., ZDA, '63, r. R. Jewison, T. Curtis)
18.55 22.40 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Variete: Ieri e oggi in tv
19.50 Nad.: Tempesta d'amore
20.20 Nan.: Renegade
21.10 Nan.: Il giudice Mastrangelo 2
23.30 Dok.: Gentes
0.30 Film: Dove vai in vacanza? (kom., It., '78, i. A. Sordi, U. Tognazzi)

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.50 Nan.: Tutti amano Raymond
9.20 Film: Viva Cuba (pust., Fr./Kuba, '05, i. S. Cabrera)
10.05 Dnevnik in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: Cento Vetrine
14.45 Nad.: My life
15.55 Nan.: Una mamma per amica
17.00 Nan.: Insieme appassionatamente
18.50 Kviz: Jackpot
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.30 Variete: Veline
21.10 Film: Dick & Jane operazione furto (komedija, igrata Jim Carrey, **Tea Leoni**)

23.05 Film: Amore estremo - Tough Love (kom., ZDA, '03, r. M. Brest, i. B. Affleck, J. Lopez)
1.20 Nočni dnevnik, vremenska napoved

7.50 13.40, 17.15 Risanke
9.55 Nan.: Sabrina, vita da strega
10.30 Nan.: Buffy
11.30 Nan.: Smallville
12.25 Dnevnik: Studio aperto, vremenska napoved, Studio sport
14.30 Risanke: Lupin III
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Summer Dreams
16.25 Nan.: Summer Crush
16.50 Nan.: Un genio sul divano
18.15 Aktualno: Studio aperto - Speciale Giffoni
18.30 Dnevnik, vremenska napoved
19.05 Nan.: Friends
20.05 Nan.: Love Bugs 2
20.45 Realistični šov: Rtv - La tv della realta'
21.10 Aktualno: Lucignolo
23.35 Aktualno: Tutto in una notte
1.15 Studio Sport

7.00 8.35, 12.00, 13.10, 16.40, 19.30, 23.02, 1.32 Dnevnik
7.15 17.00 Risanke
8.10 Storie tra le righe

10.35 23.35 Nanizanka: Detective per amore
11.30 Camper magazine
12.45 Aktualno: Viva le vacanze!
13.30 Inf. odd.: Animali amici miei
14.00 Aktualno: La Tv delle libertà
15.00 Aktualno: A.Com - Automobilissima
15.55 Koncert klasične glasbe
19.05 Sport Estate
20.05 Aktualno: A casa dell'autore
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Stoa' Estate
22.50 Proza: L'Inferno
0.25 Aktualno: Panta Rei - Decenni che scorrono

7.00 Aktualno: Omnibus
9.15 Aktualno: Due minuti un libro
9.30 Aktualno: Le vite degli altri
10.30 Nan.: Mai dire si'
11.30 Nan.: Matlock
12.30 20.00, 23.05 Dnevnik
13.00 Nan.: Alla conquista del West
14.00 Film: Italiani (kom, It, '96, r. M. Ponzi)
16.05 Nan.: Il ritorno di missione impossibile
17.05 Nan.: Streghe
19.00 Nan.: Murder Call
20.30 Aktualno: La valigia dei sogni
21.10 Film: Cronaca di un amore (dram., It., '50, r. M. Antonioni, i. M. Girotti. L. Bose')
23.15 Film: L'avventura (dram., It, '59, r. M. Antonioni, i. g. Ferzetti, M. Vitti)
1.40 Nan.: Star Trek - Deep Space Nine

7.15 Utrip (pon.)
7.25 Zrcalo tedna (pon.)
8.00 Na zdravje!
9.15 Oddaja o športu: Šport Špas
9.45 Risana nan.: Simon v deželi risb s kredo
10.10 Iz popotne torbe (pon.)
10.30 Nad.: Maks (pon.)
11.00 Dok. odd.: Perzepolis - pogled na imperij
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Polnočni klub (pon.)
14.25 Slovenci po svetu
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Risana nan.: Nils Holgerson
16.10 Martina in ptičje strašilo
16.20 Lutk. nan.: Bisergora
16.35 Igrana nan.: Podstrešje
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.35 1.00 Poljudnozn. oddaja: Portreti Afrike
18.25 Žrebanje 3x3
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Dok. serija: Zakaj demokracija?
21.00 Nad.: Bridkosti tropskega otoka
22.00 Odmevi, kultura, šport, vremenska napoved
23.00 Umetnost igre (pon.)
23.25 Glasbeni večer
23.25 Podoba Slovenije 2008 - Orkester slovenske filharmonije
0.20 Portreti mladih slov. skladateljev (pon.)
0.40 50 let televizije

6.30 9.30, 0.50 Zabavni Infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
11.55 Sobotno popoldne (pon.)
14.45 Slovenci v Italiji (pon.)
15.15 Poletna potepanja (pon.)
15.45 Pozdravljeni Peking
16.40 22.45 50 let televizije
17.00 Osmi dan (pon.)
17.30 Slovenski magazin (pon.)
18.00 Slovenija danes - Regionalni programi
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
19.00 Nan.: Dr. Who
20.00 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem
21.00 Studio city
22.00 Knjiga mene briga - Alberto Man-guel: Zgodovina branja
22.15 Dok. odd.: Misleči dvonožec
23.15 Nadaljevanka: Mati z druge strani meje (pon.)

13.45 Dnevni program
14.00 0.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Biker Explorer
15.00 Koncert
15.30 City Folk
16.00 Vesolje je...
16.30 Istra in...
17.00 Srečanja v skupnostih Italijanov
18.00 Športna mreža (program v slovenskem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.05 Vsedanes - TV Dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.25 Mladinska oddaja: Fanzine
19.55 Potopis
20.25 Kulturni magazin: Artevisione
20.55 Sredozemlje
21.25 Pogovorimo se o...
22.30 Primorska kronika (program v slovenskem jeziku)
22.50 Športna mreža
23.20 Športel
23.55 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

12.00 23.30 Videostrani
18.00 Kultura (pon.)
18.30 Epp
18.40 Planet polka (pon.)
20.00 23.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.20 Kultura
20.30 Športni ponedeljek
21.30 Nogomet: Primorski klubi v sezoni 2007/08

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.30 Prva izmena; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva imena - 1. del; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena - 2. del; 11.15 Studio D, sledi Napovednik; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica; 18.00 Utripajoči meh; 18.40 Vera in naš čas; 19.20 Napovednik, sledi Večerni list, nato Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Poletni dopoldan in pol; 10.00 Olimpijsko odštevanje; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 20.00 Glasbena razglednica; 20.30 Sotočja; 22.30 Radio Kažin.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvonožcev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvonožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Jutnaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tu-jega tiska; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Koledar prireditev; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 9.50 Avtomobilsko prometne minute; 10.10 Teren; 11.00 Ime tedna; 11.35 Obvestila; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.20 Obvestila; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Telstar; 17.45 Šport; 18.10 Hip hop; 18.50 Sporedi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne

zamudite; 20.00 Top albumov; 21.00 Poslanci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Iz sveta kulture; 10.20 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.30 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 Intermezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Kulturni dnevnik; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Slovenski koncert; 18.00 Kulturni globus; 18.20 Nove glasbene generacije; 19.00 Dnevnik; 19.30 Mali koncert; 20.00 Koncert Evroradia; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Di-van; 18.006.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

OVEN 21.3.-20.4.: Zelo boste razdražljivi in občutljivi. Pri-zadela vas bo vsaka malenkost in partner bo moral zelo paziti, kam gleda in s kom se pogovarja, da se ne boste razpočili od ljubosumja.

BIK 21.4.-20.5.: Ne glede na zahteve svoje okolice boste tokrat na prvo mesto postavili sebe. Poskrbeli boste za svoje užitke in dobro počutje. Če boste umirjeni, vam bo šlo celo delo bolje od rok.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Ne bojte se podati novim izkušnjam nasproti. Poskušajte se za spremembo na dogodke odzivati ravno nasprotno, kot je v vaši navadi. Poskusite in presenetite se!

RAK 22.6.-22.7.: Čustveno se boste vneli, saj vas bo poletno življenje prevzelo in napolnilo z optimizmom. Počutili se boste večnega mladeniča in ljudje se bodo čudili, od kod vam toliko energije.

LEVI 22.7.-22.8.: Vam bodo vsi dali priložnost, da se izkažete. Ne boste mogli uprati, saj boste imeli dovolj moči, da se izkažete. Ne boste mogli uprati, saj boste imeli dovolj moči, da se izkažete.

DEVICA 24.8.-22.9.: ste v mirnem obdobju. V sebi morate urediti z nekimi dvomi, kar vam bo vrnilo zagon in moči. Nič zato, če se zdaj z življenjem ne spopadate tako go-reče in glasno.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Zadnje čase ste izredno vztrajni in odločni, kar se ne zgodi ravno pogosto. Lahko boste uredili ter rešili marsikaj, za kar vam ponavadi zmanjka poguma ali volje.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Čeprav vas čaka še veliko dela, se boste v prihodnjem tednu znali tudi zabavati. Delo vam bo omogočalo, da se izkažete na področju, ki vam leži. Počutili se boste svobodne.

STRELEC 23.11.-21.12.: Pred vami je ogromno dela. Čeprav vas poletje vabi na sonce in zrak, se boste morali upreti skušnjavam in pošteno pljuniti v roke, drugače se bo na delovnem mestu močno zapletlo.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Vaše razmišljanje se bo vrtelo predvsem okoli partnerja. Veliko se bosta pogovarjala in načenjala občutljive teme. To vaju bo na trenutke odtujilo, dolgoročno pa še bolj povežalo.

VODNAR 21.1.-19.2.: Na delovnem mestu se boste morali sprijazniti z nekimi zahtevami, ki ste jim doslej uspešno izogibali. Zato boste precej napeti. V prostem času se poskušajte sprostiti.

RIBI 20.2.-20.3.: Odlično se boste počutili, saj vas planeti napolnjujejo z veseljem do življenja. S svojo vedrino boste znali vsako težavo zmanjšati, še preden jo boste začeli reševati.

BENEČIJA - Festival v festivalu

Beneške doline so v teh dneh preplavile najrazličnejše lutke

Nagrado Marionetta d'Oro 2007 (Zlata lutka) je prejela skupina Teatro dell'Aglio

Ob tradicionalnih lutkovnih predstavah na levi (sliki zgoraj) so organizatorji pripravili tudi gledališko-animatorske sprehode (desno zgoraj)

Mittelfest ne ponuja le gledaliških predstav, glasbenih in plesnih nastopov, ki se odvijajo na različnih prizoriščih Čedad. Hkrati s potekom festivala - s sporočili in vsebinami katerega je seznanjena deželna, vsedržavna in tuja javnost - se v bolj odmaknjenih beneških dolinah, letos, že 15. zapored, odvija festival Lutk v Nadiških dolinah (v originalu: Marionette e Burattini nelle Valli del Natisone), na katerem se občinstvu s svojimi zanimivimi produkcijami predstavljajo razne italijanske in druge evropske lutkovne skupine. Za uresničitev tega prikaza, ki ni odvisen od čedajškega festivala, ob sodelovanju mnogih skrbi Centro Teatro Animazione e Figura. Umetniško vodstvo projekta je zaupano Robertu Piaggiu in Antonelli Carezzi.

Lutkovni festival, ki se je pričel v četrtek in

bo trajal vse do 30. julija, bo s svojo ponudbo presegel trajanje 17. izvedbe Mittelfesta, ki se bo dejansko sklenila jutri zvečer. Potujoča lutkovna gledališka pot v tem okviru predvideva nastope skupin v vaseh in zaselkih, ki se nahajajo na ozemlju občin Čedad, Špetra, Dreke, Sovodenj, Srednje-ga, Germeka, Svet Lenarta, Podbonesca, Tavorjane in Praprotnega.

Letošnja izvedba, ki je posvečena pred nedavnim preminulemu pisatelju Mariu Rigoniju Sternu, se je med drugim pričela z nagrajevanjem lani najboljše ocenjene nastopajoče skupine. Nagrado Marionetta d'Oro 2007 (Zlata lutka) - ki jo podeljuje špetska občina in predstavlja, na italijanskem in širšem evropskem tovrstnem specifičnem gledališkem področju, pomenljivo priznanje - je prejela skupina Teatro dell'Aglio, ki je upri-

zorila delo z naslovom Arrivano dal mare! V petek se je v tem sklopu odvijalo več nastopov. V Tavorjani, denimo, se je občinstvu predstavila skupina Oltreilponte Teatro, v Hostnahu so si pa ljudje lahko ogledali italijansko-poljsko koprodukcijo z naslovom Le avventure di Polpuszka. Vse do srede so širom po beneških dolinah predvideni še številni drugi nastopi.

Precej zanimanja v okviru letošnjega lutkovnega sporeda vsekakor vzbuja prikaz posebne predstave z naslovom Lungo il fiume e tra gli alberi (Vzdolž reke in med drevesi). Gre za potujoči nastop (v priredbi Fernanda Marchiorija in Elisabette Gustini) vzdolž poti-struge, ki jo je rekla Nediža, s svojim tokom, opravila v teku stoletij. V sozvočju z deli, ki jih je napisal Rigoni Stern, bodo udeleženci teh predstav, ob zasledovanju ne-

kega znamenja zvoka ali verza, spoznavali gozdove in pokrajino ob reki. Organizatorji pravijo, da se udeležencem vsekakor ponuja dragocen prikaz intimne povezave med naravo in spominom, ki je, kot znano, označevala italijanskega pisatelja. Sprehod, ki je (v omejenem številu) na sporedu še danes in jutri (štart v kraju Ofijan, občina Podbonesca, ob 16.30), na prizorišču dogajanja vodi beneški rojak Walter Coren, ki bo udeležencem razkril marsikatero zanimivost in zgodbo iz Podbonesca in okolice. Ob njem bo nastopil potujoči igralec Michele Polo. Ponedeljkov sprehod se bo ob 18.30 sklenil z nastopom zbora Nediški puobi, ki bo pod vodstvom Giuseppeja Chibudinija predstavil spored beneških ljudskih pesmi. Podrobne informacije na tel. št. 0481/537280 - www.ctagorizia.it (Mch)

PROGRAM Zvečer Oylem Goylem

Intenzivni teden zadnjega Mittelfesta pod umetniškim vodstvom Monija Ovadije se bo končal danes s štirimi gledališkimi predstavami. Ob 17. uri se bo genovsko gledališče Teatro Ipotesi poklonilo preminulemu pisatelju Mariu Rigoniju Sternu s predstavo o njegovi ljubezni do gorske narave. Romunsko gledališče Maria Filotti bo nastopilo s hudomušno uspešno »Clown cercasi«, medtem ko bosta milansko gledališče Tieffe in skupina Band a part zmišljala o cirkusu trenutne aktualnosti filozofa Zygmunta Baumana. Večer bo dosegel svoj višek ob 22.30 na trgu ob stolnici s sklepnim pozdravom, že legendarno predstavo Monija Ovadije Oylem Goylem, s katero se je priljubljeni ustvarjalec na najbolj učinkovit način zapisal yiddish tradiciji in je doživel največjo popularnost.

Za vse, ki bi želeli ohraniti letošnjo izvedbo v trajnem spominu, bo ob 16. uri na Trgu Diacono potekala tradicionalna dražba simbolov festivala, v letošnjem primeru ur z aforizmi, ki so v izložbah čedajških trgovin zaznamovale temo Graditi čas.

ČEDAD - Pred koncertom še srečanje

»Kraljica Romov« prevzela

Esma Redžepova, ambasadorka romske glasbe in sožitja, je s svojo značilno mešanico balkanskih ritmov, očarala občinstvo

Ljudska glasba in njene prikupne, širše dostopne preobrazbe »world« tokov gradijo bodočnost, ker spodbujajo k spoznavanju in spoštovanju narodov in njihovih najbolj pristnih izrazov. Zato je Mittelfest socialne zavesti in odgovornega pristopa k problematikam sedanjega časa povabil ugledno ambasadorko miru na tem področju, makedonsko pevko romske narodnosti Esma Redžepovo. Njena prisotnost je spodbudila k razmišljanju o položaju Romov, obenem o možnosti mirnega sožitja različnih narodov v večkulturnem prostoru, kot je njeno rodno mesto Skopje. Kandidatka za nobelovo nagrado za mir se je pred koncertom v cerkvi sv. Frančiška srečala s publiko, kateri je predstavila svoj »potni list«: »Moj ded je bil albanski katoliški Rom, babica pa Židinja iraškega izvora, mati je bila turška muslimanka, oče pa Srb albanske narodnosti. Glasba je bila od vedno del mojega življenja, a je postala zame glavna dejavnost po srečanju z mojim učiteljem, vodjo in možem Stevom Teodosijevskim. Nisva imela otrok, zato sva posvojila srote in otroke s posebnimi družinskimi težavami. Danes imam 47 otrok, prav toliko snah in zetov in 117 vnukov. Sem najbogatejša ženska na svetu!« Razširjena družina Redžepove je idealno še večja, če upoštevamo vse dediče njenega umetniškega in humanega nauka, učenice šol in človekoljubnih društev, ki jih je ustanovila brez inštitucionalnih pomoči. Solidarnostna sporočila so potovala z njo in njeno glasbo skozi 52 let dolgo kariero, v kateri je izvedla preko 15.000 koncertov in je bila deležna številnih, visokih priznanj.

Glasba je njena zastava proti intoleranci in predsodkom, s katero je podrla vse pregrade na koncertu, ki je vžgal z neobzdržano energijo balkanskih ritmov in kričeh zvokov romske tradicije. Na sporedu so bile skladbe makedonske in romske tradicionalne literature, med katerimi znana »Čae Šukarije«, s katero je Redžepova zaslodela, in himna romskega naroda »Dželem dželem« v posebno okrašeni inačici, ki jo je pevka čustveno zape-

la med publiko. Petje Redžepove ima neposredno sporočilnost in toplino, pri kateri je poglobljeno poznanje stilno primerne uporabe vibrata, melizmov, spremnih gibov, poleg nedvomnih vokalnih sposobnosti, le sredstvo za posredovanje pristne emocije. Koncert je prevzel poslušalce s tipično balkansko mešanico solza in radosti, od dramatizacije žalne pesmi do najbolj živahnih plesov, s prikupnimi izbirami in pestrimi oblikami, ki se dotaknejo src širše publike.

Pisani spleti tradicionalnih pesmi so zazveneli v alternaciji z instrumentalnimi improvizacijami na ljudske teme, ki so večkrat mejile na jazzovsko govorico. Zasedbo skupine so sestavljali kitarist, tolkalist, kontrabasist, har-

monikar in sposoben trobentač.

Kraljica Romov, kot so jo poimenovali, je še dodatno ojačila karizmatični nastop z bogato okrašenimi nošami, ki so s močnimi barvami in bleščicami odsevale živost izrazitih zvočnih in glasbenih vtisov.

Publika je napolnila veliko cerkev do zadnjega kotička in mnogi so morali slediti koncertu stoje do zadnjih dodatkov, ko so se neudržljivi ritmi prelili v ples. Zaključek je bil radostni spev v čast Makedoniji, edini državi na svetu, ki je priznala Romom vse pravice ostalih državljanov in jo Redžepova postavlja kot vzor za grajenje bodočnosti v svetu, kjer je meja vedno bolj labilni pojem.

Rossana Paliaga

KOPER - 15. Primorski poletni festival

Riva i druxi Milana Rakovca za kakovosten zaključek festivala

Prikaz različnih usod prebivalcev Istre po drugi svetovni vojni - Pomemben doprinos režiserja L. Zappie

Tudi s scenskega vidika je dogajanje razgibano

ČEDAD - Srečanje z Guidom Crainzem

Na Mittelfestu beseda o prihodnosti preteklosti

Gost debatnih srečanj, ki potekajo na čedajskem festivalu, je bil v petek italijanski zgodovinar Guido Crainz. Voditelj programskega sklopa Mittelfest, Gianfranco Carbonetto, mu je postavljал vprašanja v zvezi s pomenom, ki ga ima zgodovina za razumevanje in osmišljanje današnjega in jutrišnjega dne. Pogovor, ki je potekal v cerkvi sv. Frančiška in je privabil zadovoljivo število poslušalcev, je ponudil priložnost tudi za obravnavo kompleksne zgodovine z območij, ki se nahajajo vzdolž italijanske vzhodne meje.

Docent sodobne zgodovine na univerzi v Teramu je uvodoma izpostavil nevarnosti brisanja oz. prikazovanja take zgodovine, ki je vseh trenutni politični oblasti: »Prihodnosti ni mogoče graditi na temeljih, ki ne upoštevajo pregleda in obračuna s preteklostjo.« V podrobnem orisu italijanskih poveljnih razmer je dejal, da se je revizija na tem področju pričela na začetku 80. let (z milansko in rimsko razstavo, ki sta izpostavljali zasluge fašizma pri modernizaciji države). Sledil je proces postopnega enačenja fašistov z antifašisti, ki naj bi se na medijskem (televizijskem) področju pričel z zmago Berlusconijeve koalicije leta 1994.

Crainz je spomnil, da v italijanski povojni javnosti ni bilo nikoli opravljenega izpraševanja vesti okrog tega, kaj je italijanska vojska, pred in med drugo svetovno vojno, počenjala v Afriki in na Balkanu. Nič ne sprejel odgovornosti in nobena vlada se ni simbolno opravičila za v preteklosti storjene pokole in grozodejstva: »Smo v zelo, zelo veliki zamudi. V drugih evropskih državah (Nemčija-Poljska, Nemčija-Češka, Poljska-Ukrajina), kjer je polpretekla zgodovina, v primerjavi z italijansko vzhodno mejo, pustila za sabo veliko večje rane, so krenili na pot odkritega soočenja v zvezi s polpreteklim dogajanjem.« Tako je opozoril, da je Willy Brandt pokleknil v varšavskem getu in da je tudi poljska Cerkev že v 60. letih obžalovala povojni izgon Nemcev. Primerjal je skrb, ki je danes namenjena ohranjanju zgodovinskega spomina, v Berlinu in Rimu. Istrski eksodus je postavil v širši kontekst tedanjega časa. Iz srednje in vzhodne Evrope so namreč ob koncu

vojne izgnali 13 milijonov Nemcev in 1 milijon teh je izgubil življenje med umikom, ki je potekal pozimi leta 1944 in spomladi leta 1945. »V primerjavi z begunci iz Istre to predstavlja 40-krat večje število. Zatekli so se v Zahodno Nemčijo, ki je bila v primerjavi z Italijo leta 1945 40-krat na slabšem.« Crainz meni, da nas proces evropskega združevanja vodi k obravnavanju teh tem: »Četudi imamo skupno valuto, brez dialoga med različnimi zgodovinskimi spomini ne bomo gradili Evrope.«

V drugem delu srečanja je pogovor stekel o upoštevanju »bolečine drugega«. Pri tem sta razpravljala kar nekaj časa odmerila knjigi tržaške zgodovinarke Marte Verginella Il confine degli altri. »Gre za čudovito knjigo, ki nam pomaga razumeti spomin drugih in hkrati daje možnost boljšega spoznavanja nas samih,« je o tej publikaciji dejal Crainz. Gost je ob omembi Pahorjevih in Jančerjevih del nadalje opozoril, da italijanska javnost šele sedaj, »zelo pozno«, začne spoznavati slovensko stvarnost.

Pri obravnavi splošnejših tem je zgodovinar izpostavil pomen beleženja in posredovanja zgodovine s pomočjo vizualnih sredstev. Zgodovinske knjige namreč prebira le določen segment prebivalstva. Filmsko platno pa je prikazom dokumentarcev in raznih pričevanj (v tem pogledu je pohvalil delo, ki ga opravlja goriški Kinoatelj) zelo učinkovito komunikacijsko sredstvo. Poleg izpostavljanja »intelektualne lenobe«, ki naj bi na Apeninskem polotoku ne označevala samo zgodovinarjev, pač pa širšo intelektualno srenjo nasploh, je Crainz v končnici svojega izvajanja menil, da so italijanski književniki (Beppe Fenoglio, Italo Calvino) dejansko na najbolj poglobljen in izviren način predstavili državljansko vojno v obdobju 1943-45. »Brez branja literarnih del teh avtorjev ni mogoče razumeti odpornosti.«

Debatna srečanja se bodo na letošnjem Mittelfestu sklenila z današnjim (ob 11. uri v cerkvi sv. Frančiška) pogovorom s tržaškim germanistom Claudiom Magrisom, in sicer pod naslovom »Time is no money.«

Matej Caharija

Najprej je bil roman, potem njegova dramatizacija in na koncu priredba obojega: tako je - dolgo - nastajala uprizoritev Riva i druxi (Prihajajo tovariši), ki je rezultat pisanja Milana Rakovca in priredbe režiserja Laryja Zappie. S tem »dramaturškim križancem med istoimenskim romanom in dramatizacijo Milana Rakovca«, kot so zapisali v priložnostnem gledališkem listu, se je v petek zvečer v Kopru tudi zaključil letošnji Primorski poletni festival.

Projekt je nadvse zanimiv in pomemben z več vidikov: če začnemo pri vsebinskem, moramo takoj izpostaviti obravnavano temo, se pravi prisilni odhod italijanskega prebivalstva iz Pulja po drugi svetovni vojni, vendar na ta dramatičen pojav tokrat gledamo z otroškimi očmi bistrega hrvaškega fantiča Grga (Milana?). Potem je tu še jezik: kot vselej Milan Rakovac tudi tokrat upora-

blja mešanico, v tem primeru hrvaščino in italijanščino, tako v knjižni kot narečni obliki. Tako kot se prepletajo prizori, tako se meša tudi jezik in seveda - za tiste, ki so se že srečali z Rakovčevimi spisi - jeziki, naglasi, pripadnosti niso togo porazdeljeni. Vse pripada vsem, bi lahko - nekoliko naivno? - povzeli nauk, ki ga odraža vse pisanje Milana Rakovca. Že z romanom Riva i druxi ali, caco su nassa dizza je Milan Rakovac leta 1983 vzbudil veliko pozornosti, požel pohvale in sprožil tudi vznemirjenje, zaradi izbrane teme in pa značilne uporabe jezika. Za istoimensko dramatizacijo mu je hrvaško ministrstvo za kulturo leta 2006 podelilo nagrado Marina Držića, sodelovanje z režiserjem Laryjem Zappio pa je končno uresničilo avtorjeve sanje: druxi, drugovi, tovariši so bili končno na odru. Za to imata v konkretnem zaslugu tudi dve gledališki hiši: Italijanska dra-

ma Hrvatskega narodnega gledališča Ivana pl. Zajca z Reke in Istrsko narodno gledališče iz Pulja. Direktorici omenjenih teatrov sta zapisali, da je koprodukcija »zgodovinski korak«, še posebej pa je pomembno in dražljivo, da je bil storjen z delom »istrskega barda«.

Projekt nedvomno prekaša istrskokvarnerske okvire, saj iz specifičnega zornega kota načenja »veliko« temo sobivanja, medsebojnega spoštovanja in strpnosti. Potem je tu še konkretno zgodovinsko obdobje: italijanskemu eksodusu pa avtor občutljivo dodaja še dramo hrvaškega podeželskega prebivalstva, ki so ga prisilno preselili v mesto (Pulj) in ne nazadnje razkriva tudi globoke rane, zadane Italijanom, ki so ostali v rodni Istri. Toliko kot je likov v Rakovčevi lepljenki, toliko je usod, toliko je resnic o obdobju, ki je bilo dramatično za vse. (bip)

GLASBA - Pogovor z Nikolajem Bukavcem

Mladi slovenski basist nastopil v beneškem Malibranu

Basist Nikolaj Bukavec bo še danes nastopil kot član zbora v zadnji ponovitvi produkcije beneškega gledališča La Fenice, opere La Boheme Giacoma Puccinija. Premiera opernega projekta, ki je namenjen mladim izvajalcem, je bila v sredo v gledališču Malibran v Benetkah. Soliste pobude La Boheme giovani, članje projektne zbora Athetis in orkester gledališča La Fenice vodi milanski dirigent Giampaolo Bisanti, režijo scene in kostume pa je podpisal Ivan Stefanutti.

Pevce, doma s Proseka, študira solopetje na tržaškem konservatoriju v razredu prof. Rite Susowsky in se je večkrat udeležil pevskih seminarjev z mednarodno priznanimi pevci in pedagogi. Sodeloval je tudi pri raznih profesionalnih produkcijah: »V lanski sezoni sem sodeloval z zborom gledališča Verdi v Trstu, vsekakor gre za mojo prvo izkušnjo v operi. Ko sem nastopil pri izvedbi Purcellove Dido in Enej v Markah, je bil zbor namreč postavljen v ložah. Organizirani premiki po sceni z opernim zborom so zame nekaj novega in zahtevnega, saj je treba ustrezati režijskim navodilom, a tudi ohraniti v vsakem primeru stik z dirigentom. V Slovenskem stalnem gledališču sem imel možnost nastopati v okviru dramske predstave, razlika pa je v tem, da operni zbor šteje okrog 70 članov in je zato veliko težje usklajevati skupne gibe z glasbo.«

Kako je prišlo do tega angažmaja?

»Vse se je začelo, ko sem naredil avdicijo za italijanski mladinski zbor državnega združenja Feniarcio. Zborovodja Filippo Maria Bressan je tudi vodja zbora Athetis iz Veneta, ki ga sestavljajo izbrani pevci in sodeluje pri večjih simfoničnih ali opernih produkcijah. Po njegovem nasvetu sem se vključil v oba zbora, kar mi daje možnost delovati v takih projektih. V tem primeru zbor vodi Alessandro Toffolo.«

Kako in kje so potekale vaje?

»Vaje smo začeli v kraju Este, kjer ima zbor sedež, pri-

bližno teden pred premiero pa smo se vsi preselili v Benetke za skupne, intenzivne vaje. Vzdušje je prijetno, predvsem zelo kolegialno.«

Izbira operne in simfonične pevske poti odraža voljo po profesionalnem udejstvovanju na tem področju. Kateri so tvoji načrti glede pevske dejavnosti?

»Na začetku avgusta imam na sporedu solo koncert blizu Reggio Emilie, v glavnem pa se moji projekti osredotočajo na študij petja. Septembra bom odpotoval v Francijo v sklopu projekta univerzitetne izmenjave Erasmus in sem že poskrbel, da bom v teh šestih mesecih lahko dodatno izpopolnjeval svojo pevsko tehniko v Reimsu.« (ROP)

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Majhno višinsko jedro nizkega zračnega pritiska, ki se premika iz Padske nižine proti južni Italiji, bo delno vplivalo na vreme pri nas s povečano nestanovitnostjo ozračja.

Nad južnim delom Evrope je območje enakomernega zračnega pritiska. Od severovzhoda priteka k nam razmeroma tople in občasno nekoliko bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 5.43 in zahaja ob 20.39
Dolžina dneva 14.56

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 0.47 in zahaja ob 16.17

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.05 najnižje -37 cm, ob 8.34 najvišje 6 cm, ob 11.48 najnižje 1 cm, ob 18.15 najvišje 39 cm.
Jutri: ob 2.08 najnižje -49 cm, ob 9.18 najvišje 18 cm, ob 13.35 najnižje 1 cm, ob 19.24 najvišje 42 cm.

BIOPROGNOZA
Danes se bodo pri občutljivih ljudeh še pojavljale z vremensko povezane težave. Zvečer bo spanje moteno.

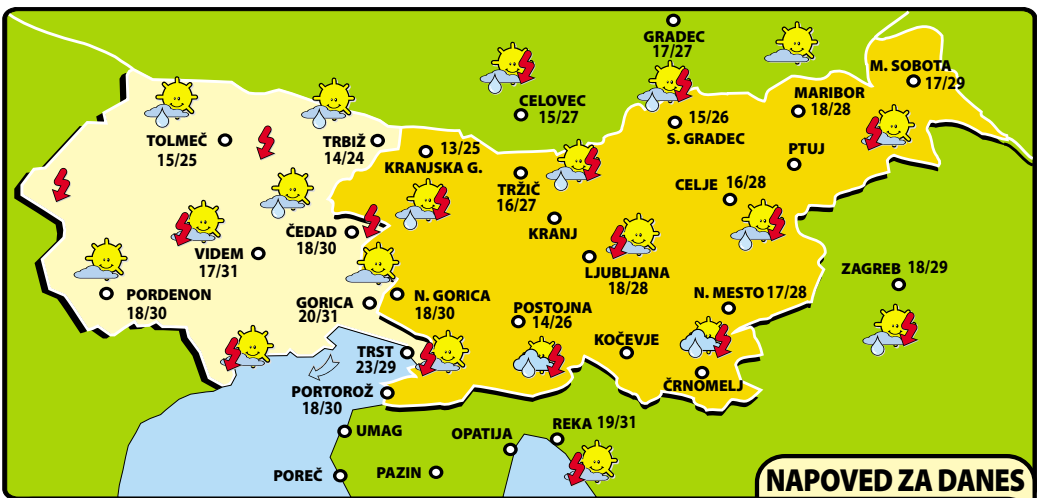
MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 25,6 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	25	2000 m	12
1000 m	20	2500 m	9
1500 m	15	2864 m	7

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah dosegel 10, po nižinah 8 in pol. Ob oblačnem vremenu pa bo nižji.

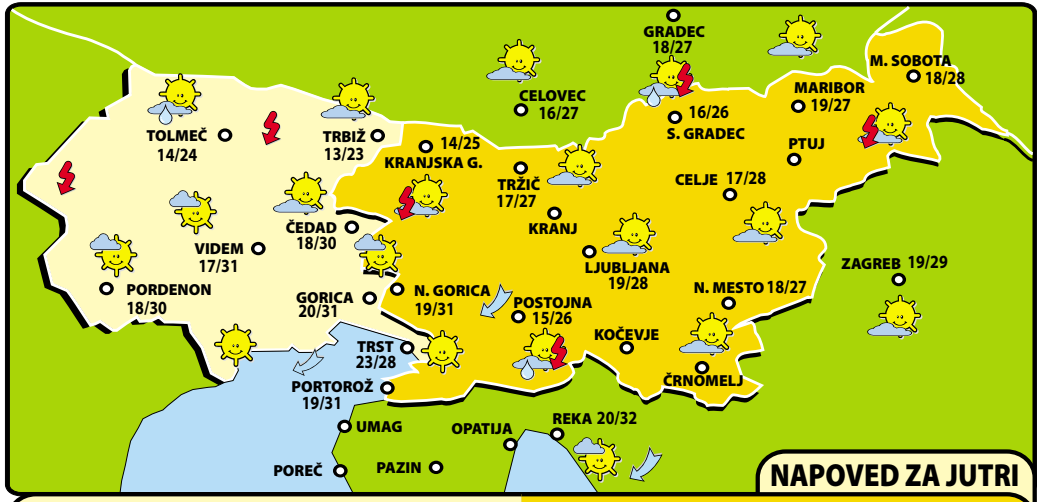
Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi bo spremenljivo oblačno. Verjetno se bodo pojavljale plohe in nevihte, ki bodo bolj pogoste v gorah, vendar lokalno niso izključene tudi po nižinah in ob obali, kjer bo občasno pihal šibek ali zmeren severovzhodnik.

Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo, ponekod bodo krajevne plohe in nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 13 do 18, najvišje dnevne temperature bodo od 25 do 30 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

V gorah bo spremenljivo vreme z lokalnimi plohami ali nevihtami, predvsem v Karniji. Po nižinah in ob morju bo pa jasno ali delno jasno vreme. Zjutraj bo ob obali pihal šibek ali zmeren severovzhodnik.

Jutri in v torek bo večinoma sončno. Verjetnost za nastanek neviht bo majhna. Na Primorskem bo pihala šibka burja.

DOPIS IZ PARIZA - V športu doping, v vsakdanjem življenju kava in vitamini

Brez poživil (skoraj) ne gre več

Francozi so veliki uživalci pripomočkov za obvladovanje življenjskega ritma in težav

PARIZ - V Franciji se je s Tour de France vnela polemika o športnem doping, odprlo pa se je tudi vprašanje o vsakdanjih pripomočkih za neomejeno vzdržljivost in neoporečno formo. Naših? Vsakdanjih? Pripomočkov? »Lepo prosim! Jaz že ne jemljem teh stvari!« In vendar...

Poživila so tiste snovi, ki omogočajo boljše in daljšo fizično oziroma mentalno aktivnost. Med najbolj znanimi so kofein, kokain, adrenalin, amfetamin. Kofein? Točno tako, tudi naša vsakdanja kavica sodi med droge, ker »nas povleče gor« in povzroča odvisnost. (Ali bi lahko začeli dan brez črnega napoja?) Med najbolj razširjenimi poživilimi so tudi cigarete, saj nikotin deluje kot stimulator živčnega sistema. Kajenje je zadnja leta na zatožni klopi, kavo pa se glede na mode hvali ali kriminalizira. In kje je resnica? Zaradi dveh cigaret ali treh kavic na dan ni še nihče umrl, veliki odmerki pa so gotovo škodljivi. Pri obeh pa je past v odvisnosti in v dejstvu, da se telo privadi in zahteva vedno večje količine.

Rešitev najdejo nekateri v novih pripomočkih, ki so učinkovitejši. Večinoma gre za koncentrate vitaminov in encimov, ki si jih lahko nabavimo v lekarnah, fitness centrih ali v trgovinah za zdravo prehrano. So torej za zdravje neškodljivi? Verjetno je veliko odvisno od odmerkov in trajanja jemanja, bolj zanesljive podatke pa bomo imeli čez nekaj let. Tisto, kar je na osnovi statistike znano že danes, pa je, da lahko dolgotrajno jemanje velikih odmerkov vitaminov povzroči rakasta obolenja. Tudi preveliki odmerki vitamina C - za katerega so trdili, da ga lahko uživamo neomejeno - naj bi povečali možnost sečnih kamnov in preobremenjevali ledvice.

Ko smo pri poživilih, ne moremo mimo energetske pijače znamke Red Bull, ki je pred mesecem prišla na francoski trg. Heksagon se je leta boril proti njeni uvedbi, ker njena neškodljivost ni dokazana, pa čeprav je v prodaji v mnogih državah. In zakaj je francoska vlada sedaj dovolila sporno pijačo? Po zakonu se lahko izdelek ali pridelek prepove samo v primeru, ko je dokazano, da je za zdravje nevaren. Ali ne bi bilo bolj logično, ko bi za uvedbo morali dokazati neškodljivost? Ali smo poskusne miške, ki jim bodo čez nekaj let rekli: »Ops! Oprostite, ta pijača povzroča bolezen in verjetno še mar-

sikaj drugega.« Glede Red Bulla so na obtožni klopi visoki odmerki kofeina in predvsem taurina; slednji je bil do sedaj naprodaj samo v lekarnah. Torej je bila že na trgu! Seveda, vendar večina ljudi ocenjuje tabletko iz apoteke kot zdravilo in jih jemlje bolj previdno kot pijačo, ki jo najde v vsaki trgovini.

Ko smo že pri lekarnah, moram omeniti eno izmed »sodobnih francoskih značilnosti«: v Parizu in večjih mestih so tako številne, da jih dobiš za vsakim vogalom. In zakaj jih je toliko? Ker Francozi jemljejo veliko zdravil: že za najmanjšo bolečino, ob najmanjšem prehladu, za utrujenost ali slabo voljo. Francija je na prvem mestu tudi glede rabe zdravil proti depresiji.

Od zdravil proti depresiji do najrazličnejših poživil: vsakdan takimenovanega razvitega sveta skandira jemanje tablet. Ali si ne bi raje vzeli čas za počitek ali manj zahteven urnik? Skoraj, skoraj...

Jana Radovič

STRASBOURG - Plodna knjižna ustvarjalnost članov Evropskega parlamenta

Evropski poslanci radi pišejo

Najbolj pogoste teme so politika, zgodovina, ljubezen - Med pisci tudi Lojze Peterle in Romana Jordan Cizelj

STRASBOURG - Politika, zgodovina, ljubezen - to je le nekaj tem, o katerih v svojih knjigah pišejo poslanci Evropskega parlamenta. Nekateri pišejo zaradi svojih načel, drugi zaradi denarja, tretji pa samo iz užitka. Številni pišejo o Evropskem parlamentu, kako deluje in kaj se dogaja v ozadju. Takšna knjiga je na primer Šest bitk, ki so oblikovale parlament Evrope izpod peresa nekdanjega generalnega sekretarja parlamenta Juliana Priestleyja. Britanec Andrew Duff (ALDE) je v Bitki za evropsko ustavo opisal izkušnje parlamenta pri pisanju besedila evropske ustavne pogodbe. Eden najbolj izčrpnih opisov dogajanja za zidovi parlamentarnega poslopja pa je delo s preprostim naslovom Evropski parlament, ki ga je v sodelovanju z dvema kolegom ustvaril Richard Corbett (PSE), prav tako iz Velike Britanije. Knjiga velja za študijsko gradivo in je izšla že v sedmi izdaji.

Poslanci, ki so v vrste Evropskega parlamenta prišli z visokih državnih položajev doma, se ponavadi odločijo za zgodovinsko-politične teme. Poslanec iz Slove-

nije Lojze Peterle (EPP) je v knjigi Z nasmehom zgodovine opisal dogodke iz začetka 90. let prejšnjega stoletja, ko se je osamosvajala Slovenija. Nekdanji francoski premier Michel Rocard (PSE) pa v delu Če bi levica vedela opisuje pol stoletja francoske politike. Nikdanji litovski predsednik Vytautas Landsbergis (EPP) v avtobiografiji ponazarja oddaljevanje svoje države od Moskve, pove pa tudi, da zelo rad igra klavir. Nekdanji latvijski premier Guntars Krasts (UEN) pa podaja optimističen pogled na prihodnost Evrope v knjigi Prihodnost pripada nam. Češka poslanka Jana Hybašková (EPP) je zapisala svoje izkušnje na položaju veleposlanice v Kuvajtu v času priprav na ameriški napad na Irak leta 2003. Estonski poslanec Tunne Kelam (EPP) je z ženo objavil zbirko fotografij o osamosvajanju Estonije.

Sedaj že pokojni poljski poslanec Bronislaw Geremek (ALDE) je lani objavil Vizije Evrope, v katerih razpravlja o »gradnji mostov med vrednotami, izobraževanjem in politiko« v EU. Italijanski poslanec Mario Mau-

ro (EPP) v delu Bog Evrope piše o Evropi, njeni identiteti in prihodnosti krščanstva v njej. Knjiga nemškega poslanca turškega porekla Cema Özdemirja (Zeleni) Currywurst ali Döner pa je sprožila živahno razpravo o integraciji Turkov v nemško družbo.

Zenske predstavnice Evropskega parlamenta so bolj naklonjene socialnim temam. Švedinja Maria Carlshamre (ALDE) se je pod naslovom Nepremagljiva razpisala o nasilju v družini, katerih žrtve so ženske. Nemka Silvana Koch-Mehrin (ALDE) v delu Sestre razpravlja o feminizmu. Madžarka Katalin Levai (PSE) pa je izdala ljubezensko zgodbo o paru iz Transilvanije v času velikih političnih preobratov v Romuniji.

Spet drugi so se politiki povsem izognili. Slovenka Romana Jordan Cizelj (EPP) se v skladu s svojo izobrazbo posveča fiziki. V podobnih strokovnih vodah se giblje tudi Bolgar Vladko Panayotov (ALDE), ki ima doktorat iz kemijske kibernetike. Portugalec Vasco Graça Moura (EPP) pa se ukvarja s poezijo. (STA)

Britanci za večjo varnost datotek

LONDON - Največji britanski ponudniki internetnih storitev so z britansko glasbeno industrijo podpisali dogovor, katerega cilj je odpraviti oziroma čim bolj omejiti spletne prenose nezakonitih kopij glasbe in videov. V skladu z dogovorom, ki se bo ostreje lotil približno 6,5 milijona Britancev, ki so si s spleta nezakonito naložili audio ali video datoteke, bodo najbolj izstopajoči kršitelji prejeli pisno sporočilo, v katerem jih bodo opozorili, da so bili odkriti. Dogovor so podpisali največji ponudniki internetnih storitev v Veliki Britaniji - BT, Virgin Media, Orange, Tiscali, BskyB in Carphone Warehouse - in Britanska fonografska industrija (BPI), ki zastopa založbe. Poleg tega naj bi ponudniki internetnih storitev ter glasbena in filmska podjetja oblikovali nov kodeks ravnanja z uporabniki, ki si nezakonito izmenjujejo avtorsko zaščitene datoteke. Na njegovi podlagi naj bi se nato vlada odločila glede nove zakonodaje.